Cena egz. 20 groszy

14 stron

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika" dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, ul. Toruńska 2 w Gdyni, Skwer Kościuszki 24, I ptr.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie, 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.00 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Nr zbiorowy 2650 (trzy przewody) — Oddział w Bydgoszczy 1299. | Założyciel Jan Teska. | Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 226 | BYDGOSZCZ, piątek dnia 1 października 1937 r. | Rok XXXI.

Herr Himmler o swej policji.

Herr Heinrich Himmler, szef wszystkich gatunków niemieckich policyj, przeżywa przykry „wpadunek". Jego referat, jaki wygłosił wobec oficerów niemieckiej siły zbrojnej, został wykradziony przez sympatyków socjalizmu i obecnie podany do wiadomości przez wychodzący w Czechosłowacji „Neuer Vorwärts". Musiało to być przynajmniej półtora godzinne przemówienie, gdyż w druku zajmuje bitych cztery strony. I może właśnie ta gadatliwość i chęć popisania się policyjną wiedzą rozstrzygnęła o tym, że szef tajnej Gestapo musi się teraz zastanawiać jakimi drogami dostały się jego wynurzenia za granicę.

Najpierw Himmler omawia powstanie „sztafet ochronnych" czyli oddziałów SS. Stara się udowodnić, że wybierając ludzi wyższego wzrostu ponad 170 cm, mógł uzyskać **element bardziej „rasowy"** i narzucając im konieczność wyposażenia się z własnych funduszów, bardziej wartościowy pod względem charakteru.

Obecnie. **SS-Manów jest w Niemczech 210 tysięcy.** Było ich więcej, ale w 1935 roku została przeprowadzona czystka, której ofiarą padło 60 tysięcy. Dobór obecnie jest niezmiernie staranny i dokonuje się tylko z pośród członków Hitler-Jugend, których się następnie poddaje specjalnym próbom.

SS dzieli się na różne oddziały. Człon główny stanowi **ogólna SS w sile 190 tysięcy.** Tylko 0,4% jest bez pracy i ci bezrobotni SS rekrutują się z Górnego Śląska niemieckiego, gdzie zdaniem Himmlera jest bardzo trudno o pracę nawet dla jego protegowanych. Ogólna SS jest podzielona na 13 obwodów, których granice pokrywają się terenem 13 okręgów korpusów. Jednostką organizacyjną jest **„Standarte" o sile 1.600 ludzi.**

Ponadto istnieją oddziały do dyspozycji, czyli SS skoszarowana. Są to SS-Standarte Adolf Hitler, straż przyboczna Hitlera, SS-Standarte Deutschland w Monachium, SS-Standarte Germania, czuwająca nad Hamburgiem i SS-Sturmbann (batalion) w Norymberdze. Służba ochotnicza w tych oddziałach trwa 4 lata. Zapotrzebowanie roczne rekruta wynosi 2.200 ludzi. Domyślać się więc należy, **że pułki te nie przekraczają razem 8.000 ludzi** pod bronią. Są to pod każdym względem **gwardyjskie oddziały.**

Trzeci rodzaj SS to „Totenkopfverbände", czyli oddziały trupiej czaszki. Są to formacje przeznaczone obecnie **do nadzorowania obozów koncentracyjnych.** I w tym miejscu dowiadujemy się z ust Himmlera najciekawszych danych na temat tych obozów i tych oddziałów.

Obecnie z większych obozów istnieje **Dachau pod Monachium, Sachsenhausen pod Berlinem i Lichtenberg pod Torgau.** Ponadto kilka mniejszych, których Himmler nie wymienia. Szef niemieckiej policji tajnej twierdzi, że obecnie w tych obozach **znajduje się 8000 więźniów** i powiada „dlaczego mamy ich tylu i dlaczego będziemy musieli ich mieć więcej, mogę to wytłumaczyć".

W pierwszej linii Himmler wyraża swe niezadowolenie, że cały szereg ko-

(Ciąg dalszy na stronie 2-ej).

Rewizja w Związku Nauczycielstwa Polskiego

Opieczętowano księgi i dowody kasowe.

Mówi się o mianowaniu urzędowego nadzorcy.

Warszawa, 30. 9. (tel. wł.) Wczoraj w nocy została przeprowadzona nagła **rewizja lokali Związku Nauczycielstwa Polskiego w Warszawie** przy ul. Smulikowskiego. Rewizja ta została przeprowadzona na polecenie komisariatu rządu. Przeprowadzono **gruntowne badanie ksiąg, korespondencji i akt.** Przeprowadzali rewizję pp. inspektor Maleszewski, radca Skarbek i referent Nowicki z komisariatu rządu. Wynik był taki, **że wszystkie księgi zostały opieczętowane.**

Jak słychać, lustratorzy wykryli szereg niedokładności kasowych. W kasie **zamiast gotówki znaleziono pokwitowania** na dyskretne pożyczki, udzielane członkom zarządu, na sumę 24.000 zł.

Podobno lustracja stwierdziła poważne przekroczenia budżetowe. Budżet, uchwalony na ostatnim walnym zebraniu, władze związku przekroczyły o sumę 200.000 zł. Tak znaczne przekroczenie budżetu zarząd starał się pokryć na tych działach, które obejmowały świadczenia dla ogółu członków. Ponoć „oszczędności" na świadczeniach dla członków sięgają kwoty około 100.000 zł.

Lustracja trwała do godz. 3 rano.

W ostatniej chwili w kołach dobrze poinformowanych rozeszła się sensacyjna pogłoska, że **w Związku Nauczycielstwa Polskiego mianowany będzie kurator rządowy.** Podobno kandydatem na to stanowisko ma być b. poseł, obecnie współpracownik czerwonego „Kuriera Porannego" **p. Antoni Langer.**

Komunikat oficjalny jeszcze się nie ukazał. O wynikach rewizji społeczeństwo zostanie poinformowane ze strony urzędowej w dniu dzisiejszym w godzinach popołudniowych.

Lewica wyraźnie zaniepokojona.

Już pierwsza pogłoska o rewizji w Zw. Nauczycielstwa Polskiego wywołała w całej lewicy, a więc lewicy legionowej, PPS i komunistów **olbrzymie poruszenie.** Gdy pogłoska ta znalazła swoje potwierdzenie, **szeregi lewicy ogarnął popłoch,** bowiem ZNP stanowił zwarty blok, na którym mogło się oprzeć każde działanie polityczne „frontu ludowego", czyli jak się łagodniej wyrażano „frontu demokratycznego". Z miejsca uderzono na alarm, **poruszono wszystkie sprężyny,** aby przeciwdziałać akcji władz administracyjnych. Wiadomo bowiem, komu służy ZNP, jak również i to, że związek ten posiada dużą płynną gotówkę i że on właśnie wydawał lewicowy „Dziennik Poranny". Uderzenie więc czynników administracyjnych było dla lewicy bardzo bolesne.

A jak się przedstawiają ostatnie wydarzenia w ZNP w oświetleniu właśnie tych kół, wybitnie zainteresowanych?

Mówi się, że lustratorzy postawili zarządowi dość osobliwe zarzuty, jak m. in. ten, iż przy nazwiskach członków nie podawano w spisie ich obywatelstwa. Podkreśla się z naciskiem, że chodzi przede wszystkim i o to, że władze związkowe nie prowadziły listy skreślonych członków. Nie mogąc pominąć milczeniem **grzecznościowych pożyczek dla członków zarządu,** mówi się, że tu przecież chodzi o tak bagatelną sumkę, bo tylko o 4.000 zł. Sprawę przekroczeń budżetowych najchętniej się pomija.

I jeszcze jeden manewr lewicy. Podaje ona, że rewizja w lokalu nastąpiła w chwili, gdy ZNP odpowiedział odmownie na propozycję przystąpienia organizacji do Ozonu. Z taką propozycją rzekomo miał wystąpić minister oświaty p. Świętosławski i rzekomo miał on się spotkać z odmowną odpowiedzią, przy czym kierownicy związkowi mieli się powołać na to, że jest to organizacja apolityczna i czysto zawodowa. (Apolityczność ZNP jest bardzo podejrzana. — Red.)

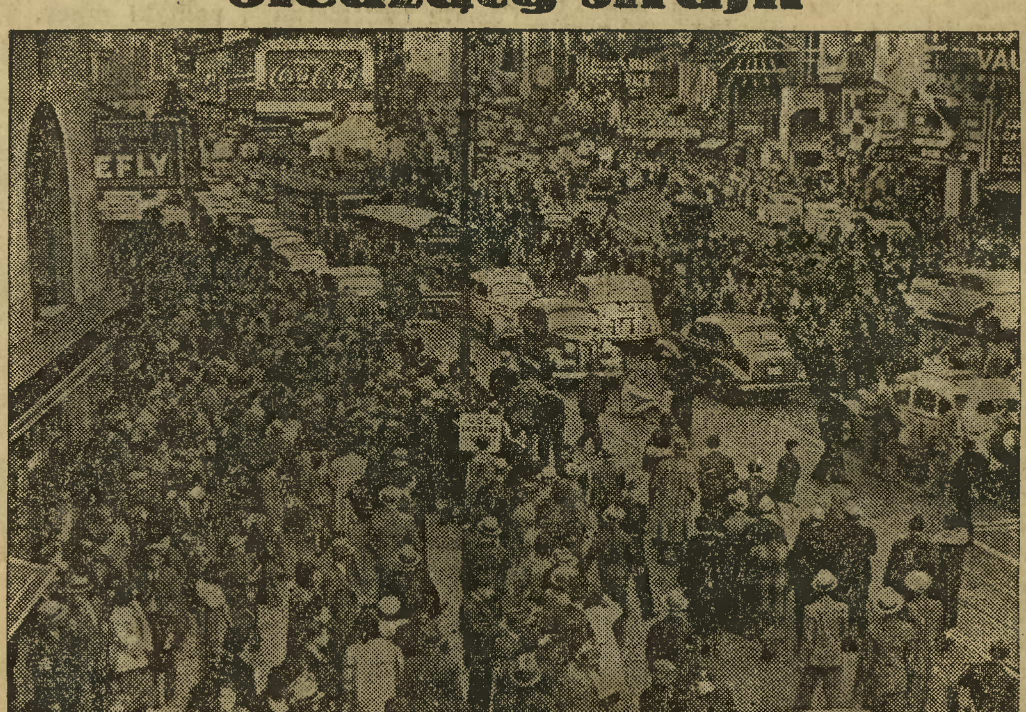
P. Langerowi, aby go zdyskredytować, przypomina się wszystkie grzechy przeszłości, że zwalczał sanację, że z obozu „Wyzwolenia" przeszedł do Piasta, aby następnie znaleźć się w Ozonie, że w „Kurierze Porannym" zamieścił napastliwy artykuł na jednego z działaczy ludowych, znajdującego się za granicą, za co zwolennicy owego przywódcy sami wymierzyli sobie sprawiedliwość na osobie p. Langera itd.

Jak widać już z tego, zdenerwowanie z powodu „przykrości", jakie spotkały Związek Nauczycielstwa Polskiego, jest wielkie na lewicy. Ale też i w pozostałych kołach politycznych wiadomość o rewizji w ZNP wywołała również duże poruszenie. Opinia publiczna śledzić będzie dalsze działanie władz z dużym zainteresowaniem i wdzięcznością. **Rys.**

(Zdenerwowaniu lewicy wcale się nie dziwimy. Jak wykazały różne procesy, a m. in. także głośny na całą Polskę proces Związku Nauczycielstwa Polskiego z „Dziennikiem Bydgoskim", ZNP był rozsadnikiem lewicowych haseł. Ewentualne sprowadzenie tej organizacji na grunt rzeczywistej apolityczności i wychowywanie członków ZNP w nowym duchu, nie przeciwstawiającym się zgodnemu z wolą rządu wychowaniu religijnemu młodzieży, siłą rzeczy pozbawiłoby lewicę potężnego sojusznika.

Poważna część nauczycieli katolików przyjęłaby zmianę dzisiejszego kierownictwa niewątpliwie z zadowoleniem. — Redakcja.)

Siedzący strajk

— dosłownie — urządzili w Nowym Jorku członkowie Legionu Amerykańskiego (byli uczestnicy wojny), którzy dla przeprowadzenia swoich żądań porozsiadali się na chodnikach i zatamowali ruch uliczny.

Przyjazd nowego ambasadora Japonii.

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.). Nowomianowany przedstawiciel dyplomatyczny Japonii w Polsce w związku z podniesieniem tej placówki do rangi ambasady, ambasador Sakoh przybędzie do Warszawy w przyszłym miesiącu dla złożenia listów uwierzytelniających na Zamku. Audiencja u Pana Prezydenta R. P. odbędzie się w sposób uroczysty, przyjęty dla ambasadorów. (r)

Herr Himmler o swej policji

(Ciąg dalszy).

munistów został z obozów koncentracyjnych zwolniony. Obawia się on, że ludzie ci nie są owiani wdzięcznością dla Trzeciej Rzeszy i na dowód, że tego rodzaju zwolnienia były niebezpieczne podaje, iż tylko **w roku 1936 Gestapo, tajna policja dwa razy likwidowała kierownictwo nielegalnej niemieckiej partii komunistycznej.**

GPU, która finansuje propagandę komunistyczną w Niemczech posiada budżet **1,3 miliarda złotych marek!!** Himmler twierdzi, że w porozumieniu z Hitlerem postanowiono ponownie przyaresztować działaczy komunistycznych i osadzić ich w obozach. Himmler **przyznaje się, że działalność komunistów jest w Niemczech żywa i „żywość" ta wynika z jego słów niedwuznacznie.**

Następnie Himmler odrzuca oskarżenia pod adresem okrucieństw w obozach koncentracyjnych. Powołuje się na sowieckie stosunki, gdzie się rozstrzeliwuje analogicznych winowajców. Twierdzi, że w obozach zastosowano stare pruskie rozporządzenie porządkowe w więzieniach z lat 1914—18, zezwalające na wymierzenie 25 batów. O karze decyduje wysoka instancja, jaką jest inspektor wszystkich obozów.

Następnie Himmler przechodzi do omawiania roli innych rodzajów policji, ich ujednolicenia i przeorganizowania. Ciekawe jest jego stwierdzenie, że **policja mundurowa niemiecka jest podstawą organizacji przeciwlotniczej i że rolę tę zachowa również na wypadek wojny.**

Najciekawsze są końcowe **wynurzenia Himmlera.** Twierdzi on, że **na wypadek wojny** w Niemczech będzie istniał „**nie tylko front armii na lądzie, front marynarki na wodzie, front lotnictwa w obronie powietrznej nad Niemcami, jakbym to chciał nazwać, lecz będziemy posiadali czwarty plac boju: Niemcy wewnętrzne.**" ,

„Musimy — powiada dalej Himmler — liczyć się w Niemczech z następującymi możliwościami: skoki ze spadochronami, sabotaż, **nasłanie śmiałych grup po 16 lub 20 ludzi, którzy przy poparciu komunistycznej załogi mogą się umocnić w jakiejś fabryce amunicji".**

Aby tym ewentualnościom zapobiec, zostaną na czas wojny wzmocnione oddziały trupiej czaszki „Totenkopfverbände". Utworzone one będą tylko z ludzi młodych między 25 i 35 rokiem życia. Będą one działać w każdym okręgu Niemiec według następujących prawideł:

1. Żaden oddział nie **będzie użyty** w swych stronach rodzinnych, nie będzie więc pomorski „Sturm" (drużyna) pełnić służby na Pomorzu.

2. Każdy oddział po trzech tygodniach zostaje zmieniony.

3. Oddział nie będzie nigdy **użyty** do służby ulicznej pojedynczo. Nigdy szeregowiec z oznaką trupiej czaszki nie będzie użyty do służby ulicznej jako pojedynczy policjant.

4. Jeśli zajdzie potrzeba użycia oddziału, będzie to przeprowadzone bezwzględnie. Coś innego nie wchodzi w ogóle w rachubę.

I jeszcze trzebaby zacytować następujące słowa Himmlera:

„Jesteśmy bardziej wartościowi od innych, którzy nas przewyższają liczbą i zawsze przewyższać będą. Jesteśmy bardziej wartościowi, ponieważ nas do tego uzdalnia nasza krew, aby więcej od innych wynajdować, naszymi ludźmi lepiej kierować, ponieważ nam pozwala być lepszymi żołnierzami, lepszymi mężami stanu o wyższej kulturze i wyższych charakterach..."

Czy rzeczywiście ta krew germańska jest tak doskonała, że już teraz trzeba myśleć w państwie tak narodowym jak niemieckie o czwartym wewnętrznym froncie na wypadek wojny? Czy jest dowodem kultury i wyższości charakteru, jeśli Himmler jako niemiecki mąż stanu może tak na zimno omawiać „sposoby działania" swych oddziałów z trupią głową? I wreszcie czy ten symbol trupiej głowy nie jest w tym wypadku najbardziej wymowny?

Referat Himmlera nosi wszelkie cechy prawdopodobieństwa i jako dokument jest niezaprzeczalnie czymś niezwykłym. Daje obraz iście niemieckiej dokładności w działaniu i w przewidywaniu wszelkich możliwych ewentualności. Samochwalstwo Himmlera jest nieco śmieszne, ale fakt, że w przyszłej wojnie trzeba się będzie liczyć z sabotażem i ze skokami ze spadochronów i innymi awanturami, wywoływanymi przez wysłanników Moskwy, nie ulega żadnej wątpliwości. Gdy się tak w Polsce pomyśli, że mamy **na wypadek wojny 3 i pół miliona żydów, zezujących ku Moskwie i drugie 3 i pół miliona uświadomionych narodowo ukraińców i Niemców,** wywody Himmlera mogą się nam przedstawić w innym świetle. Są one może nacechowane olbrzymią bezwzględnością, tak bardzo nam obcą, ale rodzi się pytanie, **czy i my nie powinniśmy już teraz pomyśleć o przygotowaniu metod obronnych wobec naszych wrogów wewnętrznych.** I tylko pod tym właśnie punktem widzenia warto referat Himmlera **poddać ważkiej analizie.**

St. Strąbski.

Bardzo ostre zarządzenia p. premiera

mają zbliżyć społeczeństwo do administracji.

Warszawa, 30. 9. (PAT). Prezes rady ministrów i minister spraw wewnętrznych generał Sławoj-Składkowski stwierdził, że **zarządzenia jego w sprawie przyjmowania interesantów przez starostów oraz w sprawie stosunku urzędników do ludności — nie są należycie przestrzegane.**

Na skutek tego pan minister wydał nowe zarządzenie, w którym zaleca wszystkim wojewodom **sprawdzanie, czy starostowie i urzędnicy stosują się do dyrektyw o przyjmowaniu interesantów,** oraz kontrolowanie, czy treść zarządzeń tych jest umieszczona na widocznym miejscu w lokalach starostw, urzędów gminnych i posterunków policji.

Jednocześnie pan minister ostrzega, że winni niestosowania się do zarządzeń o przyjmowaniu interesantów będą niezwłocznie pociągnięci **do surowej odpowiedzialności.**

Przypomnieć należy, że zarządzenia, o których wyżej mowa, wydane były w sierpniu i październiku 1926 r. Zarządzenia te zawierają następujące podstawowe zalecenia:

1) Przyjmowanie i załatwianie interesantów ma się odbywać z reguły **we wszystkie dni urzędowe w godzinach od 10 do 12.**

2) Forma załatwiania interesantów ma być konkretna i kompetentna, a więc załatwiający musi być do tego uprawniony, czy z racji zajmowanego stanowiska, czy też z tytułu delegacji. Przedłużenie poza godziny obowiązkowe przyjmowania i załatwiania interesantów zależne winno być od ilości zgłaszających się, jak również i czasu koniecznego do ich załatwienia.

3) W każdym starostwie w pobliżu wejścia należy urządzić możliwie **duży pokój z ławkami do siedzenia.** Do tego pokoju, począwszy od godziny 9-tej rano ma wstęp każdy obywatel Rzeczypospolitej, chcący osobiście przedstawić jakąkolwiek sprawę staroście. Woźny, który by się ośmielił nie wpuścić kogokolwiek lub nie wskazać drogi do pokoju przyjęć, ma być natychmiast **wydalony ze służby.**

4) Interesanci winni być traktowani **bezwzględnie sprawiedliwie** i bez czynienia jakichkolwiek wyjątków bez względu na pochodzenie, wyznanie i stanowisko społeczne interesanta.

5) **Każdy obywatel Rzeczypospolitej, który w przeciągu 3-ch dni nie będzie przyjęty przez starostę, upoważniony jest wprost na ręce ministra spraw wewnętrznych wnieść zażalenie czy to w drodze listownej, czy telegraficznej.**

Mussolini pożegnany został wielką defiladą.

Mussolini przemawia
w czasie uroczystości berlińskich.

Berlin, 30. 9. (PAT). Ostatni dzień pobytu Mussoliniego w Berlinie był całkowicie poświęcony armii niemieckiej. Wczesnym rankiem odbyło się uroczyste złożenie przez Mussoliniego wieńca pod pomnikiem chwały.

Następnie, według przyjętej już od 2 lat tradycji, odbyła się na przedłużeniu Scharlottenburger Allee naprzeciwko politechniki berlińskiej defilada oddziałów wszystkich rodzajów broni. Parada rozpoczęła się o godz. 10 rano przy olbrzymim napływie publiczności, która zapełniła nie tylko najbliższe miejsca, ale również całą trasę, którą przejeżdżać mieli obaj mężowie stanu. Przedefilowały kolejno **oddziały piechoty, kawalerii, artylerii konnej i zmotoryzowanej,** wszelkiego gatunku lżejsze i **najcięższe czołgi,** które po raz pierwszy pokazano publiczności na ulicach Berlina, dalej oddziały marynarki, lotnictwa i imponująca ilość zmotoryzowanych jednostek dział przeciwlotniczych. **Defilada trwała 3 godziny.**

Po defiladzie Mussolini i kanclerz Hitler udali się na śniadanie w kancelarii Rzeszy.

O godz. 3 po poł. nastąpił odjazd Mussoliniego z Berlina. Ulice prowadzące od pałacu prezydialnego aż do Lehrter Bahnhof, obstawione były gęstym szpalerem szafet ochronnych, poza którymi tłoczyły się tłumy publiczności. Przed dworcem ustawiono kompanię honorową, wzdłuż której przeszedł Mussolini i Hitler. **Około godz. 4 Mussolini w otoczeniu wszystkich przybyłych z nim ministrów i świty odjechał do Włoch.** Do granicy Rzeszy towarzyszył mu zastępca kanclerza **minister Hess.**

Nie będzie komunikatu!

Berlin, 30. 9. (PAT). Z dobrze poinformowanych kół donoszą, że **nie zostanie wydany żaden oficjalny komunikat** na temat pobytu Mussoliniego w Niemczech oraz rozmów przeprowadzonych przez niego z kanclerzem Hitlerem.

Jak ochraniano Mussoliniego w Berlinie?

Berlin, 30. 9. Środki bezpieczeństwa, zastosowane w Berlinie w czasie wizyty Mussoliniego posunięto tak dalece, że odcięto np. we wtorek w nocy zupełnie dopływ taksówek do stadionu olimpijskiego. Wszystkie drogi, przejścia przez mosty i zagajniki w okolicy stadionu obstawione były **gęsto policją i agentami.** Domy przy Unter den Linden były odwiedzane **kilkakrotnie przez tajną policję,** a wchodzenie do nich obcym ludziom w czasie przejazdu dyktatorów było wzbronione.

Mieszkańcy hoteli przy Unter den Linden otrzymali specjalne legitymacje z poświadczeniem identyczności. Nawet urzędnicy ministerstwa spraw zagr., znajdujące się, jak wiadomo, w pobliżu pałacu prezydenta, gdzie zamieszkał Mussolini, musieli mieć specjalne legitymacje. **Przed przyjęciem w kancelarii Rzeszy badano szczegółowo każdy wnoszony do sali stół lub szafkę, podobnie jak i fortepiany.**

Trzeba przyznać, że tak wspaniale zorganizowanej służby bezpieczeństwa nie mógł zaofiarować Mussoliniemu żaden kraj europejski.

Podwyżka zarobków dla straży leśnej.

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.). W ministerstwie opieki społecznej odbyło się pod przewodnictwem naczelnika wydziału rozjemstwa i polityki pracy, p. W. Preniera, posiedzenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla uregulowania warunków pracy i płacy na r. 1937-38 — straży leśnej w pięciu województwach centralnych. Wydane przez Komisję orzeczenie przewiduje ogólną podwyżkę wynagrodzeń, na które składają się świadczenia w naturze oraz gotówkowe, przeciętnie o 3%.

Na ogólną poprawę zarobków wpływa w szczególności podwyżka płac gotówkowych, wynosząca 20%. (r)

Anglia i Francja złożą w Rzymie wspólną notę.

Londyn, 30. 9. (PAT) Gabinet brytyjski odbył wczoraj 3-godzinne narady, poświęcone sytuacji międzynarodowej. Znaczną część obrad wypełniła dyskusja nad sprawą wspólnej noty brytyjsko-francuskiej do Włoch w kwestii wycofania oddziałów włoskich z Hiszpanii. Gabinet zaaprobował zasadnicze linie tej noty, która stanowić będzie **jeden wspólny dokument brytyjsko-francuski** i doręczona zostanie w Rzymie przez ambasadora W. Brytanii i chargé d'affaires Francji podczas wspólnej demarche u min. Ciano. Ta niezwykła forma kroku brytyjsko-francuskiego, będąca bez precedensu, o ile chodzi o dotychczasową powojenną współpracę dyplomatyczną W. Brytanii i Francji, wywołuje w Londynie żywe zainteresowanie i komentowana jest jako najbardziej **dobitny dowód całkowitego związania się obu mocarstw pod względem ich polityki zagranicznej w Europie** oraz rozpoczęcia przez nich ofensywy dyplomatycznej.

Osiągnięto porozumienie techniczne.

Paryż, 30. 9. (PAT) Agencja Havasa donosi: Jak przewidywano w kołach miarodajnych, konferencja ekspertów do spraw morskich, w której wzięli udział przedstawiciele W. Brytanii, Francji i Włoch, osiągnęła **bardzo szybko porozumienie.** Po wczorajszych porannych, dwugodzinnych obradach ustalono projekt układu, który będzie posiadał charakter sprawozdania technicznego, które będzie przedstawione zainteresowanym rządom. Nie ma więc on charakteru ostatecznego.

Kontrrewolucja w... elektrowniach.

Moskwa, 30. 9. (PAT) Trybunał wojenny leningradzkiego okręgu wojennego **skazał 10 członków kontrrewolucyjnej, antysowieckiej organizacji szpiegowsko-dywersyjnej, działającej w elektrowniach leningradzkich,** na karę śmierci przez rozstrzelanie. Wyrok został wykonany. Skazani, jak głosi akt oskarżenia, działali według wskazówek Gestapo: wywoływali katastrofy w elektrowniach z ofiarami ludzkimi, psuli agregaty, co odbijało się ujemnie na przedsiębiorstwach przemysłowych i przygotowali wysadzenie elektrowni w powietrze.

...I w spółdzielniach spożywczych.

Moskwa, 30. 9. (PAT) 4 funkcjonariuszy kooperatywy spożywczej w rejonie niżnieudinskim z dyrektorem kooperatywy na czele zostało skazanych **za szkodliwą działalność kontrrewolucyjną** przez wyjazdową sesję specjalnego kolegium wschodnio-syberyjskiego sądu obwodowego na **karę śmierci przez rozstrzelanie.** Wyrok został zaaprobowany na doraźnie zwołanych wiecach chłopów. Również w związku z powyższą sprawą prokurator pociągnął do odpowiedzialności kierowników rejonowego komitetu partyjnego.

Radykali zbliżają się do katolików.

Paryż, 30. 9 (PAT) Już od szeregu miesięcy czynione są wśród członków prawego skrzydła partii radykalnej próby zbliżenia między radykałami a katolikami. Próby te budzą tym większe zainteresowanie w kołach politycznych, że głównym czynnikiem pierwszoplanowego stanowiska, jakie zdobyła sobie partia radykalna w życiu politycznym Francji, było — jak wiadomo — prowadzenie przez tę partię swego czasu akcji antyklerykalnej.

Na marginesie.

Źle zaczęło się dziać w prasie i dziennikarstwie polskim, skoro organizacje zawodowe dzienikarskie i wydawnicze uczuły się zmuszone do zajęcia oficjalnego stanowiska wobec poziomu polemik prasowych, schodzące coraz częściej, niestety, na manowce osobistych wyzwisk i podejrzeń. Akcja, mająca na celu naprawę tych stosunków była potrzebna, tym bardziej, że tego rodzaju polemiki marnowały energię, którą z pożytkiem możnaby było zużyć w pracy nad rozwojem czytelnictwa w Polsce. W Polsce ciągle jeszcze czyta się znikomą ilość gazet i trzeba dużo wytężonych i zgodnych wysilków, aby zmienić ten stan rzeczy, podnieść czytelnictwo do poziomu godnego państwa o słusznych ambicjach kulturalnych.

Akcja skierowana przeciw niestosownym polemikom dziennikarskim przychodzi w porę i ma — jak się okazuje — szanse powodzenia. Widać to choćby z tego, że pisma, które w dziedzinie dobrych obyczajów dziennikarskich miały najwięcej grzechów na sumieniu, odnoszą się do akcji pacyfikacyjnej i oczyszczającej atmosferę z największym entuzjazmem. Oczywiście, że można się z tego tylko cieszyć, zwłaszcza — jeśli to nawrócenie jest szczere.

Szczere nawrócenie i nadzieja lepszego prowadzenia się tych, co dotąd uparcie trwali w błędach, każe im wybaczyć dużo. To też z pobłażliwą życzliwością czytamy apel wydawnictw dawnej sanacji pomorskiej — „Dnia Pomorza" z przyległościami, apel, który ktoś złośliwie zdążył określić starym przysłowiem: „diabeł ubrał się w ornat i na mszę dzwoni!"

Nie należy dobrych i może nawet szczerych chęci gasić najsłuszniejszymi przysłowiami. To nic, że „Dzień Pomorza", czy — jak tam dawniej — „Dzień Pomorski" był tym, który do dziennikarstwa pomorskiego wniósł nieprzyjemny ton personalnych rozgrywek i zastąpił rzeczową dyskusję obrzucaniem wyzwiskami wszystkich, nie chcących iść w fatyganckim, karnym ordynku bebewuerowym. To nic, że sanacyjna prasa pomorska była zarodkiem niesnasek i źródłem głębokiego poróżnienia społeczeństwa pomorskiego. To wszystko nic — grunt, że „Dzień Pomorza" teraz już zrozumiał swoje błędy i na przyszłość obiecuje poprawę.

Zmiana stosunków i metod prasowych jest niezbędna. Dobrze, że już się coś w tym kierunku robi. Jeszcze lepiej będzie, gdy zapoczątkowana akcja przyniesie rezultaty. Zbyt wielkie zadania stoją już nie tylko przed prasą polską, ale przed całym społeczeństwem, aby marnować czas, energię i pracę na nikomu niepotrzebne rozgrywki.

Strajk w biurach ZNP.

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.). W poniedziałek o godz. 15-tej zecernia, drukarnia, ekspedycja i biura wydziału wydawniczego Związku Nauczycielstwa Polskiego rozpoczęły strajk demonstracyjny w obronie dwu pracowników, których dyrektor wydziału chciał usunąć. Delegacja 150 pracowników zażądała **usunięcia dyrektora wydziału,** z którym nikt nie chce pracować. Dyrektorem wydziału wydawniczego ZNP jest Stefan Żak, dawny dyrektor biura ZZK, skąd go usunięto.

Pertraktacje prowadzone w poniedziałek od godz. 17 do 20 nie dały wyniku. Strajkujący pracownicy, tak umysłowi, jak fizyczni, żądają przez swych delegatów, aby ZNP rozwiązał umowę z dyr. Żakiem. Strajk ma przebieg spokojny. Policja nie interweniowała.

Koła szkolne muszą być apolityczne.

Nadzór nad organizacjami szkolnymi

Warszawa. (Tel. wł.). Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ogłosiło okólnik w sprawie organizacyj szkolnych. Rady pedagogiczne obowiązane są sprawować nadzór nad organizacjami szkolnymi przez specjalnie delegowannych członków. Wszystkie organizacje, istniejące przy szkołach, muszą mieć wyłącznie charakter samopomocowy i oświatowy. Nawet koła rodzicielskie nie mogą prowadzić jakiejkolwiek bądź działalności, wykraczającej poza te ramy. (r)

O modlitwy za Hiszpanię.

List pasterski J. E. ks. arcybiskupa Metropolity krakowskiego A. S. Sapiehy

Kraków, w wrześniu.

JE. książę arcybiskup Metropolita krakowski Adam Stefan Sapieha ogłosił list pasterski do duchowieństwa i wiernych swej archidiecezji w sprawie prześladowania Kościoła w czerwonej Hiszpanii.

List rozpoczyna się od słów Pisma św.: „Za sprawiedliwość walcz dla duszy twojej i bij się o prawdę aż do śmierci, a Bóg za cię zwalczy nieprzyjaciół twoich" (Ecc. 4.33). Następnie książę arcybiskup zaznacza, iż prześladowania, które Kościół katolicki przechodzi dziś w wielu krajach, wywołały dawno niewidziane poczucie węzłów łączących wszystkich Jego synów, choć żyjących z dala od siebie. Taka łączność kościołów „w pierwszych wiekach chrześcijaństwa była bardzo żywotna. Obecnie odradza się ona. Oto **50 biskupów Hiszpanii w liście zbiorowym odezwało się do biskupów całego świata katolickiego,** by przedstawić im opłakane położenie swego kraju i przedstawić dzieje bratobójczej wojny. List ten naszych skrwawionych braci w Chrystusie nie możemy pominąć milczeniem, musimy współczuć z nimi i prosić dla nich o pomoc Bożą.

Hiszpania — piszą jej biskupi — przechodzi dziś jeden z największych wstrząsów, jakie przeżyła w historii. Otrzymuje wiele dowodów sympatii, ale niestety nawet wielu katolików pozostaje w nieświadomości, **co się tam dzieje i o co chodzi w tej bratobójczej walce.** A chodzi o same podstawy społeczne, religii, sprawiedliwości, autorytetu, wolności obywatelskiej. Hiszpańscy księża biskupi „stwierdzają, że dzisiejsze krwawe zajścia były powodowane przez nieoględne i pełne błędów, jeżeli nie złości i tchórzostwa, postępowanie tych, którzy przez ostatnie pięć lat rządzili krajem. Postępując arbitralnie i wywierając nielegalny przymus, sfałszowali oni wolę ludności, tak, że w r. 1936 przy wyborach wyszło 118 posłów narodowych mniej, niż Frontu Ludowego. Wpływy rosyjskie były też tak wielkie, że **Komintern dnia 27 lutego tegoż roku jawnie uchwalił rewolucję hiszpańską** i wspierał ją nadzwyczaj wielkimi kwotami pieniężnymi. Hiszpania znalazła się wobec dylematu, albo upaść pod naporem komunizmu lub też wysiłkiem tytanicznym pozbyć się tego groźnego nieprzyjaciela. 18 lipca ub. r. wybuchło powstanie. Próby załatwienia bowiem legalną drogą nie miały rezultatu. Do ruchu wojskowego od samego początku przyłączyła się zdrowa część narodu. Spotkał się on nie tyle z oporem wojska rządowego, jak z rozszalałą zaciekłością milicji rewolucyjnej, która korzystając ze słabości rządu, wtargnęła w szeregi wojska i rozkradała magazyny wojskowe państwa.

W historii narodów Zachodu trudno znaleźć wiele podobnych wypadków dzikości, wybryków przeciw prawom bożym, społecznym i ludzkim. Czynami tymi kierowa **79 agitatorów rosyjskich**, a różne Li antyreligijne głosiły przede wszystki zniszczenie kościołów, plebanii, mordowa nie biskupów i księży. To też choć liczb jeszcze nie jest całkiem ustalona, wiado mo, że **20.000 kościołów zniszczono, samych księży świeckich wymordowano około 6.00** a zabijano ich bez sądu i procesu tylk dlatego, że byli kapłanami. **Około 300.00 ludzi świeckich zamordowano dla ich ide politycznych, a przede wszystkim religi nych.** W samym Madrycie, stolicy państw w trzech pierwszych miesiącach skazan na śmierć więcej jak **22.000 ludzi.** Sposó zaś mordowania był jak najokrutniejsz obcinano członki, oczy wykłuwano, język wycinano, przecinano całe ciało od góry d dołu, palono i grzebano żywcem, nie szcze wano wstydliwości niewiast, profanowan cmentarze itd. Księża biskupi dodają, ż nie chcą wymieniać wszystkich okropnośc jakie się działy. Jak ludzie byli obałamuce ni przez komunistów, świadczy to, że ska zywani na śmierć przez nacjonalistów pra wie wszyscy szukali pojednania się z Bo giem. **Powstanie przeciw komunizmo może być nazwane słusznie narodowym** tak dla ducha, jaki je ożywia, jako też z względu na cel, do którego dąży".

List swój kończą księża biskupi następującymi prośbami: Proszą więc o pomoc w opłakiwaniu nieszczęścia, jakie dotknęło ich ojczyznę. „Zapomnienie prawdy, powiadają i cnoty w życiu politycznym, ekonomicznym i socjalnym sprowadziło tę ogólną klęskę". Dalej proszą biskupów i wiernych o modlitwę „by Ojczyzna nasza niebawem była uwolnioną i mogła spełniać wielką misję swą historyczną, jak dawniej a na to potrzeba, byśmy umieli korzystać z kary, jaką na nas Bóg zesłał". Proszą też byśmy starali się szerzyć prawdę o bolesnych losach Hiszpanii, których nie tylko nie zrozumiano, ale kłamstwami fałszowano. W końcu listu składają piękną deklarację: „Bóg wie, że kochamy Braci naszych w Chrystusie Panu i odpuszczamy całym sercem tym, co nie wiedzą co czynią, wyrządzili tak wielką krzywdę Kościołowi i Ojczyźnie. To są nasi synowie. Wzywamy przed Bogiem dla nich zasługi naszych męczenników, dziesięciu biskupów, tysięcy kapłanów i świeckich katolików zabitych z przebaczeniem na ustach, ofiarujemy również boleść głęboką, jaką cierpi nasza Hiszpania. Módlcie się, by w naszym kraju wygasła nienawiść, dusze do siebie się znowu zbliżyły i byśmy byli jedną rodziną złączoną w miłości. Pamiętajcie, że nasi biskupi księża, zakonnicy i tylu wybitnych katolików zginęło tylko dlatego, że byli armią Chrystusa i proście, by Pan uczynił żyzną ich krew przelaną"...

Przytoczywszy Wam, Najmilsi w Chrystusie Panu wyjątki z tak rzewnego orędzia Księży Biskupów hiszpańskich — konkluduje Arcypasterz — jesteśmy pewni, że nie potrzebujemy Was wiele namawiać, byście poszli za wezwaniem tego pisma i gorąco modlili się za naszych braci w Chrystusie tak srogo cierpiących prześladowanie. Jak wiecie, za łaską Boską coraz bardziej zwycięstwo przechyla się na stronę obrońców praw Bożych i dobra Ojczyzny... Współczując z Hiszpanią, nie zapominajmy też, że **wroga agitacja nieprzyjaciół Boga i Ojczyzny nie omija i naszego kraju.** I u nas są płatni lub omamieni agitatorzy bolszewizmu, a prócz nich wielu takich, którzy choć nie należą do nich, jednak lekkomyślnie nie chcą widzieć niebezpieczeństwa, czy to rozgoryczeni losem, jaki ich dotyka, czy dla jakich osobistych widoków, **pomagają tej zdradzieckiej robocie,** albo też nie poczuwają się do obowiązku przeciwdziałania. **Buntem przeciw Bogu, podeptaniem praw ludzkich nie osiągniemy polepszenia doli naszej.**

Wszyscy katolicy i ludzie kochający Ojczyznę winni łączyć się i stawiać zaporę temu nieszczęściu, jakie nam grozi. **Póki czas jeszcze, korzystajmy z przykładu nieszczęśliwej Hiszpanii,** byśmy, jak oni, poniewczasie nie musieli gorzko żałować naszego zaniedbania i bierności. Niech nam głęboko wryją się w duszę słowa Księży Biskupów hiszpańskich już wyżej przytoczone. **„Zapomnienie prawdy i cnoty w życiu politycznym i socjalnym sprowadziło tę ogólną klęskę",** a los kroci tysięcy bohaterskich ofiar tamtejszych niech pobudza naszą energię do czynu w obronie: „podstaw społecznych, religijnych, sprawiedliwości, autorytetu i wolności obywatelskiej".

Odczuwamy wiele dolegliwości i biedy, która nas przygniata. **Wspólnym wysiłkiem i pracą, twardym przestrzeganiem sprawiedliwości i uczciwości nap my, co jest złego, i nie dajmy się ba i zwodzić fałszywym namowom.** sma św. przytoczone na początk dą naszym drogowskazem. „ dliwość walcz dla duszy twoje prawdę, aż do śmierci, a Bóg czy nieprzyjaciół twoich".

Tegoż gorąco pragnąc, zasy najmilsi w Chrystusie Panu stwo arcypasterskie".

Nieprzenikniona ściana dymu.

Tegoroczne manewry amerykańskie poświęcone były doświadczeniom z nowymi zdobyczami wyższej szkoły dla wojny chemicznej. Na zdjęciu samolot okrywa nieprzeniknioną ścianą dymu Egewood Arsenal.

Jak się traktuje polską mniejszość w Czechosłowacji?

Katolicka Agencja Prasowa donosi: To, co się pisze w Polsce o położeniu mniejszości polskiej w Czechosłowacji, nie jest bynajmniej przesadzone. Krzywdę Polaków niejednokrotnie stwierdza również prasa czeska, a jeszcze bardziej słowacka. Jeszcze w roku zeszłym **„Narodni Listy", pisały, że Polaków w Czechosłowacji traktuje się gorzej od cyganów.** Słuszność tego stwierdza ostatnio bratysławski „Slovak", pisząc o stosunkach szkolnych na Śląsku Cieszyńskim.

Polakom wytyka się przy każdej okazji, że Polska Macierz Szkolna na Śląsku Cieszyńskim otrzymuje rocznie 40 tysięcy koron subwencji, pragnąc tym wywołać wrażenie, że skargi ludności polskiej nie są słuszne. Tymczasem stan szkolnictwa polskiego w tej części Czechosłowacji przedstawia się naprawdę tragicznie.

Przed przyłączeniem Śląska Cieszyńskiego do Czechosłowacji, Polacy posiadali na tym terenie gimnazjum i seminarium nauczycielskiego w Cieszynie, szkołę realną w Orłowie i szkołę wydziałową w Damborowej. Obecnie, wobec zamknięcia tej ostatniej szkoły i faktu, że obie uczelnie w Cieszynie znalazły się na terytorium polskim, młodzież polska czechosłowackiej części Śląska korzystać może jedynie z gimnazjum w Orłowie, którego **upaństwowienie odkłada się z roku na rok,** które przeto utrzymywane jest z groszowych ofiar społeczeństwa polskiego. Polska Macierz Szkolna łoży na nie rocznie niemal dziesięć razy tyle, co wynosi subsydium otrzymywane z Pragi. Czesi, którzy dawniej posiadali tylko jedno gimnazjum w Orłowie, **mają dziś na terenie Śląska 6 państwowych i 2 prywatne szkoły średnie i dalej gorliwie rozbudowują swe szkolnictwo. Nawet Niemcy, których na Śląsku jest znacznie mniej niż Polaków, posiadają trzy gimnazja, w Boguminie, Ostrawie i Opawie.**

Dobrze, jeżeli niektórym z maturzystów polskiego gimnazjum w Orłowej, a jest ich rocznie około 30, uda się pojechać do Polski i tam pozostać. Mogą oni swobodnie odbywać dalsze studia i zajmować wszelkie stanowiska. Ci natomiast, którzy następnie kończą uniwersytety i politechniki czeskie, próżno na własnej ziemi śląskiej szukają zajęcia. W Karwinie, największym ośrodku polskim w Czechosłowacji, gdzie urzędowe statystyki podają liczbę Polaków równą ilości Czechów i Niemców razem, nie ma ani jednego inżyniera, ani jednego prawnika Polaka. **Polaków nie ma zupełnie ani na stanowiskach państwowych, ani w biurach, ani w fabrykach. Przemysł Karwiny, zbudowany potem i krwią polskiego robotnika, jest w 100 procentach opanowany przez Czechów i Niemców.**

Jeżeli przy tym zwrócić uwagę na ciężkie położenie polskiego szkolnictwa ludowego na Śląsku Cieszyńskim i nacjonalistyczną **politykę socjalną, stosowaną wobec robotników polskich, los Polaków w republice Czechosłowacji jest nader ciężki.**

Z kraju.

Autobus firmy Molin, zdążający z Bielska do Cieszyna, wymijając w pobliżu Jaworzna furmankę, wskutek oślizgłej od deszczu szosy zarzucił i wpadł na samochód ciężarowy. Oba wozy zostały poważnie uszkodzone. Siedmiu pasażerów autobusu odniosło rany, w tym 2 ciężkie. Odwieziono ich do szpitala w Bielsku.

Volksbundowiec śląski ukarany za lżenie państwa. Członek „Volksbundu" z Gierałtowic, Franciszek Szolc, został ukarany przez wydział zamiejscowy Sądu Okręgowego w Rybniku 7-miesięcznym więzieniem za to, że w dn. 1 maja br., usiłując się dostać na święto partyjne do Niemiec, na granicy lżył państwo polskie.

Nadużycia w urzędzie skarbowym w Zawierciu. Centralne władze otrzymały zawiadomienie o wykryciu nadużyć w urzędzie podatkowym w kieleckiej Izbie Skarbowej. W czasie kontroli urzędu skarbowego w Zawierciu natrafiono na malwersacje. Aresztowano dwóch urzędników tego urzędu: Juraszka i Krasnowską.

Z groszowych ofiar — nowe szkoły. Zbiórka na budowę szkół na terenie białostockiego inspektoratu szkolnego (pow. białostocki i wysoko-mazowiecki) dała 137.663 zł. Udzielono pomocy na budowę szkół 153.100 zł, oddano do użytku 27 szkół o 83 izbach, w tym 19 na mieszkania dla nauczycieli. W roku bież. są w budowie 33 szkoły o 234 izbach, w tym 105 izb na mieszkania nauczycielskie.

Stratowana przez buhaja. W Woźnikach (na Śląsku) w majątku Donnersmarcka, rozjuszony buhaj porwał na rogi pracownicę folwarczną Martę Łapok. Podrzuciwszy ją kilkakrotnie, buhaj stratował ją następnie nogami tak, że w drodze do szpitala nieszczęśliwa zmarła.

Skazanie żyda-socjalisty. W krakowskim sądzie okręgowym zapadł wyrok w sprawie adwokata dr. Fensterblaua za podburzające przemówienie, wygłoszone w roku ubiegłym w Trzebini. Trybunał wydał wyrok skazujący dr. Fensterblaua na 3 lata więzienia.

Drobner oskarżony o zdradę stanu. Urząd prokuratorski wygotował akt oskarżenia przeciwko znanemu działaczowi socjalistycznemu drowi Bolesławowi Drobnerowi w Krakowie. Akt oskarżenia idzie w kierunku zdrady stanu. Drobner, który od 6 miesięcy przebywa w więzieniu śledczym, stanie niebawem przed sądem przysięgłych.

Pani Składkowska rozdaje cukierki. Podczas ostatniego pobytu premiera Składkowskiego z małżonką w Turku, pani premierowa wręczyła burmistrzowi Turka, p. Kaweckiemu, 10 kg cukierków dla dzieci niższych klas szkół powszechnych.

Spółdzielnia tkacka. Z dniem 1 października br. zostaną przeniesione do własnego budynku biura i warsztaty spółdzielni tkackiej „Tkacz" w Turku, która zatrudnia 100 pracowników.

Złe obyczaje. Nieznani osobnicy wybili kamieniami dwie wielkie szyby wystawowe w redakcji „Słowa" w Wilnie. Sprawców na razie nie ujęto.

Czy to ma być wstęp do przywrócenia samorządów?

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.). Zarządzenie pana premiera i ministra spraw wewnętrznych Składkowskiego polecające starostom złożyć prezesury w stowarzyszeniach, jest w kołach politycznych żywo komentowane. Zarządzeniu temu nadają szersze znaczenie polityczne.

Uważają bowiem, że to jest pierwszy krok, za którym pójdą inne posunięcia, zmierzające do przywrócenia samorządu i w innych instytucjach. Przypomnieć tutaj należy, że ograniczenie swobody życia wewnętrznego w organizacjach następowało stopniowo. Najprzód ograniczono samorządy terytorialne zarówno w drodze ustawy, jak też przez mianowanie komisarzy. Później nastąpiła likwidacja samorządu Ubezpieczalni Społecznej. Następnie sięgnięto do samorządu gospodarczego. Później wreszcie do rozmaitych stowarzyszeń i związków, gdzie mianowano komisarzy lub ograniczono swobodę niezależnego wyboru władz, jak to miało miejsce w niektórych stowarzyszeniach na terenie Warszawy.

Objęcie zaś przez starostów prezesury poszczególnych stowarzyszeń i związków znakomicie ograniczało inicjatywę tych stowarzyszeń, co słusznie pan premier Składkowski w swoim zarządzeniu podkreślił. (r)

—::—

Powrót „Iskry".

Gdynia, 29. 9. (Pat.) Wczoraj wieczorem przybył do Gdyni i stanął w porcie wojennym żaglowiec szkolny marynarki wojennej „Iskra". Po odbyciu 5-miesięcznej podróży szkolnej z 21 podchorążymi marynarki na pokładzie.

Z uroczystości 10-lecia K. S. M. Ż. w Pakości.

Pakość. Katolickie Stow. Młodzieży Żeńskiej oddział w Pakości, obchodziło w niedzielę uroczystość swego 10-letniego istnienia. Ściśle według programu o godz. 9 nastąpiła zbiórka, po czym pochód ruszył do kościoła na mszę św., wiodąc za sobą szereg organizacyj miejscowych jak i zamiejscowych, oddziałów KSM Ż. z Inowrocławia, Trląga, Szczepanowa i Złotnik Kuj. Okolicznościowe kazanie wygłosił ks. prob. Klitzer, wielki przyjaciel organizacyj społecznych.

Po defiladzie, przy dźwiękach piechcińskiej orkiestry, pochód podążył na salę, by podczas uroczystej akademii, ze sprawozdania odczytanego przez sekretarkę p. Rutkowską, dowiedzieć się, kto budował fundamenty pod dziś szeroko rozgałęziony oddział KSM Ż. Pionierami okazało się nasze duchowieństwo, bowiem śp. ks. infułat Karol Kiełczewski wraz z pracowitą społeczniczką na naszym terenie p. Adamską, byli założycielami organizacji.

Pierwszy punkt akademii stanowiło przemówienie prezeski p. Lisowskiej. Po tym nastąpił wspólny śpiew „Pieśń hołdu". Po deklamacji, referat p. Barbary Zachowskiej, delegatki z Poznania wywołał powszechne uznanie.

Po sprawozdaniu, o którym wspomnieliśmy, nastąpiło wręczenie dyplomów. Za honorowe członkinie uznano panie: Adamską, Balcerkową i Ziółkową. Najwyższe uznanie — panie: Komalowa - Bydgoszcz, Rączkowska I., Klichówna J., Richterówna M., Wolframowa Z., Wesołowska I. Również wśród pochwał nie został pominięty p. St. W. Tretyn, prezes oddziału męskiego.

Gwoździe pamiątkowe wręczyli: Tow. Robotników (Konieczny), Stow. Młodzieży Męskiej (Tretyn), Milicja Niepok. (Pilarski).

Życzenia dalszego szczęśliwego rozwoju składały organizacje: Słaboszewo, Mątwy, Szczepanowo (KSM Ż.), Ob. Zw. Pr. Kobiet Pakość, Str. Narod. Pakość, Br. Kurkowe Pakość, KSM Bydgoszcz i inni. Indywidualnie byłe członkinie: Wesołowska, Manuszewska, Kopeciowa i Garbowa, Jadłogoszcz. Także przy tej okazji p. burm. Lipczyński zagrzewał do dalszej intensywnej pracy.

Po odebraniu przyrzeczenia od młodych druhen przez ks. wik. Plucińskiego i po odśpiewaniu wspólnej pieśni „Hej do apelu" akademia została zakończona.

Dalszym ciągiem uroczystości była o godzinie 15,15 procesja do pomnika Serca Jezusa", gdzie przez złożenie wieńca u stóp Najwyższego, złożyły nasze młode Polki swe uwielbienie i wierność dla Wiary.

Wieczorem w sali p. Klicha odbyła się zabawa taneczna, urozmaicona występami scenicznymi, na której do rana miło się bawiono. F. J.

Ze świata.

— **Kupując buty, trzeba postarać się o konia.** Wielkie manewry armii francuskiej, przeprowadzone w Normandii, są wciąż jeszcze tematem licznych anegdot z życia wybitnych francuskich i angielskich mężów stanu, którzy wzięli udział w tych ćwiczeniach. O ministrze Deladier krąży taka opowieść: Minister wybrał się na manewry w nowiuteńkich butach, które po kilkugodzinnym marszu zaczęły go uwierać. Do kulejącego ministra podszedł generał Gamelin, pytając o przyczynę niedomagania. „Nie wiem, co to jest — odparł minister. — Kupiłem nowe buty, uwierają mnie". Na to generał: „Zaraz to panu wytłumaczę. Kupując buty, równocześnie trzeba postarać się o konia".

— **Z chińskiej dyplomacji.** Było to w czasie rokowań pokojowych, prowadzonych przez hr. Waldersee po zgnieceniu powstania bokserów. W rozmowie z szefem delegacji chińskiej, wytrawnym dyplomatą Li-Chun-Changiem, już po podpisaniu pokoju, marszałek Waldersee zapytał: „Czym się to tłumaczy, że 400-milionowy naród ustępuje wobec garstki Europejczyków?" Na to sędziwy Li-Chun-Chang odrzekł z zagadkowym uśmiechem: „Zna pan historię Chin?" Mniej więcej — odparł Waldersee. „Otóż widzi pan, w XII wieku był najazd Tatarów na Chiny, potem w XIII wieku, potem w XIV, XV, XVI i XVII wieku. I proszę się dobrze rozejrzeć, panie hrabio. Czy widzi pan w tym morzu chińskim choćby jednego Tatara?"

— **Dalsze fortyfikowanie niemieckiej granicy na zachodzie.** W okolicy Hunstück w Nadrenii wysiedlono mieszkańców siedmiu wsi z powodu przeznaczenia tych terenów pod budowę fortyfikacji. Zostali oni, podobnie jak poprzednio mieszkańcy 14 wsi, przesiedleni na wschodnie granice Niemiec. W pobliżu autostrady, przebiegającej przez Kaiserlautern w Palatynacie, rozpoczęto budowę dużego kompleksu koszar.

— **Holandia też się zbroi.** Kredyt na zbrojenia w Holandii podwyższono o 46 milionów guldenów. Przewiduje się również przedłużenie czasu służby wojskowej.

— **W Turcji rząd podał się do dymisji.** Według wiadomości z Ankary, w Turcji, wybuchło przesilenie rządowe. Dotychczasowy premier Ismet-Pasza i minister spraw zagranicznych Tewfik Ruszdi Aras podobno nie wejdą w skład nowego gabinetu.

— **Bajkowa uczta.** Nowy przewodniczący Ligi Narodów: Agaj-chan wydał w Genewie bankiet dla 800 osób, w tym 160 czynnych ministrów. Przygrywało czternaście orkiestr. Trzy tysiące prezentów dla pań zapełniło jedną z sal. Miejsce dla samochodów obliczono na 800 wozów. Wypito dwa tysiące butelek szampana. Sam kawior kosztował przeszło 30 tys. franków. Cała uroczystość pochłonęła przeszło 350 tys. złotych.

— **Wypadek po manewrach w Prusach Wschodnich.** Na szosie Rastembork — Barty pewien samochód, w którym siedziało 6 osób, najechał na drzewo i rozbił się. Cztery osoby zostały na miejscu zabite, a dwie doznały ciężkich okaleczeń.

E. Phillips-Openheym.

Milioner bez PIENIĘDZY

Powieść.

16)

(Ciąg dalszy).

— Przyjaciel pana musiał widocznie czytać w gazetach o jaskiniach gry — rzekł do Blissa. — Ja znam wiele salonów brydżowych, nie natrafiłem jednak nigdy na taką jaskinię. A może przyjaciel pana zagra w brydża po pół pensa punkt?

Usiedli przy wolnym stoliku. Sturgess grał dość dobrze.

— Czy nie podnieślibyśmy stawki? — zapytał. — Lubię mieć większe zainteresowanie. A możebyśmy spróbowali pokiera?

— Niestety było by to wbrew przepisom — odpowiedział Francourt.

Sturgess zamilkł. Zainkasował potem trz[illegible]ingi i sześć pensów i wyszedł. B[illegible] znak Francourta, pozostał.

[illegible]e pana nie ganię, Ben. Poz[illegible]e będę go nazywał Ben. Spo[illegible]się, że to pierwsze niepowo[illegible] zniechęci pana do pracy.

[illegible]ojrzał na niego zdumiony.

[illegible]ł detektyw. Nazywa się Ry[illegible] i służy w czwartym Oddziale. Prowadzi kampanię przeciwko klubom karcianym.

Bliss osłupiał.

— Przykro mi bardzo, ale nigdy bym czegoś podobnego nie przypuszczał.

— Ależ naturalnie. Nie tylko, że nie stało się nic złego, ale przeciwnie, wyprowadziliśmy ptaszka w pole. Należało jednak zwrócić uwagę na jego ciężkie buty i przeraźliwy krawat. Koszula ostatecznie mogła by jeszcze ujść.

W tymże momencie otwarły się szeroko drzwi i weszła jakaś dama w futrze, poprzedzana przez dyrektora gry.

— Maisie Wilson! — zawołał Francourt. — Co za miła niespodzianka! Panna Fortescue podniosła lorgnon i przypatrywała się nowoprzybyłej z widoczną impertynencją. Maisie chwyciła Francourta za ramię.

— Jim — szepnęła — mam go!

— Hindusa?

— Tak. Siedzi na dole w samochodzie. Daj mi sto funtów, a przyprowadzę go tutaj.

Francourt wyjął z kieszeni plikę pomiętych banknotów i pięć doręczył artystce. Przeliczyła je troskliwie i schowała do torebki.

— Zaraz tu będzie — rzekła, wychodząc.

— Czy to maharadża Hindopoor? — zapytała miss Fortescue.

Francourt przytaknął.

— Ten Hindus wygrał w Monte Carlo osiemdziesiąt tysięcy funtów, które potem w ciągu jednej nocy przegrał w Paryżu z okładem w bakarata, nie drgnąwszy nawet okiem. Kogo jeszcze dziś oczekujemy, Esther? Wymieniła kilka nazwisk. Bliss wstał.

— Niech pan zostanie — rozkazał Francourt. — Potrzeba nam dziś reprezentacji.

Maisie Wilson wróciła w towarzystwie młodego człowieka o ciemnej cerze, jedwabistych włosach i małych czarnych oczach.

— Hallo, Jim, zawołała wesoło. — Chcielibyśmy czegoś napić się, a Jego Wysokość pragnie zobaczyć salon brydżowy. Mój przyjaciel, mr. James Francourt — książę Hidopoor — przedstawiła swego wielbiciela.

— Jestem szczęśliwy, że mogę poznać Waszą Wysokość — rzekł na powitanie Francourt, pochylając się przed azjatą. Obawiam się tylko, że towarzystwo nie będzie dziś zbyt liczne. Zaledwie trzy stoliki grają w brydża.

Książę skinął głową łaskawie.

— Nic nie szkodzi. Lubię grać, zwłaszcza z paniami. Dlaczego nie ma tutaj ruletki, lub bakarata? W Monte Carlo dwa razy rozbiłem bank. Londyn jest nudny.

Francourt uśmiechnął się.

— Obawiam się, że nasza gra będzie dla Waszej Wysokości nazbyt mizerna. Ale każę przygotować osobny salon.

Szepnął coś do ucha dyrektorowi gry, po czym przeszedł do sąsiedniego pokoju, skąd niebawem powrócił w towarzystwie dwóch dam i trzech dżentelmenów, których przedstawił księciu.

Następnie otworzył drzwi na których widniał napis „Sekretariat" i rzekł uroczyście:

— Proszę tutaj. Spodziewam się, że będziemy mieli miłą partię.

Panna Fortescue towarzyszyła księciu. Francourt zwrócił się do Blissa:

— Niech pan poczeka na mnie.

Bliss przeszedł do sali brydżowej, gdzie grano jeszcze przy jednym stoliku, ale gracze robili wrażenie marionetek. Wyrzucali karty mechanicznie, nie zamieniając ze sobą jednego słowa. Tylko raz, gdy lokaj otworzył drzwi, jedna z pań odezwała się:

— Doprawdy już mnie męczy ta komedia.

Francourt znów zjawił się i podszedł do Blissa.

— Ben, niech pan się zbliży do tego fotelu na biegunach, tam obok drzwi. Odsunął krzesło i wskazał na małe wzniesienie na dywanie.

— Widzi pan to? Niech pan usiądzie na krześle i w danym razie naciśnie na to wzniesienie. Obawiam się dziś jeszcze najścia policji. Będzie pan, niby to czekać na swój samochód, po który pan dzwonił. Niech pan każe podać sobie coś do picia i niech pan bacznie uważa. Jeśli przyjdzie ktoś obcy, a dyrektor Perkins zapyta go o nazwisko, niech pan naciśnie wzniesienie obcasem. Rozumie pan?

Bliss skinął głową. Zamówił whisky i syfon wody sodowej, paczkę papierosów, gazetę i wyczekiwał wypadków.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Papież wzywa świat
do odmawiania modłów do Najśw. Marii Panny

Citta del Vaticano, 30. 9(PAT). „Osservatore Romano" ogłasz encyklikę papieską, poświęconą różacowi Matki Boskiej. W encyklice tej **Ppież wzywa świat katolicki, aby szczególnie w ciągu miesiąca października nakłaniano wiernych do odmawiania różańca i wznoszenia modłów do Najświętszej Marii Panny.**

Encyklika głosi m. in., żeobecne czasy obfitują w wielkie nbezpieczeństwa. Świat przechodzi pez kryzys moralny i duchowy. Fala eizmu rozlewa się po świecie i zagraż cywilizacji. Ale Bóg na pewno nie puści swego kościoła, jeżeli en ucieknie się do Najświętszej Marii Panny. Tak, jak sekta albigensów została niegdyś przezwyciężona dzięki wstawienictwu Marii, tak obecnie nazy mieć nadzieję, **że zwyciężeni zostą komuniści, którzy swym szaleństwem i podstępami przypominają albinsów**

Następnie Papie podkreśla, że wyzdrowienie swe wdzięcza zarówno wstawiennictwu ś. Teresy od Dzieciątka Jezus, jak opiece Matki Boskiej.

W końcu encykta zawiera następujące słowa: Ostaio rzucona zostala publicznie **cięzka zniewaga pod adresem Najświętszej Marii Panny.** Nie możemy nie skorzystać z tej okazji, aby nie złożyć wraz **z episkopatem i ludem tego kraju, który czci Marię, jako „Królowę Korony Polskiej" wraz z hołdem naszej czci — zadośćuczynienia tej Najświętszej Królowej.**

*

W związku z artykułem „Arbeitsmanna", który ma na myśli encyklika papieska, Polska Agencja Telegraficzna zaznacza, że rząd niemiecki udzielił już satysfakcji rządowi i narodowi polskiemu **przez ukaranie autora wspomnianego artykułu.**

Pieprzem, solą przyprawiane.
Aktualia wierszowane

Swiat w reformach.

To trzeba tak,
a tamto inaczej,
a to wyrzucić
należy raczej.
To znów — to prosta
kompromitacja,
tych praw nastąpi
nowelizacja.
To było białe,
a będzie czarne.
To będzie lepsze
bo było marne.
To jest bez tonu,
to nie ma rasy,
a to niedobre
na nasze czasy.
To jest zbyt proste,
tamto zbyt szumne —
zabalsamować to
i włożyć w trumnę.
Pokręcić, przewrócić...
przedłużyć i skrócić...
poczernić, pobielić...
lub zarżnąć, zastrzelić...

A gdy dodamy, że w tej polityce
i babskie rolę też grają nożyce
i wpływ swój mają na wszystko, co żyje
stwierdzimy: w **„reformach"** świat tkwi po
[szyję.

K. Lessa.

Anglia żyje tradcją.

W Anglii pielęgnuje się tradycje pochodzące nieraz aż z średniowiecza. Na przykład tak jak w średniowieczu prowadzi tamburmajor orkiestry szkolnej przy Crists Hospital swoją orkiestrę w tradycyjnych strojach przez ulice Londynu do burmistrza, który ich podejmuje co roku śniadaniem w dniu św. Mateusza.

Japończycy zaprzeczają.

Tokio, 30. 9. (PAT). Japońskie min. spraw zagr. ogłasza oświadczenie zaprzeczające bardzo stanowczo pogłoskom kursującym zagranicą o rzemomych gwałtach, popełnionych przez wojska japońskie na ludności cywilnej, o bombardowaniu szkół, szpitali itd. stwierdzając, że wiadomości te rozpowszechniane są celowo przez wrogą Japonii propagandę.

Japońskie koła wojskowe wskazują, iż lotnictwo japońskie podczas nalotów na Nankin, Kanton i in. miasta chińskie, otrzymało rozkaz bombardowania wyłącznie obiektów wojskowych. Piloci japońscy chcąc uniknąć możliwych przy bombardowaniu pomyłek, **zniżają lot aparatów do 1.000 mtr.**

Jaskrawy przykład nieprawdziwych pogłosek stanowi wiadomość o zaopieniu przez japońską łódź podwodną rybackich łódek chińskich w dniu 2. bm. pod Cze-Lang-Kau. Ministerstwo marynarki wojennej Japonii stanowczo zaprzecza temu. **Parowiec niemiecki „Scharnhorst", którego załoga była jakoby świadkiem tej masakry, nie znajdował się na miejscu wypadku, lecz przebywał w japońskim porcie Koie.**

„Autonomia" Chin Północnych.

Tokio, 30. 9. (PAT). Korespondent dziennika Niszi-Niszi w Paoting w depeszy do swego dziennika przewiduje, iż po pomyślnym zakończeniu działań wojennych, będzie zorganizowany **autonomiczny rząd 5 prowincyj Chin Północnych.** Prowincje te będą zdemilitaryzowane.

Fortuna toczy się kołem loteryjnym. Czy zaopatrzyeś się już w los do pierwszej klasy czterdziesej loterii klasowej?

Chińczycy próbowali wysadzić w powietrze
japoński krążownik.

Szanghaj, 30. 9(PAT). Korespondent Reutera w następujący sposób przedstawia nieudanąpróbę wysadzenia za pomocą miny krążownika japońskiego „Isumo": Około 0 żołnierzy chińskich ubiegłej nocy, korzystając z ciemności, udało się w kierunku japońskiego krążownika „Isumo" w lekkich łodziach, zabierając ze sobą **minę, która miała być umieszczona przy kadłubie krążownika.**

Chińczykom dało się szczęśliwie i niepostrzeżenie opłynąć do stalowej sieci, otaczającej krążownik. Pierwsze promienie wschodzącego słońca, wykryły jednakże ich obecność w chwili, gdy nie ukończyli jeszcze przecinania stalowej sieci. Na pokładzie krążownika powstał alarm.

Fakt ten spostrzeżono w Putung, skąd chińscy ochotnicy wyruszyli z miną. Towarzysze ich spostrzegłszy, że los ochotników jest przesądzony, **wysadzili minę, która był połączona z brzegiem za pomocą kaba.** Wszyscy żołnierze chińscy, którzy wyruszyli z zamiarem wysadzenia krążownika, **zginęli.**

Siła wybuchu była tak wielka, że marynarze amerykańskiego krążownika „Augusta", znadującego się w odległości 500 mtr. od „Isumy" **zostali wyrzuceni z łóżek.** Po wybuchu miny, artyleria chińska z Putung zaczęła gwałtownie ostrzeliwać japoński krążownik, zasypując go gradem szrapneli.

Komunikat dowództwa wojsk japońskich.

Tokio, 30. 9. (PAT). Front Szansi: (pogranicze Mongolii) połączone oddziały japońsko-mongolskie **zajęły miasto Taolin,** ważny punkt strategiczny na wschód od Sejuanu.

Front środkowy (pekiński) naczelny wódz armii japońskiej w Chinach gen. Terauczi przybył wczoraj na inspekcję frontu do Paotingu, stolicy prowincji Hopei, zajętej w ub. tygodniu przez Japończyków. Krążą pogłoski, że główna kwatera wojsk japońskich frontu środkowego **przeniesiona będzie do Paotingu.** Na linii kolejowej Tientsin—Pukou wojska japońskie posuwając się na południe, zajęły stację Petouczen (60 km na południe od Canczou). Po raz pierwszy na linii Pekin—Hankou pojawiły się samoloty chińskie.

Front szanghajski: **Gwałtowne walki,** które rozpoczęły się we wtorek, trwały przez całą noc i środę. Walki toczą się na północnym odcinku frontu. Artyleria japońska ostrzeliwuje Putung. Silne natarcie Japończyków, prowadzone jest w kierunku Linko, Lotien i Linhang. Wojska japońskie wdarły się 500 m w głąb stanowiska chińskich, zajmując w południe Kiangwan. Atak w kierunku Czapei doprowadził Japończyków **do linii kolejowej Szanghaj—Wusung.** W walkach pod Szanghajem bierze udział duża liczba samolotów. Komunikat japoński wspomina, że wśród 250 Chińczyków poległych we wczorajszej bitwie **znaleziono zwłoki trzech chińskich studentek.**

Front południowy: Lotnictwo japońskie bombardowało i zatopiło pod Maca kanonierkę chińską o pojemności 200 ton oraz uszkodziło poważnie pod Kantonem okręt wojenny „Czaoho" o pojemności 2.000 ton.

Wielki proces
przeciwko filarowi ZNP
b. kierownkowi szkoły w Grudziądzu Stanisławowi Wieczyńskiemu.

Grudziądz. W procesie karnym przeciwko nauczycielowi Wieczyńskiemu poza omówionym już przez nas świadkiem Alojzym Ożgą złożyli zeznanie nauczyciele Ryczakowicz, Malinowski, Welz, Strenski i Kalinowski.

Świadek Ryczakowicz stwierdził, że wśród nauczycielstwa jest dużo wersyj, wykazujących nieprzyjazne ustosunkowanie się Wieczyńskiego do religii i duchowieństwa. Kiedyś w prywatnej rozmowie Wieczyński starał się udowodnić świadkowi, **że duchowieństwo trzeba pozbawić wszelkich wpływów, a nawet usunąć z ciał ustawodawczych.** Świadek wyraził się wtedy: „Co też kolego gadacie. Taka wojna z klerem doprowadziłaby w Polsce do tego samego, co dzieje się obecnie w Hiszpanii". Wieczyński odpowiedział: **„Dobrze, że w Hiszpanii palą kościoły i wreszcie zabrali się do księży".**

Następny świadek naucz. **Cezary Kalinowski** zeznał, że słyszał, jak w lecie 1934 r. na tarasie Banku Polskiego w Grudziądzu osk. Wieczyński wypowiedział słowa: **„A ja wam powiadam, że prędzej w Polsce nie nastąpi zmiana na lepsze, póki nie zrobi się z biskupów żywych pochodni".** Świadek stwierdził, że częste wypowiedzi Wieczyńskiego w sprawach religii były niezwykle charakterystyczne i świadczą o nieprzyjaznym ustosunkowaniu się Wieczyńskiego do religii i duchowieństwa.

Przewodniczący: Dlaczego nie doniósł pan o wypowiedzeniu się Wieczyńskiego władzom szkolnym?

Św. Kalinowski: Wówczas nie było można...

Konfrontacja świadków.

Dalszy świadek, nauczyciel Michał Stępień, zeznający na wniosek prokuratora bez przysięgi, był krytycznego dnia na tarasie Banku Polskiego, zaprzecza jednak kategorycznie, jakoby Wieczyński bluźnił publicznie. Sąd zarządza konfrontacje świadka Stępienia z świadkiem Ożgą.

Świadek Ożga z całym naciskiem i z całą stanowczością podtrzymuje swoje poprzednie zeznania.

Prokurator (zwracając się do Stępienia). O ile mi wiadomo, pan mieszka w Orłowie. Sąd pana na rozprawę nie wzywał, kto więc polecił panu przyjechać do Grudziądza?

Św. Stępień (skonsternowany): Dostałem wezwanie od organizacji, żeby świadczyć w procesie kolegi Wieczyńskiego.

Z kolei sąd przesłuchał kierownika szkoły **Welza,** który stwierdził, że oskarżony zawsze odnosił się do kleru nieprzyjaźnie.

Lekcja historii.

Dłuższe zeznania złożył świadek nauczyciel **Stremski,** który zreferował odczyt Wieczyńskiego o odsieczy wiedeńskiej. Cały referat miał na celu zdyskredytowanie Kościoła katolickiego w oczach społeczeństwa. Świadek z dużą znajomością tematu polemizuje z wywodami obrońcy p. adw. Pawłowskiego, udzielając mu — jak się ktoś dowcipnie wyraził na galerii — porządną lekcję historii.

Listę świadków oskarżenia zamknął nauczyciel Paweł Malinowski, do którego krytycznego przedpołudnia na tarasie Banku Polskiego kierownik szkoły Ożga wyraził swoje oburzenie na wypowiedziane przez Wieczyńskiego bluźnierstwo.

Z kolei przesunął się przed sądem długi korowód świadków odwodowych na czele ze znanymi w Grudziądzu filarami Z. N. P. nauczycielami **Maciejewskim, Gawlikiem, Karolewskim i Narczewskim.** Zeznania tych świadków nie mogły podważyć zeznań zaprzysiężonych świadków oskarżenia.

Późnym wieczorem przewód sądowy został zamknięty i głos zabrał **p. prokurator wykazując na podstawie wyników przewodu sądowego winę oskarżonego Wieczyńskiego. Oskarżyciel publiczny wykazał, że Wieczyńskiego zaprowadziły na ławę oskarżonych nie gołosłowne plotki, ale wyniki ustaleń śledztwa dyscyplinarnego, zamknięte konkretnym wnioskiem kuratorium do władz prokuratorskich.** Prokurator jako rzecznik państwa w procesie zażądał dla Wieczyńskiego surowej kary, **podtrzymując w całości akt oskarżenia.** Po przemówieniu obrońcy adw. Pawłowskiego, sąd wyznaczył publikację wyroku na środę godz. 11-ta przed południem.

Sąd uwolnił Wieczyńskiego od oskarżenia dla braku przedmiotowych znamion przestępstwa. Sąd oparł się na jednym z orzeczeń sądu najwyższego i uznał, że w bluźnierstwie Wieczyńskiego nie można dopatrzyć się cech publiczności. Rozmowę prowadził Wieczyński w gronie kolegów, a słowa o topieniu monstrancyj w Wiśle i robieniu z biskupów żywych pochodni, aczkolwiek wypowiedziane w miejscu publicznym nie były słyszane przez większą nieokreśloną liczbę osób, gdyż nie słyszeli ich nawet opodal stojący nauczyciele. Jak się dowiadujemy, prokurator zapowiedział od wyroku apelację.

—::—

Co INNI Piszą

Czy płk. Koc ma czas?

Jeden z nielicznych, prawdziwych przyjaciół śp. Marszałka Józefa Piłsudskiego **prof. Kazimierz Sławiński z Wilna** ogłasza na łamach wileńskiego „Słowa" bardzo charakterystyczne uwagi o naszej obecnej sytuacji politycznej. Oby z serca i z rozumu płynące słowa prof. Sławińskiego były, gdzie należy, odpowiednio ocenione:

„Przed dwoma laty pułkownik Koc przyszedł do wniosku, że należy zjednoczyć politycznie Naród i przystąpił do organizowania OZN-u. Po długim oczekiwaniu zjawiła się wreszcie deklaracja, która spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem. Posypały się liczne zgłoszenia — tysiące, dziesiątki tysięcy. Od tego czasu znowu upłynęło wiele długich miesięcy oczekiwania i **pułkownik Koc nie rozpoczął polityki czynnej, organizuje, czeka.**

Ale życie polityczne, jak zresztą życie w ogóle, ani na chwilę nie zamiera i niesie na fali coraz to donioślejsze wypadki. Doboszyński ze swym wypadem myślenickim nie czekał, kardynał Sapieha również nie chciał dłużej czekać, w czasie trwania organizacji pułkownika Koca mieliśmy już dwa święta chłopskie — ostatnie z krwawym żniwem 40-tu osób, wreszcie **zamachowiec złożył wizytę w willi pod Otwockiem — i ten także nie miał czasu.**

Wymieniłem tu kilka najdrażliwszych faktów z ostatniego okresu, które wytworzyły w życiu politycznym Polski stan zrozumiałego podniecenia i wzmożonej działalności, jakiej dotąd jeszcze nigdy u nas nie było. W tej niezwykłej sytuacji, jedynie pułkownik Koc pozostaje bezczynnym. **Czy doprawdy te liczne rzesze najwybitniejszych naszych polityków, którzy wraz z pułkownikiem Kocem mają organizować nasze życie polityczne, w czasach dzisiejszych, mają być bezczynne i czekać, czekać bez końca.** Czy pułkownik Koc istotnie ma czas?"

—:—

Komunikat powstańców.

Salamanka, 29. 9. (PAT). Komunikat oficjalny głównej kwatery wojsk powstańczych donosi, że na odcinku wschodnim frontu asturyjskiego wojska powstańcze posuwają się stale naprzód i zajęły szereg miejscowości. Przeciwnik stracił **przeszło 100 zabitych.** Na froncie Leo straże przednie posuwając się wzdłuż drogi do Tarna zajęły szereg miejscowości. Na froncie aragońskim odparto gwałtowny atak wojsk rządowych na odcinku Porna. Na odcinku Zuero oddziały powstańcze zajęły miejscowość Peumeccos Dortino. Na innych frontach **nic godnego uwagi.**

Salamanka, 30. 9. (Pat.) Komunikat urzędowy głównej kwatery powstańczej stwierdza, że na froncie asturyjskim na odcinku wschodnim powstańcy posuwają się nadal naprzód. Oddziały powstańcze zdążają ku zachodowi przez dolinę Selle. Zajęta została miejscowość Yordon i liczne pozycje pod Pic del Arbol, Siguella i San Martin de Grazona. Na lewym skrzydle powstańcy dotarli aż do Cabadonga. Na froncie Leon został już całkowicie obsadzony masyw górski Pena de Las Maderas, przy czym powstańcy zdobyli szereg bardzo umocnionych pozycyj przeciwnika.

Major Troncoso przyznał się

Brest, 30. 9. (PAT) Agencja Havasa donosi: Mjr. Troncoso, przebywający w więzieniu w Beuguen, wysłał wczoraj, napisany w języku hiszpańskim, list do sędziego śledczego. W liście tym stwierdza on, iż **bierze pełną odpowiedzialność za aferę łodzi podwodnej „C 2"** oraz dodaje, iż był on dwukrotnie w Brest, a w chwili zamachu na łódź, znajdował się osobiście na jej pokładzie. Mjr. Troncoso wypierał się dotychczas swego udziału w tej aferze, ponieważ działał on bez porozumienia ze swymi zwierzchnikami i zamierzał poinformować ich o wszystkim dopiero w chwili, gdy przedsięwzięcie jego uwieńczone zostałoby powodzeniem.

—:—

Nieszczęśliwy wypadek czy samobójstwo?

Myślenice, 30. 9. (PAT). W środę z rzeki Raby pod Myślenicami wydobyto zwłoki śp. Franciszka Buczyńskiego, dyrektora miejscowej KKO. Władze bezpieczeństwa przeprowadzają dochodzenia w celu ustalenia przyczyny tragicznego wypadku.

Prace rady ministrów

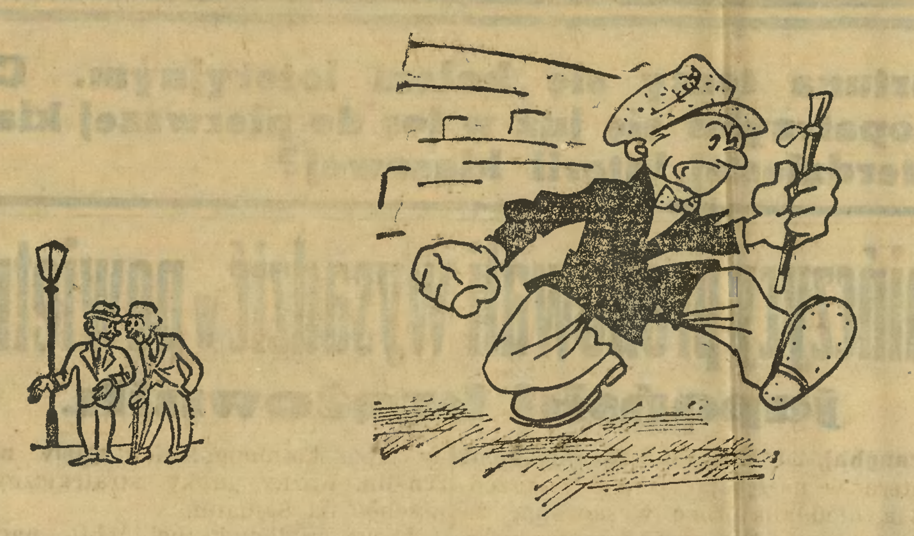
podjęte na nowo.

Warszawa, 30. 9. (Pat.) W dniu 29 bm. odbyło się posiedzenie rady ministrów. Na posiedzeniu tym rada ministrów zatwierdziła bilans i rachunek strat i zysków eksploatacyjnych z rachunkiem wydatków na poczet zysków eksploatacyjnego przedsiębiorstwa **„Polskie Koleje Państwowe"** za rok gospodarczy 1936, tj. za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r.

Następnie rada ministrów zatwierdziła prowizoryczny plan finansowo-gospodarczy państwowego gospodarstwa leśnego **„Lasy Państwowe"** na nadchodzący rok obrachunkowy, rozpoczynający się z dniem 1. 10. 1937 r. W roku bieżącym projekt planu użytkowania będącego podstawą planu finansowo-gospodarczego — ze względu na dokonywania niepotrzebnych obliczeń — zostanie wniesiony na najbliższą sesję zwyczajną izb ustawodawczych łącznie z projektem planu użytkowania na r. 1938-39.

Wreszcie zostało uchwalone rozporządzenie rady ministrów o rozszerzeniu listy chorób zawodowych objętych ubezpieczeniem od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych.

Cóż to — czy nowe wyścigi?

Gdzież tam, — jegomość śpieszy z przedpłatą dla „Dziennika Bydgoskiego" na październik, gdyż jutro już pierwszy!

Bestialskie zbrodnie zboczeńca.

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.). W Otwocku pod Warszawą grasuje od pewnego czasu jakiś nieuchwytny zboczeniec, który specjalnie prześladuje kobiety. Napadłszy w godzinach wieczornych na samotne kobiety, zadawał im uderzenia nożem w szyję i znikał.

Wczoraj wieczorem zboczeniec dopuścił się nowej bestialskiej zbrodni. Gdy 18-letnia Wacława Sobieniak z Otwocka wracała o godz. 8 do domu, podbiegł do niej przed bramą jakiś mężczyzna i oblawszy ubranie denaturatem, błyskawicznie podpalił zapalniczką. W mgnieniu oka płomienie ogarnęły dziewczynę. Nieprzytomna z bólu zwaliła się na ziemię. Wypadek ten zauważył jakiś przechodzień, który, zarzuciwszy na płonącą dziewczynę jesionkę, ogień stłumił. Mimo to Sobieniakówna uległa ciężkim poparzeniom.

Wiadomość o nowej zbrodni wariata zmobilizowała policję w Otwocku. Przeprowadzono szereg poszukiwań i rewizyj, lecz zbrodniarza dotychczas nie ujęto.

DWAJ KAPRALE.

Nie trzeba być historykiem, by dostrzec, ile podobieństwa istnieje między pewnym panem z założnym przedziałkiem i rasowym uwąsieniem a... Napoleonem. Proszę: Jeden kapral i drugi kapral... Nawet ten dzisiejszy kapral to większa persona, bo — honorowa. A Napoleon? Hm... zwykły „mały kapral". To jedno. Drugie: Napoleon wziął się za bary z Moskwą. Dzisiejsze jego wydanie — ten sam żywi zamiar (kosztem żywienia swoich obywateli). Mały kapral skończył na Helenie, ten zaś uwielbia Helenę... Riefenstahl.

W POGONI ZA SZCZĘŚCIEM...

W Niemczech wydano rozporządzenie, na mocy którego wszystkie nocne koszule w przyszłości szyte będą o 10 centymetrów krótsze. Oszczędność ta przyniesie rocznie 5 milionów metrów płótna.

Podobno tak się to spodobało bałwochwalczym naśladowcom, że postanowili po strzyżeniu włosów, ograniczać i emerytur zabrać się też do koszul. Inspekcja w terenie wydała jednak rezultaty wręcz odstraszające: dziesiątki tysięcy obywateli od czasów „radosnej twórczości" chodzą dosłownie bez koszuli.

ZAMIAST MYDŁA — DZIEGIEĆ.

Uczeni niemieccy wynaleźli nowe mydło — z węgla kamiennego. Zaoszczędzone tłuszcze zwierzęce i roślinne przeznaczone być mają na wyżywienie ludności. Z okazji zjazdu norymberskiego podniesiono wiernym wyznawcom Hitlera porcję margaryny, wydzielanej za kartkami, do dwóch kilo miesięcznie!

Dziegieć, zamiast mydła, używany był w Rosji. Od tego giną pewne dokuczliwe stworzonka. O Moskalach mówiono, że „zalatują dziegciem...". Tego nie chcielibyśmy twierdzić o kulturalnych sąsiadach z Zachodu.

BYĆ MOŻE!

„Gońcowi Nadwiślańskiemu" udał się dowcip:

W związku z połączeniem dwóch stronnictw w Polsce — Ch. D. i N. P. R. mówi się, że powstanie dość silne Centrum, które w języku politycznym nazywa się też „Złotym środkiem". Krakowski „I. K. C.", czując zbliżającą się koniunkturę, pisze o potrzebie takiego „Złotego środka" w Polsce.

Złośliwi twierdzą, że „I. K. C." bardzo chętnie wziąłby złoto, a środek by zostawił.

PO KONGRESIE ABSTYNENTÓW.

Komunikat urzędowy z Warszawy: „Wobec tego, iż w wielu wypadkach sprzedawane są napoje na kieliszki, a wielkość kieliszków może być różna, będą wydane przepisy o naczyniach do sprzedaży napojów wszelkiego rodzaju. Rozmiary szklanek i szklaneczek, jak również kieliszków, będą ustanowione przepisami".

Jak to powiedział Nowakowski (ten z Krakowa)? — Alkohol, używany w miarę, nie szkodzi... nawet w największych ilościach.

Lewoniewski żyje.

Jasnowidz Ossowiecki określa jego położenie.

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.). Żyjąca w Polsce rodzina znanego lotnika sowieckiego Lewoniewskiego, który przed dwoma miesiącami zaginął w czasie przelotu z Ameryki ponad biegunem północnym do Rosji, zwróciła się do jasnowidza Ossowieckiego z prośbą o zainteresowanie się losem zaginionego lotnika.

Inżynier Ossowiecki odbył dwa seanse, na podstawie których twierdzi, że Lewoniewski żyje i znajduje się na polu lodowym, płynącym w kierunku zachodnim. Pole lodowe jest obecnie koło 170 stopnia długości wschodniej oraz między 75 a 80 stopniem szerokości północnej.

Samolot Lewoniewskiego jest rozbity, a aparat radiowy uszkodzony. Lotnicy nocują w brezentowym namiocie. Dwóch z nich choruje poważnie, żywności rozbitkom nie brak. Lewoniewski sam jest zdrów i usiłuje nawiązać kontakt ze światem.

Zdolności Ossowieckiego są istotnie fenomenalne. W roku ubiegłym jego widzenia ułatwiły ratunek polskich aeronautów. Być więc może, że i obecnie wskazówki jasnowidza umożliwią ratunek sowieckich lotników.

Groźny pożar w lwowskim kinie.

Na szczęście obyło się bez większych ofiar.

Lwów, 30. 9. (PAT) Wczoraj o godz. 22,30 w operatorni kina „Metro" przy ul. Łyczakowskiej wybuchł pożar skutkiem zapalenia się taśmy filmowej tuż przed okienkiem obiektywu. W operatorni obecny był kinooperator Józef Warm i jego pomocnik. Warm oderwał palącą się taśmę i rzucił ją na podłogę, nie zauważywszy, że tuż obok leży gotowy do nawinięcia drugi film. Nastąpiło zajęcie się filmu długości ok. 2000 m. Warm i jego pomocnik rzucili się do gaszenia pożaru, poparzeni jednak, uciekli z operatorni. Tymczasem na sali powstał wśród publiczności w liczbie 400 osób popłoch. Na szczęście znalazło się kilka energicznych osób, które skierowały uciekających na podwórze realności, gdzie mieści się kino. Przybyła na miejsce straż pożarna po jednogodzinnej akcji ugasiła pożar.

Z publiczności nikt nie odniósł poważniejszych obrażeń. Kinooperator Warm został przewieziony do szpitala, odniósł bowiem ciężkie poparzenie obu rąk.

Naczelna rada kupiectwa polskiego z wizytą na Zamku.

Warszawa, 30. 9. (PAP) Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj delegację naczelnej rady zrzeszeń kupiectwa polskiego w osobach: p. Henryka Bruna — prezesa naczelnej rady, Stefana Barcikowskiego — wiceprezesa naczelnej rady, Eugeniusza Wencla — wiceprezesa stowarzyszenia kupców polskich, Józefa Grodzkiego — wiceprezesa stow. kupców polskich, oraz dyrektorów naczelnej rady — posła Brunona Sikorskiego i Andrzeja Czarneckiego. Delegacja zaprosiła Pana Prezydenta R. P. na uroczystość otwarcia kongresu kupiectwa polskiego, który odbędzie się w Warszawie w listopadzie br.

Delegacja kaszubska u P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Warszawa, 30. 9. (PAT) Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj **kontradmirała Świrskiego** z delegacją baonu morskiego w osobach: płk. dypl. Kopańskiego, por. Skublina i st. sierż. Mąki. Delegacja zaprosiła Pana Prezydenta na uroczystość wręczenia sztandaru.

Następnie Pan Prezydent R. P. przyjął **delegację Ziemi Kaszubskiej** w osobach: przewodniczącego wydziału powiatowego w Wejherowie — starosty morskiego Potockiego, członka wydziału powiatowego — Grota i wójta gminy Wejherowo Łakomego. Delegacja zaprosiła Pana Prezydenta R. P. na uroczystość wręczenia sztandaru baonowi morskiemu i ofiarowania **10 ciężkich karabinów maszynowych** jako wyniku akcji na fundusz obrony narodowej.

700-lecie OO Franciszkanów w Polsce

W Krakowie rozpoczęły się już uroczystości z okazji 700-lecia przybycia do Polski Ojców Franciszkanów. Główne uroczystości odbędą się w dniu św. Franciszka Serafickiego dnia 4 października, z celebrami pontyfikalnymi J. E. księcia Metropolity Adama Stefana Sapiehy i J. E. ks. biskupa Stanisława Rosponda oraz kazaniami ks. dziekana Wł. Misia i ks. prał. Piotra Niezgody. Obchód jubileuszowy zakończy uroczysta akademia w krużgankach klasztoru oo. Franciszkanów. (KAP)

Zjazd powiat. instruktorów PTR.

W dniach 4, 5 i 6 października br. odbędzie w Toruniu zjazd sprawozdawczo-programowy instruktorów Towarzystw Rolniczych wszystkich powiatów Pomorza. W związku z tym w wymienionych 3 dniach urzędowanie instruktorów TRP na terenie poszczególnych powiatów będzie zawieszone.

Dla Naszych Pań

Nędza i upodlenie robotnic w państwie sowieckim.

Stosunków panujących obecnie w dzisiejszej Rosji nikt nie zna dokładnie. Jednak pewne niedomówienia, są więcej warte od tysiącznych spostrzeżeń żądnego wrażeń obcokrajowca.

Dotychczas bardzo dużo prac poświęconych było dzisiejszemu położeniu inteligencji w ZSRR. Agencja A. P. A. podaje natomiast ciekawe spostrzeżenia dotyczące **życia robotnic, tj. klasy, która podobno po latach ucisku miała nareszcie doczekać się upragnionej wolności, równości i spokoju.**

Oto szczegóły agencji A. P. A.: „Jak żyje kobieta-robotnica w Związku Sowieckim, co jej dało owo „kompletne wyzwolenie i równouprawnienie" — oto problem, który specjalnie interesuje cały świat — że użyjemy terminologii sowieckiej — kapitalistyczny.

To też na temat ten napisano już setki tomów; a wśród autorów występowali zarówno zwolennicy ZSRR jak i jego przysięgli wrogowie.

W artykule naszym odrzućmy tego rodzaju źródła. Pierwsze bowiem mają cele propagandowe komunizmu, drugie — jako pochodzące od nieprzyjaciół sowieckiego państwa — też nie mogą być nie pozbawione tendencji.

Oprzyjmy się **wyłącznie na dokumentach sowieckich,** lecz tych, które nie są przeznaczone na użytek propagandowy. Uzyskamy w ten sposób materiał prawdziwy choć raczej niewystarczający. W świetle tego rodzaju źródeł **życie robotnicy w Sowietach przedstawia się w barwach niezbyt wesołych.**

„Komsomolskaja Prawda" w n-rze 236 pisze: „domy są tutaj nędzne (dzielnica robotnicza Moskwy) chylące się do ziemi. Obok nich ciągną się chodniki ze zbutwiałego drzewa, tworząc labirynt krętych niezabrukowanych uliczek.

Tutaj właśnie mieszkają młode robotnice. Jadą do centrum Moskwy) tylko raz w roku. Żyją pogrążone w przesądach i asymilują jedynie ujemne strony cywilizacji. Chodzą do wróżek i jasnowidzących. Między sobą opowiadają o duchach, snach i potworkach. **Boją się miasta, bo wiele z nich nie wierzy we własne siły i możność nauki".**

W tej samej gazecie w n-rze 229 czytamy:

„Los młodych dziewcząt mieszkających w miasteczkach pod Moskwą nie jest do pozazdroszczenia. Trzeba wstawać o 4,45 rano, iść do odległej stacji, aby przyjechać do Moskwy o 7,30. Wraca się o 19,30, co wynosi wraz z przejazdami 15-godzinny dzień pracy".

Albo: „Z miasteczka do stolicy jest 7 km Droga jest usiana wybojami, mosty w ruinie. Taka podróż dłuży się bez końca. Nie można się dziwić, że **młodzież nie chce się kształcić i nie chodzi do kina.** Wszystkie młode dziewczęta ledwo umieją czytać".

„W zakładach przemysłowych „Krasny Bogatir" w Moskwie 1.600 dziewcząt nie umie czytać".

„W Noinsku **wszystkie dziewczęta bez wyjątku nie umieją czytać".**

Kobieta w Rosji Sowieckiej jest wolna i nikomu nie jest obowiązana do zdawania relacji o swoim życiu prywatnym.

A więc: „Wieczorem po pracy młodzież wybiera się na wspólny spacer. W czasie takich spacerów prowadzi się rozmowy cyniczne. Nieraz się zdarza, że dziewczęta dają zlecenia swym przyjaciółkom, aby zaprosiły w ich imieniu jakiegoś robotnika na noc. **Jeżeli dziewczyna wraca samotnie ze spaceru, jest to dla niej wstydem.** Znaczy, że nikt nie chciał reflektować na jej ofertę. Młodzi komuniści kpią z dziewcząt, które wybierają sobie zawsze tego samego chłopca: przywiązała się do niego i biega za nim — mówią — pisze ta sama „Komsomolskaja Prawda" w n-rze 157. Nuda zachęca dziewczęta do utrzymywania stosunków między sobą. Chłopcy robią to samo" — pisze korespondent kijowski w „Koms. Prawdzie".

W fabryce, w sklepie, w kołchozie kobieta jest najzupełniej zależna od swego szefa, który decyduje o jej losach. **Musi ulegać wszystkim jego zachciankom pod groźbą stracenia pracy, albo narażenia się na szykany.**

„Wszędzie — pisze „Koms. Prawda" — szefowie narzucają się młodym dziewczętom, zatrudnionym u nich i w razie oporu wymawiają im pracę". Ale kobiety w ZSRR nie mogą szukać obrony u władzy wyższej, bo wszyscy komuniści popierają się wzajemnie.

„Koms. Prawda": — „Za kawałek cukru możemy je wszystkie mieć — wasze córki i żony" — mówią płynnie. **Ilość chorób wenerycznych, zwłaszcza wśród młodzieży jest przerażająca.**

Smith, przemawiając na jednym z zebrań kobiet komunistycznych powiedział: „Jeżeli uznajecie, że nierząd i rozluźnienie obyczajów jest sprawą naturalną i komunistyczną, oświadczam wam, że mam wstręt do takiego komunizmu. **Pożałujecie kiedyś, żeście nadużywali tego, co nazywacie dzisiaj wolnością natury ludzkiej.** Idźcie do szpitali. Są przepełnione młodzieżą chorą wenerycznie".

Takich opisów, których pełno w gazetach sowieckich, nie sposób cytować w nieskończoność. Są to naiwnie odmalowane, ale jak wymowne w swej surowej prostocie obrazy nędzy ludzkiej. Oczywiście przysięgły komunista zacznie twierdzić, że podobny stan panuje w całym świecie. Ale na to jest jedna odpowiedź: jakżeż wobec tego, nic nie różni się sowiecki raj od kapitalistycznego piekła; **jakżeż daremne są ofiary, których wymagano od całego narodu dla „zdobyczy", które okazały się w życiu co najmniej takim samym złem, jak stan dotychczasowych".**

Jak strzegą swoich interesów kobiety pracujące w Anglii?

Tylko tam, gdzie istnieją silne organizacje kobiet pracujących zawodowo mogą liczyć kobiety na polepszenie sytuacji materialnej. W n-rze na 25 września br. zamieszcza „Kurier Warszawski" ciekawe spostrzeżenia dot. **położenia materialnego kobiet angielskich,** które zrzeszone w silnych i poważnych organizacjach, w dużym stopniu przyczyniających się do polepszenia doli swoich członkiń.

Ze względu na to, że wiadomość „Kuriera" jest, jak na nasze stosunki zupełnie nie do pomyślenia, podajemy ją w całości:

„Istnieje w Anglii „Federacja zatrudnienia kobiet", utworzona przez 211 organizacji i instytucji kobiecych, w tym 15 uniwersytetów i 35 szkół zawodowych. Centrala jest poradnią w zakresie zdobywania pracy, kierującą do godnych zaufania biur pośrednictwa, ale... — co jest najciekawsze — chodzi tu o posady jedynie wysokopłatne z pensją najniższą 300 ff. st. rocznie.

W księgach Federacji było zapisanych 500 kobiet, uważających, że są zbyt nisko płatne w stosunku do swych uzdolnień i wykształcenia.

Trzeba zaznaczyć, że **w wielkich przedsiębiorstwach kupieckich płace kobiet dochodzą do 1000 ff. st. rocznie, czyli na nasze pieniądze około 27.000 zł.**

Biuro otrzymuje zgłoszenia o pracownice z całego świata: z Indii o wychowawczynie dla dzieci maharadżów z Labradoru, o gospodynie klubu itp.

Mając kilkaset „niezadowolonych" w różnych gałęziach pracy, biuro może natychmiast kierować zgłoszenia. I często zdarza się, że na list biura zawiadamiający, że dla pani X jest lepsza posada, niż obecnie przez nią zajmowana — **pracodawcy podnoszą płacę pani X.**

Biuro więc wpływa pośrednio na podnoszenie płac wykwalifikowanych pracownic.

Federacja zatrudniania kobiet jest jednym z dowodów zmysłu organizacyjnego Angielek".

Praktyczna szafa w ścianie.

Szafy w ścianach są zagranicą rzeczą powszechną. Niestety u nas tego rodzaju wygody są rzadkością i rzadko która z pań domu może się takim praktycznym schowkiem pochwalić.

Nie tyle sama bieliźniarka, która w małym mieszkaniu powinna bezwzględnie mieścić się w ścianie, ile **sposób ułożenia w niej bielizny** jest poważną troską w domu, zamieszkanym przez dużo osób. Na rycinie widzimy szafę ścienną, przeznaczoną wyłącznie na bieliznę pościelową i stołową. Ściany skrytki obite są tanim kretonem, **półki z drzewa sosnowego.**

Nowa placówka sióstr felicjanek w Ameryce.

W Detroit odbyło się poświęcenie nowego klasztoru s. s. felicjanek, które w Ameryce liczą 3000 członkiń, pracujących w sześciu prowincjach. Sprowadził Zgromadzenie do Ameryki w r. 1874 ks. Józef Dąbrowski, fundator Seminarium Polskiego w Orchard Lake i osadził w Wisconsin. W r. 1882 przeniesiono główną siedzibę Zgromadzenia do Detroit. W r. 1900 siostry miały już pod opieką 53 szkoły. Postała potrzeba utworzenia szeregu nowych prowincji w Buffalo, Chicago, Lodi itd.

Obecnie siostry felicjanki wychowują przeszło 100 tysięcy młodzieży w 213 szkołach powszechnych i 14 szkołach średnich. W samej prowincji Detroit liczą przeszło 20 tysięcy dziatwy w 40 szkołach powszechnych i 6 średnich. Niezależnie od tego siostry wychowują około 2000 sierot.

Rozrastającej się liczebnie placówce sióstr w Detroit przestał już wystarczać stary klasztor przy kościele św. Wojciecha, mieszczący poza 600 siostrami jeszcze przeszło 200 dzieci. Zbudowano więc nowy klasztor. Poświęcenia dokonał J. E. ks. arcybiskup E. Mooney.

—::—

Pisma kobiece.

Nr 39 „**Bluszczu**" oprócz szeregu artykułów, powieści i opisów podróży, przynosi recenzje ze świata artystycznego i kulturalnego Warszawy. W dziale „Dom i gospodarstwo" mamy artykuł „Drożyzna", przepisy kulinarne przez Cocktail, modele sukien i okryć jesiennych oraz wzór roboty szydełkowej. Numer bogato ilustrowany.

Tak samo „**Praktyczna Pani**" przynosi szereg ciekawych i ważnych wiadomości z życia kobiecego.

—::—

NIE WIEDZIAŁ.

W jakim celu oskarżony skradł świadkowi zegarek?

— Panie sędzio, nie kradłem, chciałem tylko dowiedzieć się, ile godzin będę poza domem.

— Jeśli chodzi o czas, mogę oskarżonego poinformować: sześć miesięcy.

Gwiazdy filmowe dyktują modę.

Amerykańskie aktorki filmowe są w całych Stanach wykładnikiem mody. Po każdym filmie, w którym popularna artystka kreuje jakieś nowe toalety i nowy sposób czesania — setki kobiet w Ameryce i Europie noszą suknie o tym samym kroju. Obecnie Akademia Sztuk Pięknych w Los Angeles ogłosiła konkurs, podając jako model suknię Grety Garbo, noszone przez nią we filmie „Pani Walewska". Warunkiem konkursu było zmodernizowanie toalet. Na podanej ilustracji widzimy wyróżniony szkic zmodernizowanej sukni balowej.

Sobowtór Abdul Ham

wraca do Turcji.

„Drugie ja" sułtana. — Pozorny
Po 28 latach wygnania.

Za zezwoleniem dyktatora i pier prezydenta republiki tureckiej Kem tatürka powraca do ojczyzny po 28 wygnania sędziwy człowiek, który w rii Turcji odegrał niezwykłą rolę.

Można powiedzieć bez przesady okresie sułtanatu przed człowiekie padała na kolana cała Turcja.

Starzec ów, silnie już pochylony giej brodzie, to nie kto inny, jak s potężnego sułtana Abdul Hamida, a ria jego życia i jego przygody mogł materiałem do niezmiernie sensacy wieści.

Sobowtór sułtana był zwykłym, nym urzędnikiem w kancelarii su Zdarzyło się raz, że do biur kancelar był sułtan Abdul Hamid, który, jak mo, ogarnięty był manią prześlad nieustannie drżał o to, że przygotow na niego spiski i zamachy. Już prz owemu skromnemu urzędnikowi zv uwagę, że podobny jest do sułtana Hamid zauważył to samo podobie zdecydował się szybko. Zamianov swego urzędnika oficjalnym sobowt polecił mu, by zastępował potężneg cę państwa na wszystkich uroczyst audiencjach i aktach uroczystych.

O tym, że sułtan ma swego sol którym się chętnie posługuje, wiedz turalnie tylko znikoma ilość naj zaufanych osób. Przez długie lata s urzędnik był po prostu „drugim ja" odbierając należne władcy wiernyc ze strony poddanych, którzy nie że mają do czynienia z sobowtór czali go czcią niewolniczą i w pok łowali jego szaty.

Abdul Hamid, który nie ufał darzył swego sobowtóra nieogran zaufaniem. Musiał on być na każd łanie sułtana, którego zastępował p nych 20 lat, narażając często swe ż Abdul Hamida dokonano w czasie nowania kilka zamachów, których śliwie uniknął. Nikt jednak nie wówczas, że spiskowcy celowali i rzali bomby nie w Abdul Hamida, jego sobowtóra, podczas bowiem, szywy Abdul Hamid odbywał rew skowe i dokonywał aktów reprez nych, prawdziwy sułtan przebyw piecznie w swym słynnym Ildiz Ki

Z czasem, gdy mania prześladow dul Hamida zaczęła przybierać strzejsze formy i gdy sułtan obav już po prostu swego własnego cien lecał on często swemu sobowtórow mować nawet przedstawicieli dyplo nych państw obcych, posłów i am rów, którzy fałszywemu Abdul Ha oddawali honory cesarskie i omav nim nieraz bardzo ważne zagadnien tyczne. Często też wysłał sułtan sv bowtóra na posiedzenia rady państ

Przez 20 lat sobowtór sułtana b niem pałacu sułtańskiego i przez 2(władcą Turcji, nie będąc nim w r stości nigdy.

Pozorna władza sobowtóra zak się dopiero 23 kwietnia 1909 roku.

W dniu tym Abdul Hamida zde wano, a wraz z nim stracił równi ność sułtańską jego sobowtór.

Po wielu przygodach sobowtór znalazł się w stolicy Francji, gdzie wał przez 28 lat.

Mieszkał on tam w całkowitym nieniu, przeżywając historię swej kariery. Przez długie lata nie bra pieniędzy, sułtan bowiem wynagra sowicie złotem i klejnotami, a sobov udało się znaczną część swego m przewieźć z sobą do Francji.

Kemal Atatürk zainteresował się starca i nie tylko zezwolił mu na do ojczyzny, ale wyznaczył nawet ką dożywotnią pensję, która pozwoli wtórowi Abdul Hamida dożyć swo bez obaw o nędzę.

—::—

Centrala japońskiej słu prasowej.

W obecnie trwającym zatargu zb między Japonią i Chinami niezwyk odgrywają wojenne środki pom Wśród nich na jedno z pierwszych wysuwa się służba prasowa. Jest on centrowana dzięki pomocy japońskie nisterstwa spraw zagranicznych w nej agencji telegraficznej „Domei". miarach jej organizacji pracy św fakt, że wysłała ona na front 130 ko dentów wojennych. Aparat radiona wyraża się liczbą 18 nowocześnie sk owanych „superów". Odbiorniki te drogą radiotelegraficzną, szyfrową i tą, komunikaty dostarczane z plac Każdy komunikat przechodzi przez ną selekcję oficerów sztabowych i dz karzy, urzędujących w oddziałach w Tientsinie i Szanghaju. O znacze gencji „Domei" świadczy fakt, że ro dza ona własnymi liniami telefoni długości 16.000 km.

Nowe postępy telewizji.

Ile kosztują aparaty telewizyjne w Niemczech i kto z nich korzysta?

Berlin, we wrześniu.

. To co przed laty było wytworem elszej fantazji ludzkiej, przybiera ształty realne. Wiedza techniczna bo- w ostatnich latach ogromne, zadzi- e poczyniła postępy. Spośród tych ziwych cudów techniki ostatniej do- bardziej ciekawą i interesującą sze- gół społeczeństwa dziedziną jest — ja. Czy to nie nadzwyczajne: sły- widzieć zarazem na daleką odległość naocznym świadkiem — w zaciszu do- n — wielkich wydarzeń kulturalnych owych, a nawet i niezwykłych wyda- ziejowych?

daleko postąpiła właściwie już tele- Otóż, jak wiadomo, obok Anglii w edzinie Niemcy zajmują dziś w świe- odujące stanowisko. To co np. po- na ostatniej wielkiej wystawie ra- w Berlinie pozwala wysnuć wnio- niebawem telewizja odegra taką sa- ważną rolę kulturalną w świecie cy- vanym jak radiofonia.

zlecenie niemieckiej „Reichspost", va firma Telefunken wybudowała telewizyjną oraz aparaty odbiorcze, jednak ze względu na wysoką cenę jeszcze dostępne dla szerokich mas. zyjny aparat odbiorczy kosztuje w chwili obecnej w Berlinie wysoką sumę około 1400 marek, tj. blisko trzy tysiące złotych. Nic zatem dziwnego, że w samym Berlinie korzysta z tych aparatów na razie nie więcej jak 1.200 osób. Jeszcze w roku ubiegłym obrazki wychodziły jak gdyby zamazane a przy dłuższym wpatrywaniu się nużyły oczy. Teraz sprawa przedstawia się znacznie lepiej. Dzięki bowiem ostatniej zmianie systemu telewizyjnego i podwyższeniu liczby linii obrazkowych z 180 na 441, a więc dzięki szybszej reprodukcji obrazów wychodzą one bardzo wyraźnie bez drgań, przy czym obraz w odbiorniku ma zasadnicze rozmiary 18×22 cm. Posługiwać się można normalną anteną radiową. Specjalna skala przy aparacie pozwala na modulację głosu i dźwięków, oraz na „wzmocnienie" obrazków. Odbiornik przyłączony do sieci pracuje zarówno na 220 jak i 110 woltów.

Podczas gdy jeszcze na początku ub. roku telewizja ograniczyła się jedynie do przenoszenia — bez drutu — filmów, na których utrwalano różne wydarzenia, to wynaleziona przez inżynierów Telefunkena tzw. Bildfänger-kamera pozwala na bezpośrednie transmitowanie obrazków na większą odległość bez poprzedniego utrwalenia wydarzeń na taśmie filmowej. Aparatura ta przedstawia się na zewnątrz jak gdyby armata w połączeniu z teleskopem. Nic dziwnego, że berlińczycy przezwali aparaturę „armatą telewizyjną" (Fernsehkanone). Dzięki tej aparaturze, łatwo przenośnej, telewizja odbywa się więc bezpośrednio, co stanowi prawdziwą rewelację w tej dziedzinie.

Codziennie odbywają się audycje z stacji telewizyjnej Berlin-Witzleben, mającej zasięg przeszło 60 kilometrów. Jest to obecnie odległość maksymalna. W innych miastach poza Berlinem, m. in. na górze Harzu, również buduje się stacje telewizyjne. I aczkolwiek dziś jeszcze posiadanie aparatu telewizyjnego jest luksusem, jednakowoż inżynierowie pracują energicznie nad tym, ażeby genialny ten wynalazek czym prędzej udostępnić szerokim masom. W różnych punktach Berlina istnieją różne publiczne „Fernsehstuben", w których codziennie bezpłatnie śledzić można ciekawy program stacji telewizyjnej. Niebawem i w Polsce doczekamy się, że telewizja znajdzie swe praktyczne zastosowanie. Prawdopodobnie w międzyczasie aparaty tak potanieją, że podobnie jak z radia, każdy będzie mógł korzystać z telewizji. Technika przecież siedmiomilowymi krokami posuwa się naprzód. Maluczko a spełnią się nasze najśmielsze marzenia...

„Elektro-Gaz" ma zorganizować gospodarkę energetyczną.

Planowe wykonywanie inwestycji w centralnym okręgu przemysłowym wysuwa konieczność ustalenia planu organizacji gospodarki energetycznej w tym okręgu jako podstawy zasadniczej dalszego rozwoju przemysłowego. Sprawa ta jest przedmiotem specjalnych studiów i badań. Pragniemy zwrócić uwagę na interesujący projekt, opracowany przez sekretarza generalnego Polskiego Komitetu Energetycznego, inż. Kazimierza Siwickiego, który od wielu lat zajmuje się zagadnieniem elektryfikacji Polski i jako wieloletni dyrektor biura elektryfikacji w ministerstwie przemysłu i handlu, a poprzednio w ministerstwie robót publicznych, opanował wszechstronnie to zagadnienie.

Dyr. Siwicki, jak donosi „Gazeta Handlowa", stwierdza, że zaopatrzenie okręgu przemysłowego w odpowiednią ilość energii elektrycznej i cieplnej może być dokonane korzystniej pod względem gospodarczym, **jedynie w oparciu o węgiel kamienny,** dowożony drogami żelaznymi i wodnymi, a częściowo pod postacią energii elektrycznej, przesyłanej z elektrowni w zagłębiu węglowym. Z innych źródeł naturalnych energii można, jak dotychczas, **poważnie liczyć tylko na siły wodne i gaz ziemny.**

Zapasy gazu ziemnego, jeśli nawet kiedyś okażą się one bogate, są jednak wyczerpalne. To też korzystanie z nich w latach pokojowych dla wytwarzania energii do grzejnictwa należy ograniczyć do praktycznie koniecznego minimum. Natomiast wskazane jest **wykorzystanie gazu ziemnego, jako cennego surowca chemicznego.**

Dyr. Siwicki uważa, że ministerstwo przemysłu i handlu winno posiadać fachową komórkę energetyczną. Znaczenie państwowe organizacji energetycznej w okręgu centralnym wysuwa konieczność zorganizowania jednego centralnego kierownictwa budową wszystkich urządzeń energetycznych, jak i ich eksploatacją w czasach pokoju i wojny. Byłoby to przedsiębiorstwo państwowe, oparte o prawo handlowe, przy czym autor proponuje dla tego przedsiębiorstwa **nazwę „Elektro-Gaz".**

Przypomnijmy, że dotychczasowe poczynania skarbu państwa na terenie centralnego okręgu przemysłowego w dziedzinie stosunków energetycznych doprowadziły do utworzenia: Zjednoczenia Elektrowni Okręgu Radomsko-Kieleckiego (ZORG), do budowy elektrowni cieplnej w Mościskach, Zakładu Elektrycznego Okręgu Tarnowskiego (ZEOT), Elektrowni wodnej w Rożnowie, linii 150 kV Mościce — Starachowice, a w niedalekiej przyszłości Mościce — Rożnów, Starachowice — Warszawa i wreszcie do budowy gazociągów pod zarządem „Polminu", a w niedalekiej przyszłości gazociągu do Okręgu Radomsko-Kieleckiego. Skarb państwa zaangażował się w wymienionych wyżej przedsiębiorstwach kwotą około 50 milionów złotych, a jeśli uwzględnimy najbliższą przyszłość 4-letnią, to udział ten wzrosnąć może do przeszło 100 miln. zł.

Na terenie okręgu przemysłowego powstawać będą jednak inne elektrownie wodne i cieplne niezależnie od przedsiębiorstw przemysłowych, które będą należały nie tylko do skarbu, ale i dla kapitału prywatnego. „Elektro-Gaz" ureguluje w ten sposób wzajemny stosunek pracy zakładów rozdzielczych, przesyłowych i wytwórczych.

Projekt jest piękny, tylko pachnie straszliwie centralizmem i etatyzmem.

...o Wysokość Przygoda.

tym tytułem zaczął się ukazywać scowości Texas w Ameryce Północ- wy sensacyjny dziennik. Zamiarem ców jest zgrupowanie na łamach pi- ajbardziej oryginalnych i frapują- rzygód, jakie istotnie wydarzyły się półkulach. Dziennik wykluczył ze łamów dział polityczny i gospodar- aznaczyć należy, że już po tygodniu ili ukazywania się, dziennik liczył ęcy czytelników, rekrutujących się różnych warstw ludności.

Policja w urzędzie stanu cywilnego.

are miasto holenderskie Amster- o w tych dniach widownią niezwy- ypadku przerwania obrzędu zaślu- rzędzie stanu cywilnego. Oto w mo- kiedy młoda para narzeczonych sta- ed urzędnikiem stanu cywilnego warcia związku małżeńskiego, do darła się grupka policjantów. Po- przemocą wyprowadzili młodą pa- mochodu, który błyskawicznie po- a posterunek władz bezpieczeń- am w obecności rodziców i kre- była się tragikomiczna scena kon- Okazało się bowiem, że młoda a liczy zaledwie 17 wiosen, pod- narzeczony był już podtatusiałym ą powyżej 50 lat. Na związek ten i się zgodzić rodzice należący do gospodarzy okolicznych. W myśl prastarego prawa holenderskiego, wiekową tradycję na wsi, różnica iędzy narzeczonymi nie może prze- lat 15. Prawo to nie chcieli re- ać młodzi narzeczeni i wbrew in- rodziców, pragnęli się połączyć wę- małżeńskim.

...ncerze, jakich mało.

węgierska para tancerzy Biaz-Pac- w podróży artystycznej naokoło zatrzymała się w Berlinie i występ- w operetce „Niebieska maska" w teatrze „Metropol".

Nowe kutry ze stoczni polskiej.

Dnia 25 bm. odbyło się w Gdyni przyjęcie przez morski Urząd Rybacki dwóch kutrów dozorczych **„Orlik"** i **„Kania"**, zbudowanych przez stocznię rybacką morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni. Kutry te, komfortowo urządzone, mają pomieszczenia dla kapitana, trzech osób załogi i dwóch pasażerów. Konstrukcja i kompletne wyposażenie nawigacyjne obliczone są na żeglugę pełnomorską i w obrębie morza Bałtyckiego i Kattegotu. Silnik Diesla o mocy 90 km pozwala na rozwinięcie szybkości ponad 8,5 mil morskich na godzinę. Pomocnicze ożaglowanie służy jako napęd rezerwowy na wypadek zepsucia się silnika.

Obydwa statki wykonane są całkowicie w kraju i z krajowych materiałów, z wyjątkiem silników.

Niebawem oddane zostaną do użytku, zbudowane przez stocznię rybacką i już spuszczone na wodę **4 kutry rybackie,** przeznaczone do połowów morskich bałtyckich i dalszych — na Kattegacie i Skageraku. Statki te, wzorowane na kutrach duńskich, są największymi jednostkami rybackimi, dotychczas zbudowanymi w kraju.

W budowie znajduje się poza tym **seria 10 sztuk kutrów,** również duńskiego typu, lecz nieco mniejszych.

„Tajemnica tajemnic".

Persko księga formułek chemicznych.

Niedawno przyswojono Europie jedno z najciekawszych dzieł naukowych dawnej Persji, księgę tajemnic wielkiego uczonego perskiego i sławnego w ówczesnym średniowieczu lekarza Al-Razi. Księga ta pod tytułem „Tajemnica tajemnic" zawiera szereg formułek chemicznych, z których wynika, że uczeni perscy na długo przed europejskimi uczonymi wyzwolili się z urzeczeń alchemii i doszli do wyraźnych, jasnych sformułowań naukowych podstaw chemii współczesnej.

Al-Razi, urodzony w Persji, był jednym z najwybitniejszych lekarzy, filozofów i przyrodników. On pierwszy sformułował podstawy nauki o atomach. Dzieło Al-Raziego dzieli się na trzy części, na dział traktujący o materii, do której uczony perski zalicza siarkę, arsen, rtęć i salmiak, poza tym 7 metali, 13 kamieni i 11 soli. W drugiej części Al-Razi wymienia aparaty do doświadczeń chemicznych. W opisie różnych procesów chemicznych uwydatnia się jeszcze wpływ alchemii, którą do Persji przynieśli w pierwszych latach wczesnego średniowiecza uczeni bizantyjscy, którzy przed prześladowaniami religijnymi uszli do Persji i osiedlili się w północno-wschodnich miastach tego kraju. Al-Razi podaje sposoby uzyskania metali szlachetnych z nieszlachetnych przy użyciu rozmaitych eliksirów i innych substancyj chemicznych.

Dzieło Al-Raziego, mimo powtarzanych z alchemistami błędów, jest nie tylko jednym z najstarszych, ale — co najważniejsze — podstawowych dzieł z dziedziny chemii.

DOBRY ZNAK.

Powracającego z egzaminu synka ojciec zapytuje:

— No, i jakże ci poszło?

— Pan profesor był taki grzeczny.

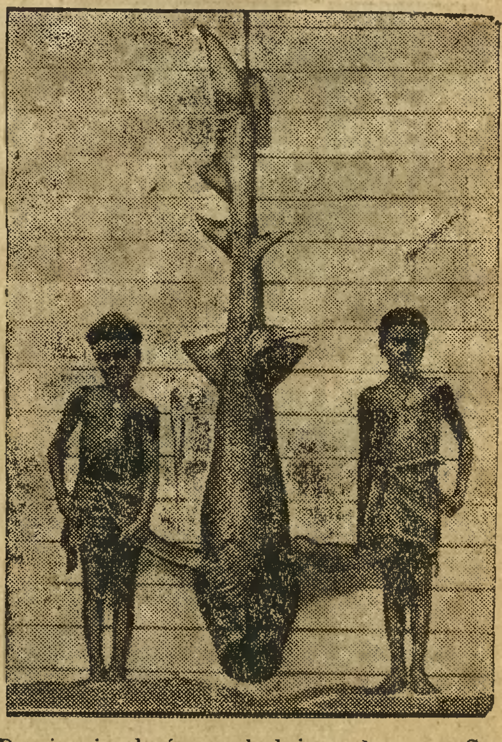
— I nic więcej mi nie powiesz?

— Powiem. Pan profesor był jeszcze pobożny...

— Jakto pobożny?

— Przy każdej odpowiedzi, którą mu dawałem, pan profesor tylko składał ręce i mówił: „O, Boże, Boże!"

Rozbójnik morski.

Dwaj mieszkańcy południowych wysp Salomona stoją ze swoją zdobyczą: olbrzymim rekinem haja — pożeraczem ludzi.

Dla Naszych Pań

Nędza i upodlenie robotnic w państwie sowieckim.

Stosunków panujących obecnie w dzisiejszej Rosji nikt nie zna dokładnie. Jednak pewne niedomówienia, są więcej warte od tysiącznych spostrzeżeń żądnego wrażeń obcokrajowca.

Dotychczas bardzo dużo prac poświęconych było dzisiejszemu położeniu inteligencji w ZSRR. Agencja A. P. A. podaje natomiast ciekawe spostrzeżenia dotyczące **życia robotnic, tj. klasy, która podobno po latach ucisku miała nareszcie doczekać się upragnionej wolności, równości i spokoju.**

Oto szczegóły ajencji A. P. A.: „Jak żyje kobieta-robotnica w Związku Sowieckim, co jej dało owo „kompletne wyzwolenie i równouprawnienie" — oto problem, który specjalnie interesuje cały świat — że użyjemy terminologii sowieckiej — kapitalistyczny.

To też na temat ten napisano już setki tomów; a wśród autorów występowali zarówno zwolennicy ZSRR jak i jego przysięgli wrogowie.

W artykule naszym odrzućmy tego rodzaju źródła. Pierwsze bowiem mają cele propagandowe komunizmu, drugie — jako pochodzące od nieprzyjaciół sowieckiego państwa — też nie mogą być nie pozbawione tendencji.

Oprzyjmy się **wyłącznie na dokumentach sowieckich,** lecz tych, które nie są przeznaczone na użytek propagandowy. Uzyskamy w ten sposób materiał prawdziwy choć raczej niewystarczający. W świetle tego rodzaju źródeł **życie robotnicy w Sowietach przedstawia się w barwach niezbyt wesołych.**

„Komsomolskaja Prawda" w n-rze 236 pisze: „domy są tutaj nędzne (dzielnica robotnicza Moskwy) chylące się do ziemi. Obok nich ciągną się chodniki ze zbutwiałego drzewa, tworząc labirynt krętych niezabrukowanych uliczek.

Tutaj właśnie mieszkają młode robotnice. Jadą do centrum Moskwy) tylko raz w roku. Żyją pogrążone w przesądach i asymilują jedynie ujemne strony cywilizacji. Chodzą do wróżek i jasnowidzących. Między sobą opowiadają o duchach, snach i potworkach. **Boją się miasta, bo wiele z nich nie wierzy we własne siły i możność nauki".**

W tej samej gazecie w n-rze 229 czytamy:

„Los młodych dziewcząt mieszkających w miasteczkach pod Moskwą nie jest do pozazdroszczenia. Trzeba wstawać o 4.45 rano, iść do odległej stacji, aby przyjechać do Moskwy o 7,30. Wraca się o 19,30, co wynosi wraz z przejazdami 15-godzinny dzień pracy".

Albo: „Z miasteczka do stolicy jest 7 km Droga jest usiana wybojami, mosty w ruinie. Taka podróż dłuży się bez końca. Nie można się dziwić, że **młodzież nie chce się kształcić i nie chodzi do kina.** Wszystkie młode dziewczęta ledwo umieją czytać".

„W zakładach przemysłowych „Krasny Bogatir" w Moskwie 1.600 dziewcząt nie umie czytać".

„W Noinsku **wszystkie dziewczęta bez wyjątku nie umieją czytać"...**

Kobieta w Rosji Sowieckiej jest wolna i nikomu nie jest obowiązana do zdawania relacji o swoim życiu prywatnym.

A więc: „Wieczorem po pracy młodzież wybiera się na wspólny spacer. W czasie takich spacerów prowadzi się rozmowy cyniczne. Nieraz się zdarza, że dziewczęta dają zlecenia swym przyjaciółkom, aby zaprosiły w ich imieniu jakiegoś robotnika na noc. **Jeżeli dziewczyna wraca samotnie ze spaceru, jest to dla niej wstydem.** Znaczy, że nikt nie chciał reflektować na jej ofertę. Młodzi komuniści kpią z dziewcząt, które wybierają sobie zawsze tego samego chłopca: przywiązała się do niego i biega za nim — mówią — pisze ta sama „Komsomolskaja Prawda" w n-rze 157. Nuda zachęca dziewczęta do utrzymywania stosunków między sobą. Chłopcy robią to samo" — pisze korespondent kijowski w „Koms. Prawdzie".

W fabryce, w sklepie, w kołchozie kobieta jest najzupełniej zależna od swego szefa, który decyduje o jej losach. **Musi ulegać wszystkim jego zachciankom pod groźbą stracenia pracy, albo narażenia się na szykany.**

„Wszędzie — pisze „Koms. Prawda" — szefowie narzucają się młodym dziewczętom, zatrudnionym u nich i w razie oporu wymawiają im pracę". Ale kobiety w ZSRR nie mogą szukać obrony u władzy wyższej, bo wszyscy komuniści popierają się wzajemnie.

„Koms. Prawda": — „Za kawałek cukru możemy je wszystkie mieć — wasze córki i żony" — mówią płynnie. **Ilość chorób wenerycznych, zwłaszcza wśród młodzieży jest przerażająca.**

Smith, przemawiając na jednym z zebrań kobiet komunistycznych powiedział: „Jeżeli uznajecie, że nierząd i rozluźnienie obyczajów jest sprawą naturalną i komunistyczną, oświadczam wam, że mam wstręt do takiego komunizmu. **Pożałujecie kiedyś, żeście nadużywali tego, co nazywacie dzisiaj wolnością natury ludzkiej.** Idźcie do szpitali. Są przepełnione młodzieżą chorą wenerycznie".

Takich opisów, których pełno w gazetach sowieckich, nie sposób cytować w nieskończoność. Są to naiwnie odmalowane, ale jak wymowne w swej surowej prostocie obrazy nędzy ludzkiej. Oczywiście przysięgły komunista zacznie twierdzić, że podobny stan panuje w całym świecie. Ale na to jest jedna odpowiedź: jakżeż wobec tego, nic nie różni się sowiecki raj od kapitalistycznego piekła; **jakżeż daremne są ofiary, których wymagano od całego narodu dla „zdobyczy", które okazały się w życiu co najmniej takim samym złem, jak stan dotychczasowych".**

Jak strzegą swoich interesów kobiety pracujące w Anglii?

Tylko tam, gdzie istnieją silne organizacje kobiet pracujących zawodowo mogą liczyć kobiety na polepszenie sytuacji materialnej. W n-rze na 25 września br. zamieszcza „Kurier Warszawski" ciekawe spostrzeżenia dot. **położenia materialnego kobiet angielskich,** które zrzeszone w silnych i poważnych organizacjach, w dużym stopniu przyczyniających się do polepszenia doli swoich członkiń.

Ze względu na to, że wiadomość „Kuriera" jest, jak na nasze stosunki zupełnie nie do pomyślenia, podajemy ją w całości:

„Istnieje w Anglii „Federacja zatrudnienia kobiet", utworzona przez 211 organizacji i instytucji kobiecych, w tym 15 uniwersytetów i 35 szkół zawodowych. Centrala ta jest poradnią w zakresie zdobywania pracy, kierującą do godnych zaufania biur pośrednictwa, ale... — co jest najciekawsze — chodzi tu o posady jedynie wysokopłatne z pensją najniższą 300 ff. st. rocznie.

W księgach Federacji było zapisanych 500 kobiet, uważających, że są zbyt nisko płatne w stosunku do swych uzdolnień i wykształcenia.

Trzeba zaznaczyć, że **w wielkich przedsiębiorstwach kupieckich płace kobiet dochodzą do 1000 ff. st. rocznie, czyli na nasze pieniądze około 27.000 zł.**

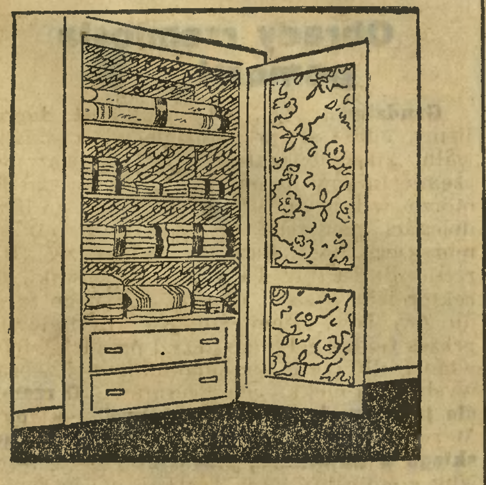
Biuro otrzymuje zgłoszenia o pracownice z całego świata: z Indii o wychowawczynie dla dzieci maharadżów z Labradoru, o gospodynie klubu itp.

Mając kilkaset „niezadowolonych" w różnych gałęziach pracy, biuro może natychmiast kierować zgłoszenia. I często zdarza się, że na list biura zawiadamiający, że dla pani X jest lepsza posada, niż obecnie przez nią zajmowana — **pracodawcy podnoszą płacę pani X.**

Biuro więc wpływa pośrednio na podnoszenie płac wykwalifikowanych pracownic.

Federacja zatrudniania kobiet jest jednym z dowodów zmysłu organizacyjnego Angielek".

Praktyczna szafa w ścianie.

Szafy w ścianach są zagranicą rzeczą powszechną. Niestety u nas tego rodzaju wygody są rzadkością i rzadko która z pań domu może się takim praktycznym schowkiem pochwalić.

Nie tyle sama bieliźniarka, która w małym mieszkaniu powinna bezwzględnie mieścić się w ścianie, ile **sposób ułożenia w niej bielizny** jest poważną troską w domu, zamieszkanym przez dużo osób. Na rycinie widzimy szafę ścienną, przeznaczoną wyłącznie na bieliznę pościelową i stołową. Ściany skrytki obite są tanim kretonem, półki z drzewa sosnowego.

Nowa placówka sióstr felicjanek w Ameryce.

W Detroit odbyło się poświęcenie nowego klasztoru s. s. felicjanek, które w Ameryce liczą 3000 członkiń, pracujących w sześciu prowincjach. Sprowadził Zgromadzenie do Ameryki w r. 1874 ks. Józef Dąbrowski, fundator Seminarium Polskiego w Orchard Lake i osadził w Wisconsin. W r. 1882 przeniesiono główną siedzibę Zgromadzenia do Detroit. W r. 1900 siostry miały już pod opieką 53 szkoły. Postała potrzeba utworzenia szeregu nowych prowincji w Buffalo, Chicago, Lodi itd.

Obecnie siostry felicjanki wychowują przeszło 100 tysięcy młodzieży w 213 szkołach powszechnych i 14 szkołach średnich. W samej prowincji Detroit liczą przeszło 20 tysięcy dziatwy w 40 szkołach powszechnych i 6 średnich. Niezależnie od tego siostry wychowują około 2000 sierot.

Rozrastającej się liczebnie placówce sióstr w Detroit przestał już wystarczać stary klasztor przy kościele św. Wojciecha, mieszczący poza 600 siostrami jeszcze przeszło 200 dzieci. Zbudowano więc nowy klasztor. Poświęcenia dokonał J. E. ks. arcybiskup E. Mooney.

—::—

Pisma kobiece.

Nr 39 **„Bluszczu"** oprócz szeregu artykułów, powieści i opisów podróży, przynosi recenzje ze świata artystycznego i kulturalnego Warszawy. W dziale „Dom i gospodarstwo" mamy artykuł „Drożyzna", przepisy kulinarne przez Cocktail, modele sukien i okryć jesiennych oraz wzór roboty szydełkowej. Numer bogato ilustrowany.

Tak samo **„Praktyczna Pani"** przynosi szereg ciekawych i ważnych wiadomości z życia kobiecego.

—::—

NIE WIEDZIAŁ.

W jakim celu oskarżony skradł świadkowi zegarek?

— Panie sędzio, nie kradłem, chciałem tylko dowiedzieć się, ile godzin będę poza domem.

— Jeśli chodzi o czas, mogę oskarżonego poinformować: sześć miesięcy.

Gwiazdy filmowe dyktują modę.

Amerykańskie aktorki filmowe są w całych Stanach wykładnikiem mody. Po każdym filmie, w którym popularna artystka kreuje jakieś nowe toalety i nowy sposób czesania — setki kobiet w Ameryce i Europie noszą suknie o tym samym kroju. Obecnie Akademia Sztuk Pięknych w Los Angeles ogłosiła konkurs, podając jako model suknie Grety Garbo, noszone przez nią we filmie „Pani Walewska". Warunkiem konkursu było zmodernizowanie toalet. Na podanej ilustracji widzimy wyróżniony szkic zmodernizowanej sukni balowej.

Sobowtór Abdul Hami[da] wraca do Turcji.

„Drugie ja" sułtana. — Pozorny w[...]
Po 28 latach wygnania.

Za zezwoleniem dyktatora i pier[...]
prezydenta republiki tureckiej Kem[...]
tatürka powraca do ojczyzny po 28 [...]
wygnania sędziwy człowiek, który w [...]
rii Turcji odegrał niezwykłą rolę.

Można powiedzieć bez przesady, [...]
okresie sułtanatu przed człowiekie[...]
padała na kolana cała Turcja.

Starzec ów, silnie już pochylony, [...]
giej brodzie, to nie kto inny, jak so[...]
potężnego sułtana Abdul Hamida, a [...]
ria jego życia i jego przygody mogły [...]
materiałem do niezmiernie sensacyj[...]
wieści.

Sobowtór sułtana był zwykłym, [...]
nym urzędnikiem w kancelarii suł[...]
Zdarzyło się raz, że do biur kancelar[...]
był sułtan Abdul Hamid, który, jak [...]
mo, ogarnięty był manią prześlado[...]
nieustannie drżał o to, że przygotow[...]
na niego spiski i zamachy. Już prz[...]
owemu skromnemu urzędnikowi zw[...]
uwagę, że podobny jest do sułtana, [...]
Hamid zauważył to samo podobień[...]
zdecydował się szybko. Zamiano[...]
swego urzędnika oficjalnym sobow[...]
polecił mu, by zastępował potężneg[...]
cę państwa na wszystkich uroczyst[...]
audiencjach i aktach uroczystych.

O tym, że sułtan ma swego sob[...]
którym się chętnie posługuje, wiedzi[...]
turalnie tylko znikoma ilość naj[...]
zaufanych osób. Przez długie lata s[...]
urzędnik był po prostu „drugim ja" [...]
odbierając należne władcy wierny[...]
ze strony poddanych, którzy nie [...]
że mają do czynienia z sobowtóre[...]
czali go czcią niewolniczą i w pok[...]
łowali jego szaty.

Abdul Hamid, który nie ufał [...]
darzył swego sobowtóra nieograni[...]
zaufaniem. Musiał on być na każd[...]
łanie sułtana, którego zastępował pr[...]
nych 20 lat, narażając często swe ż[...]
Abdul Hamida dokonano w czasie j[...]
nowania kilka zamachów, których [...]
śliwie uniknął. Nikt jednak nie [...]
wówczas, że spiskowcy celowali i [...]
rzali bomby nie w Abdul Hamida, [...]
jego sobowtóra, podczas bowiem, g[...]
szywy Abdul Hamid odbywał rew[...]
skowe i dokonywał aktów repreze[...]
nych, prawdziwy sułtan przebyw[...]
piecznie w swym słynnym Ildiz Ki[...]

Z czasem, gdy mania prześladow[...]
dul Hamida zaczęła przybierać [...]
strzejsze formy i gdy sułtan obaw[...]
już po prostu swego własnego cien[...]
lecał on często swemu sobowtórow[...]
mować nawet przedstawicieli dyplo[...]
nych państw obcych, posłów i am[...]
rów, którzy fałszywemu Abdul Ha[...]
oddawali honory cesarskie i oma[...]
nim nieraz bardzo ważne zagadnien[...]
tyczne. Często też wysłał sułtan sw[...]
bowtóra na posiedzenia rady państ[...]

Przez 20 lat sobowtór sułtana b[...]
niem pałacu sułtańskiego i przez 20 [...]
władcą Turcji, nie będąc nim w rz[...]
stości nigdy.

Pozorna władza sobowtóra zak[...]
się dopiero 23 kwietnia 1909 roku.

W dniu tym Abdul Hamida zde[...]
wano, a wraz z nim stracił równi[...]
ność sułtańską jego sobowtór.

Po wielu przygodach sobowtór [...]
znalazł się w stolicy Francji, gdzie [...]
wał przez 28 lat.

Mieszkał on tam w całkowitym [...]
nieniu, przeżywając historię swej [...]
kariery. Przez długie lata nie brak[...]
pieniędzy, sułtan bowiem wynagra[...]
sowicie złotem i klejnotami, a sobo[...]
udało się znaczną część swego [...]
przewieźć z sobą do Francji.

Kemal Atatürk zainteresował się [...]
starca i nie tylko zezwolił mu na [...]
do ojczyzny, ale wyznaczył nawet [...]
ką dożywotnią pensję, która pozwo[...]
wtórowi Abdul Hamida dożyć swo[...]
bez obaw o nędzę.

—::—

Centrala japońskiej słu[żby] prasowej.

W obecnie trwającym zatargu z[...]
między Japonią i Chinami niezwyk[...]
odgrywają wojenne środki pom[...]
Wśród nich na jedno z pierwszych [...]
wysuwa się służba prasowa. Jest on[...]
centrowana dzięki pomocy japońsk[...]
nisterstwa spraw zagranicznych w [...]
nej agencji telegraficznej „Domei". [...]
miarach jej organizacji pracy ś[...]
fakt, że wysłała ona na front 130 ko[...]
dentów wojennych. Aparat radiona[...]
wyraża się liczbą 18 nowocześnie sk[...]
owanych „superów". Odbiorniki te [...]
drogą radiotelegraficzną, szyfrową i [...]
tą, komunikaty dostarczane z plac[...]
Każdy komunikat przechodzi przez [...]
ną selekcję oficerów sztabowych i [...]
karzy, urzędujących w oddziałach [...]
w Tientsinie i Szanghaju. O znacz[...]
gencji „Domei" świadczy fakt, że r[...]
dza ona własnymi liniami telefon[...]
długości 16.000 km.

Z Wielkopolski i Pomorza

NASI SPRAWOZDAWCY O ŻYCIU PROWINCJI

…owrocław.

…ioteka miejska czynna jest codzien… godz. 17 do 18. w soboty od 17 do 19.
…ioteka Tow. Czytelni Ludowych mie… się w Domu Katolickim przy ulicy …ka, otwarta jest codziennie za wyjąt… …iedziel i świąt od godziny 17—19-tej.
…Biblioteka Kolejow. Przysp. Wojsk. w …cy „Ogniska" przy ul. Magazynowej … w poniedziałki, środy i piątki od … 7 do 19 tej.
…etka sanitarna, tel. 276, czynna dzień … …cy.
…ur nocny pełni apteka „Pod Krzy…em".

Repertuar kin:

Sło…ce: „Płomienne serca".
…: „Bolero".
…owy: „Hotel Savoy 217".
… Mątwy: W piątek i niedzielę …lar".

— … **posiedzenia Rady Miesjkiej.** Pie…w…anie powakacyjne Rady Miejskiej …yło się niespodziewanym zerwaniem …nia przez Klub Chrześc. Narodowy. …icie, gdy przyszła pod obrady kwe…orzenia kurkowemu Bractwu Strze…u kwoty 323,25 zł za wykonaną w ro… instalację elektryczną na strzelnicy …, pewien odłam radnych wystąpił … wnioskowi. Ze strzelnicy korzysta …ść miejscowych organizacyj PW i …iosek więc był uzasadniony. W wy…osowania opowiedziano się przeciw …wi. Na znak protestu radni Klubu … opuścili salę, dekompletując Radę, …zego posiedzenie zostało przerwane.

…ozprawa sądowa w sprawie głośnego … w Miechowicach** odbyła się pod …nictwem wiceprez. s. o. Tepiziewi… …. Kuleszy i s. g. Olka. Tło sprawy …wia się następująco: W nocy z 3 na …ca br. bandyci uzbrojeni i zamasko… …yłamali w mieszkaniu Fr. Bartczaka …howicach okno i oddali strzał do … gospodarza. Na odgłos strzałów …ył z pomocą syn Bartczaka, bro… dzielnie przed atakami bandytów. …tek alarmu Bartczaka, bandyci zbie… nic zabierając. W ucieczce oddali kilka strzałów w stronę okna. Napa…onali: Bolesław Pacanowski, Feliks …ek, Leon i Bolesław Mochowie. Ze… …oskarżonych były wykrętne, polega… wzajemnym obciążaniu. Sąd ska… …iksa Twarożka na 12 lat więzienia, …Mocha na 10 lat, Bolesława Pacanow… …na 9 lat i Bolesława Mocha na 6 lat, …iając pierwszych trzech praw obyw. …0, ostatniego na lat pięć.

…**iadomości policyjne.** Pomagierowi …wi zam. w Inowrocławiu (Piłsud… …27) skradziono 10 zł z jego mieszka… Ludwikowi Siudzie (Piotra Wawrzy… …5) skradziono z mieszkania 2 ślubne …i oraz monety złote, ogólnej warto… … zł. — Na szkodę Weroniki Piskul… …oruńska 2) skradziono 25 zł gotówki. …i Józef, zam. w Warszawie doniósł … komisariatu o przywłaszczeniu 2 …tów nakryć stołowych wartości 160 … przez Pomagiera Michała (Piłsud… …27). — Na szkodę Zygmunta Jurygi …cław-Rąbin) dokonano kradzieży … męskiego, wartości 90 zł. — Za opil… urządzanie awantur na ulicy dopro…o do komisariatu Leona Majewskie… Wojciecha 19).

…**a zakończenie „XIV Tygodnia LOPP"** … miejski komitet obywatelski „XIV …ia LOPP" w piątek, dnia 1 paździer… …37 r. o godz. 20 w sali Teatru Miej… uroczystą akademię. Przy wejściu …ć się będzie dobrowolne datki. Niech …ywatelstwo kujawskie weźmie gre… udział w tak pięknej akademii, da… jeszcze dowód olbrzymiego zaintere…… się sprawą LOPP.

…**SZWICA.** Na zawodach okręgowych … M. w Mątwach w biegu na 3000 m … miejsce Zühlke Czesław z Kruszwicy, … KSM M., zdobywając dla swego od… …uchar przechodni, który dwukrotnie …o w swych rękach KSM w Pakości.

…**ZELNO.** Żona p. Woźniaka ze Sto…iła niezwykłe dziecko, ważące 7 kg … i 65 cm, o głowie obwodu 45 cm. Nie… noworodek cieszy się dobrym zdro…wiem i niezwykłą sympatii mieszkańców wsi Stodoły.

— Do mieszkania p. Jana Szafrańskiego przy ul. Szerokiej 7 w czasie nieobecności włamali się jacyś rabusie. Łupem złodziei padły: 2 kostiumy damskie, bielizna, biżuteria oraz inne drobne przedmioty i 80 zł gotówki.

MOGILNO. KSM Żeńskie uczestniczyło w zawodach wojewódzkich o mistrzostwo Stowarzyszeń (Centrali) w Siatkówce. Do rozgrywek stawała 16 drużyn, mistrzowie poszczególnych okręgów. Z trudnych rozgrywek, jakie stoczyła drużyna mogileńska z drużynami Śremu, Gniezna, Bydgoszczy i Poznania, wyszła zwycięsko, a tym samym uzyskała tytuł mistrzowski na rok 1937-38 i nagrodę wędrowną w postaci pięknego proporca.

— Na rozpoczęcie tygodnia LOPP urządzony został pochód propagandowy, który z orkiestrą na czele przeszedł głównymi ulicami miasta do kościoła poklasztornego na nabożeństwo. W południe krążył nad miastem samolot, który rozrzucał po mieście ulotki propagandowe. W mieście od rana urządzono kwestę.

GNIEZNO. (fb) Ostatnio odbył się w sali Prymasowskiej zjazd Kółek Włościanek pow. gnieźnieńskiego w obecności starosty pow. p. Kasprzaka, prezeski okręgowej p. Nigolewskiej, ks. prob. Chilomera, przedstawicieli Kółek Rolniczych, Koła Ziemian i innych zaproszonych gości oraz licznie zebranych delegatek. Otwarcia zjazdu dokonała prezeska powiatowa p. Halina Nieniewska z Cielimowa, oddając przewodnictwo obrad p. Nigolewskiej, po czym nastąpiło sprawozdanie zarządu. Sekretarka p. Maria Bülow wykazała, że powiat liczy 23 kółka o łącznej liczbie 566 członkiń. Skarbniczka p. Grudzielska zdała sprawozdanie kasowe. Po dyskusji nad sprawozdaniami zarządu wygłosiła p. dr. Wojciechowska-Kozłowska referat na temat „Jak kochać nasze dzieci". Drugi referat na temat „Jaka winna być praca włościanki w kółku" wygłosiła p. Górska z Witkowa. Po udzieleniu zarządowi pokwitowania uchwalono jednogłośnie rezolucję, żądającą wychowania w szkołach dzieci w duchu katolickim i narodowym, popierania tylko polskich przedsiębiorstw i zwalczania komunizmu i opilstwa. Na zakończenie zjazdu odbył się w sali hotelu Europejskiego podwieczorek taneczny połączony z wystawą kwiatów i wieńców dożynkowych oraz różnymi występami. Wieńce dożynkowe wręczono p. Nigolewskiej, p. Nieniewskiej, p. Pokrzywnickiej z Małachowa, p. Malakowej z Jarząbkowa, staroście pow. p. Kasprzakowi i wiceprezesowi W. T. K R. p. Baranowskiemu z Owieczek.

WYRZYSK. Z przykrością dowiadujemy się, że z dniem 30 września br. opuszcza Urząd Skarbowy w Wyrzysku referendarz **mgr Władysław Dubis**, kierownik podatku dochodowego. Człowiek ten był uosobieniem taktownego, rozumnego, pełnowartościowego urzędnika, a nie bezdusznym, tępym biurokratą, jakich niestety często się spotyka. Swoją 3½-letnią służbą i pracą na tutejszym terenie zaskarbił sobie mgr Dubis sympatię i poważanie miejscowego społeczeństwa, to też gdy odchodzi do jednego z gimnazjów jako profesor, dalszej jego owocnej pracy towarzyszą szczere życzenia obywateli, bowiem pozostawia po sobie jak najlepsze wspomnienia.

ŻNIN. Egzamin czeladniczy zdał przed komisją egzaminacyjną cechu fryzjerów i perukarzy w Żninie Tadeusz Siuchniński, syn mistrza fryzjerskiego, Łucjan S.

— Związek małżeński zawarli p. Alojzy Szambelan z Podobowic z p. Joanną Walczakówną ze Żnina. „Szczęść Boże".

— Asystent pocztowy p. Zygmunt Bielak został przeniesiony na równorzędne stanowisko do Urzędu Pocztowego w Gnieźnie.

— W suszarni ziemniaków w Janowcu rozpoczęła się kampania. Na okres kilku tygodni znalazło zatrudnienie kilkunastu bezrobotnych.

— W najbliższych dniach opuszcza Żnin lekarz powiatowy p. dr. Józef Duszyński, przenosząc się do Poznania.

Niezwykły pogrzeb w Przechowie.

Dnia 22 września odbył się pogrzeb ś. p. Bernarda Szulca, podoficera-szofera straży granicznej, na stary cmentarz w Świeciu. Śp. Bernard Szulc pochodził z znanej rodziny, której synowie brali udział w pracach niepodległościowych na Pomorzu. Zmarły był również ochotnikiem wojsk polskich. Po zwolnieniu z wojska uzyskał posadę jako szofer-mechanik w Inspektoracie Straży Granicznej w Nakle. Po 4-letniej służbie zaniemógł na płuca, czego następstwem było kilkumiesięczne leczenie w sanatorium w Smukale. Po ciężkich cierpieniach, opatrzony sakramentami św., zmarł w Przechowie u brata Leona w kwiecie wieku, licząc lat 28.

Jakim zaufaniem wśród kolegów i przełożonych cieszył się śp. Bernard Szulc, tego dowodem były delegacje podoficerów straży granicznej z różnych placówek Pomorza (również z Gdańska), które przybyły oddać swoją ostatnią przysługę zmarłemu koledze. przywożąc 6 wielkich wieńców z szarfami. Kondukt żałobny prowadził miejscowy duszpasterz Wielka rzesza przyjaciół i znajomych odprowadziła zwłoki zmarłego do Świecia. Na granicy parafii oczekiwał radcą duchowny ks. Konitzer ze Świecia wraz z miejscowym obywatelstwem. Koledzy zmarłego wzięli trumnę na swoje barki i zanieśli ją do mogiły. Nad świeżą mogiłą przemówił aspirant straży granicznej p. Henryk Mück z Nakła.

NOWE n/W. (t) Z okazji 60-lecia istnienia miejscowej ochotniczej straży pożarnej warto wspomnieć o najstarszych członkach tej straży, o tych, którzy przez dziesiątki lat spełniali wiernie swe obowiązki, za co już zostali mianowani członkami honorowymi. Oto ich nazwiska: pp. Szymon Kosiński (40 lat w straży), Maksymilian Wygocki (30 lat w straży), Eryk Wollenweber, Maksymilian Schudziński, Arlitt i Józef Żebrowski.

ŚWIECIE. (t) Śmiałego włamania do ewangelickiego biura parafialnego w Świeciu dokonano w nocy z poniedziałku na wtorek 28 bm. Złodzieje skradli maszynę do pisania jak również zabrali się do kasy żelaznej. Manipulowali już kluczami przy zamku, lecz widocznie w tej robocie im przeszkodzono, gdyż uciekli, nie zdoławszy otworzyć kasy.

— Oddział Kat. Stow. Robotników odbył ub. niedzieli swe zebranie przy udziale prezesa okręgowego z Grudziądza, który w dłuższym referacie poruszył ciekawe szczegóły z dziedziny robotniczej. Kilka cennych słów dorzucił asystent oddziału ks. kapelan Michałowski.

— We wsi Mniszek pozbawił się życia Gustaw Wolter, lat 56, właściciel 60-morgowego gospodarstwa. Poszedł on na strych, gdzie powiesił się na powrozie. Przyczyną samobójstwa był podobno rozstrój nerwowy, spotęgowany niepowodzeniami materialnymi.

BRODNICA. Z dniem 30 września br. zwija się agencję pocztowo-telekomunikacyjną Szafarnia, pow. Brodnica. W miejsce zwiniętej agencji uruchamia się z dniem 1 października br. pośrednictwo pocztowo-telekom. Szafarnia. Dotychczasowy obszar pocztowy agencji pocztowo-telekom. Szafarnia zostaje przydzielony: a) miejscowości Szafarnia, Kąciki i Tęgowiec leśn. do agencji p.-t. Pokrzydowo:, b) miejscowości Tereszewo, Mścin-nadleśn. i Mścin leśn. do agencji p.-t. Małe Bałówki; c) miejscowości Dębno i Robotno leśn. do agencji p.-t. Zbiczno. Stosownie do powyższego należy kierować korespondencję.

CHEŁMŻA. (e) W niedzielę, 26. bm. odbył się w Chełmży „Dzień konia". Z okazji tej w godzinach popołudniowych na stadionie PW i WF odbyły się pokazy jazdy konnej z przeszkodami, jazdy wozami itp.

— W ostatnią niedzielę odbył się w Chełmży propagandowy pochód LOPP z transparentami, który przeszedł ulicami miasta. Przez cały dzień odbywała się zbiórka uliczna na cele LOPP.

WĄBRZEŹNO. Kino Słońce wyświetla film pt. „Wyprawa na Mongo".

— W ramach „Tygodnia LOPP" odbył się w Wąbrzeźnie cały szereg imprez propagandowych. M. in. w niedzielę 26 bm. po uroczystej mszy św. w kościele parafialnym na intencję LOPP, ulicami miasta przeszedł oryginalny pochód w maskach gazowych, który otwierała orkiestra „Sokoła". Po skończonym pochodzie organizacje PW i stowarzyszenia ustawiły się w czworoboku na Rynku, gdzie do zebranych przemówił p. prof. Golik, który podniósł cel i dążenie LOPP. Po południu o godz. 16 odbył się na Rynku mały „Gordon Benett" o cenne nagrody.

— Niedawno „Dziennik" donosił o śmiałej kradzieży, dokonanej na szkodę p. Szulczewskiego z Łopatek. Obecnie policji udało się szajkę złodziejską przytrzymać. Są nimi Wład. Malinowski oraz Zygmunt Więckowski, kilkakrotnie karani za takie „wyczyny".

Grudziądz.

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego w Grudziądzu (ul. Toruńska 22, tel. 1294) przyjmuje **przedpłatę za „Dziennik Bydgoski" na paździrnik oraz zamówienia na ogłoszenia i druki po cenach przystępnych. Biuro czynne od godz. 8—18 bez przerwy.**

Pogotowie pożarnicze tel. 11-11.

Nocny dyżur pełni apteka „Pod Lwem", ul. Pańska, tel. 2040.

Repertuar kin:

Apollo: „Sztandar".
Gryf: „Narzeczona z przypadku" — film wiedeński.
Orzeł: „Dzisiejsze czasy".

— **Minister opieki społecznej przyjeżdża do Grudziądza.** W pierwszej połowie października przybędzie do Grudziądza minister pracy i opieki społecznej p. Kościałkowski, celem zapoznania się ze sprawą bezrobocia w naszym mieście.

— **Piętnastolecie parafii Najśw. Serca P. Jezusa.** Dnia 1 października br. upływa 15 lat, kiedy w prowizorocznej kaplicy pod chórem obecnego kościoła w Grudziądzu - Tarpnie odprawioną została pierwsza msza św. i rozpoczęło się urzędowanie duszpasterskie w Grudziądzu — M. Tarpno. Dla uczczenia tej rocznicy odbędzie się za pozwoleniem władzy biskupiej od 30. 9. do 3. 10. br. w parafii Najsł. Serca Pana Jezusa trzydniowe nabożeństwo eucharystyczne. Podczas nabożeństw kazanie wygłaszać będą oo. Słowa Bożego z Górnej Grupy.

— **XIV Tydzień LOPP w Grudziądzu.** W sobotę, 25 bm. rozpoczął się w naszym mieście XIV Tydzień LOPP. Syreny fabryczne oznajmiły społeczeństwu rozpoczęcie o godz. 15 ćwiczeń z obrony przeciwlotniczo-gazowej na terenie rynku głównego, placu Prez. Mościckiego i rynku przy ul. Wybickiego. Po ćwiczeniach około godz. 17 przeszedł ulicami miasta wspaniały pochód propagandowy drużyn ratowniczych, organizacji i szkolnych kół LOPP, zaopatrzonych w sprzęt obrony indywidualnej, miniaturowe samolociki, chorągiewki i transparenty. W niedzielę 26 bm. odprawione zostało z okazji rozpoczęcia tygodnia uroczyste nabożeństwo w kościele farnym, po czym odbył się akt poświęcenia przez ks. dr. Pastwę kilku nowych szybowców. Wielki festyn oraz zabawa taneczna w Tivoli cieszyły się dużym powodzeniem. Przez całą niedzielę odbywały się nad miastem propagandowe loty pasażerskie, cieszące się zrozumiałą frekwencją starszych i młodzieży. Dalszy program tygodnia przewiduje w czwartek, 30 bm. konkurs modeli latających i skoki z wieży spadochronowej, wieczorem zebranie towarzyskie w Królewskim Dworze, 1 i 2 października akademie w teatrze dla szkół średnich i powszechnych, a na zakończenie w niedzielę, 3 października zawody marszowe w maskach przeciwgazowych.

— **Roczne walne zebranie Polskiego Czerwonego Krzyża oddział Grudziądz miasto** odbędzie się 12 października br. o godz. 20 w sali posiedzeń rady miejskiej.

Zuchwała kradzież gotówki. Zamieszkała w Boguszewie pod Grudziądzem żona sadowego Bobra, otrzymawszy 450 zł zaliczki za sprzedaną parcelę w Jabłonowie, przechowała sumę tę w jakimś prowizorycznym szałasie. Już następnego dnia, potrzebując pieniądze na zakupy, stwierdziła z przerażeniem, że cała gotówka zginęła. Kto pieniądze skradł, narazie nie wiadomo.

Obrady rzemiosła pomorskiego.

Grudziądz. (Tel. wł.) Jak już donosiliśmy, odbył się w niedzielę w Grudziądzu walny zjazd delegatów związku towarzystw rzemieślników samodzielnych z całego Pomorza, w którym wzięli udział bardzo liczni delegaci rzemiosła, delegat wojewody pomorskiego nacz. Barciszewski, prezes izby rzemieślniczej w Toruniu Jakubowski, dyrektor izby Biszoff, delegat głównego zarządu Zw. Tow. Rzemieślników Bernatowicz, prezes Godek z Bydgoszczy i przedstawiciele władz. W części przedpołudniowej zebrani wysłuchali ciekawych referatów: **„O rzemiośle jako fundamencie państwa"** — poseł Marchlewski, **„Zadanie rzemiosła pomorskiego w najbliższej przyszłości"** — referent izby rzemieślniczej w Toruniu p. Cieszyński, **„Problem młodzieżowy rzemiosła"** — p. Grobelny. Nad referatami wywiązała się ożywiona dyskusja, po czym uchwalono szereg rezolucyj. Po południu omówiono sprawy wewnętrzno-organizacyjne i dokonano wyboru nowego zarządu. Wybrani zostali pp.: **Mollin** (Grudziądz) prezes, Wiencek (Toruń) wiceprezes, Nogowski, Poznański, Zieliński, Talkowski, Grobelny (wszyscy Grudziądz), Siuda (Toruń), Ostojski (Gdynia), Ligienżyński (Brodnica) i Augustyński (Tuchola) członkami zarządu, Józefowicz i Balicki (Grudziądz) komisja rewizyjna.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 30 września 1937 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Hieronima w. D. K.
Jutro: Jana z Dukli, Remigiusza.
Wschód słońca o godzinie 5,58.
Zachód słońca o godzinie 17,41.

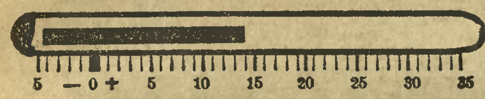
Stan pogody.

Przelotne deszcze i chłodniej.

Wschodnie dzielnice Polski miały jeszcze pogodę słoneczną i ciepłą, lecz już o zachmurzeniu wzrastającym. Na pozostałym obszarze Polski wskutek napływu wilgotnych i chłodnych mas powietrza polarnomorskiego było przeważnie pochmurno i miejscami padał deszcz przy jednoczesnym spadku temperatury. O godz. 14-ej termometr wskazywał: 3 st. na Kasprowym Wierchu, 5 na Hali Gąsienicowej, 12 w Kielcach, 13 w Poznaniu, 14 w Warszawie, 15 w Bydgoszczy, 16 w Gdyni, 17 w Siankach, 18 w Wilnie, 19 w Brześciu n/B., 20 w Pińsku i 21 w Kołomyi. Dziś rano w Bydgoszczy pochmurno i drobny deszcz. Przewidywany przebieg pogody: W dzielnicach wschodnich i południowych przeważnie pochmurno i miejscami przelotny deszcz. W pozostałych zachmurzenie zmienne, malejące od północy kraju, jednak z możliwością miejscowych deszczów o charakterze przelotnym. Chłodniej.

Termometr wskazywał dziś rano

DYŻURY NOCNE APTEK
od 27. 9. — 3. 10.

1) Apteka Centralna, Gdańska 27, telefon 3994.

2) Apteka pod Lwem, Grunwaldzka 37, telefon 3191.

Telefon Pogotowia Ratunkowego 26-15.

Muzeum Miejskie otwarte codziennie od godz. 9 do 16. W niedzielę i święta od 11 do 14.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dziś, w czwartek **„MAŁŻEŃSTWO"**, świetna komedia Vaszary'ego z dyr. Stomą i p. Dorée w rolach naczelnych.

W piątek **„JAN"**, komedia Bus-Fekete'go.

Uroczyste przedstawienie w setną rocznicę urodzin M. Bałuckiego.

Teatr nasz, by uczcić stuletnią rocznicę urodzin Michała Bałuckiego, występuje z uroczystą premierą tego pisarza pt. **„KREWNIAKI"**. Rzecz ta w ujęciu reżyserskim dyr. Stomy, podkreśla groteskowość licznych typów i figur biorących udział, oraz oddaje wiernie epokę w której rzecz się dzieje. Do olbrzymiej obsady powołano cały zespół artystyczny. W popisowej roli Katarzyny ujrzymy p. Natalię Morozowiczową, w pozostałych wystąpią pp.: Arczyńska, Brochocka, Czechowska, Podgórska, Butrym, Drewicz, Gajdecki, Kierczyński, Leśniowski i Rewkowski. Komedia Bałuckiego będzie wystawiona z wielkim pietyzmem i dostosowaniem oryginalnych kostiumów i dekoracji. Przez cały bieżący tydzień odbywają się codzienie pełne próby, które zdają się zapowiadać dobrze zgrane i na szczerze wesołą nutę nastrojowe widowisko. Premiera w sobotę, dnia 2 października o godz. 20. Przedstawienie poprzedzi przemówienie prof. dra J. Piechockiego.

Nieodwołalnie ostatnia popołudniówka „MAŁŻEŃSTWA". W nadchodzącą niedzielę, dnia 3 października o godz. 16-tej odbędzie się nieodwołalnie ostatnie przedstawienie pełnej komicznych sytuacji komedii Vaszary'ego **„MAŁŻEŃSTWO"**, na której licznie zebrana publiczność bawi się doskonale, nagradzając rzęsistymi oklaskami koncertowo zgrany zespół z dyr. Stomą na czele. Bilety **po cenach zniżonych** sprzedaje kasa teatru.

Wkrótce odbędą się w Teatrze Miejskim dwa gościnne występy **J. Romanównej i M. Maszyńskiego** w świetnej sztuce A. Cwojdzińskiego **„FREUDA TEORIA SNÓW"**.

— Nowy kontroler w bydgoskim biurze kontroli dochodów. Ministerstwo Komunikacji przeniosło kontrolera Mariana Moldenhauera ze Lwowa do biura kontroli dochodów dyrekcji kolei państwowych Toruń — na równorzędne stanowisko.

Zgodna praca dała wspaniałe wyniki.

Echa uroczystości wojskowych w Bydgoszczy.

Od Pana Prezydenta Miasta otrzymaliśmy następujące pismo.

Władze wojskowe przesłały na moje ręce pismo następującej treści:

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr VIII
Toruń
Nr. 175/Org.
Toruń, dnia 27 września 1937 r.
Do
Pana Prezydenta Miasta Bydgoszczy
Barciszewskiego Leona
w Bydgoszczy.

Dzień 15 września br. był **wspaniałą manifestacją, z jednej strony — potęgi wojska odrodzonej Polski, z drugiej strony — manifestacją uczuć, jakimi darzy swe wojsko społeczeństwo Pomorza w ogólności, a społeczeństwo Bydgoskie w szczególności.**

Manifestacja ta odbyła się we wspaniałych ramach dekoracyj, porządku i wzorowej organizacji w wyniku wytężonej i celowej pracy czynników samorządowych miasta Bydgoszczy.

Dla wszystkich, a dla mnie w szczególności, jasnym jest, Panie Prezydencie, że tu dominującą rolę odgrywała wola, dobre chęci i zdolności organizacyjne Pana, Panie Prezydencie.

Uważam zatem za swój obowiązek — jako dowódca Okręgu Korpusu Nr. VIII — **podziękować Panu, Panie Prezydencie, za niebywale duży nakład myśli, pracy i środków materialnych, za ten wielki wkład do zakończenia naszej pracy żołnierskiej.**

Jednocześnie proszę o przekazanie mego podziękowania p. porucznikowi rezerwy Matuszewskiemu Marcinowi za trudną, dużą, energiczną i nader wydatną pracę, wykonaną nad organizacją uroczystości oraz wszystkim tym, których nie znam osobiście, a którzy z ramienia Pana Prezydenta pracowali tak wydatnie ku uświetnieniu dnia 15 września 1937 r.

Dowódca Okręgu Korpusu Nr VIII
(—) **Wiktor Thommée,** gen. bryg.

Korzystając z tej okazji ślę gorące i serdeczne podziękowanie przede wszystkim całemu Obywatelstwu naszego miasta za ten wielki samorzutny i szczery entuzjazm z jakim **wszyscy bez wyjątku przystąpili do szczytnego dla Bydgoszczy zadania serdecznego powitania naszej Armii.**

Dziękuję wszystkim organizacjom społecznym, które dla uświetnienia powitania Armii naszej dały z siebie wszystko co miały najlepszego.

Dziękuję wreszcie wszystkim współpracownikom moim za to, że nie szczędzili żadnego trudu ani żadnej ofiary, aby uroczystości bydgoskie wypadły dobrze.

Jestem świadom tego, że przy ogromie zadania z jednej a ułomności ludzkiej z drugiej strony, nie mogło się obejść bez pewnych niedociągnięć organizacyjnych i bez pewnych przeoczeń, które słusznie dotknąć mogły niektóre organizacje czy osoby, które nie wezwane do pracy czy też reprezentacji nie mogły w całej rozciągłości spełnić swego zadania tak, jak tego gorąco pragnęły.

Zapewniam wszystkich, że **wszyscy organizatorzy mieli najlepszą wolę i chęć służenia i tylko służenia wielkiej, dobrej sprawie a jeżeli mimo tej wielkiej chęci ktokolwiek został pominięty czy dotknięty — niech zechce przyjąć najłaskawiej zapewnienie, że takiego zamiaru nikt z organizatorów nigdy nie miał.**

Niech mi wolno będzie wreszcie zaznaczyć, że jeżeli uroczystości bydgoskie — zdaniem władz wojskowych — wypadły dobrze, to tylko dzięki temu, że **z prawdziwą zgodą i wyrozumiałością zabrały się do pracy wszystkie czynniki urzędowe wchodzące tu w rachubę, a więc państwowe i policyjne, władze wojskowe i władze samorządowe.** Nikt nikomu nie przeszkadzał i nie zazdrościł pracy a wszyscy prześcigali się w pomysłach aby zrobić jak najlepiej. Wspólny zatem wysiłek dał wspólne i godne zabiegów wyniki.

Bydgoszcz, dnia 30 września 1937 r.
PREZYDENT MIASTA:
(—) **L. Barciszewski.**

Zamierzała przekupić

urzędnika bydgoskiej policji śledczej.

Kara 7 miesięcy bezwzględnego więzienia.

Na śliską drogę przestępstwa wkroczyła 31-letnia Weronika Wiertelakówna, która po ukończeniu seminarium nauczycielskiego przez dłuższy czas była nauczycielką, lecz później z powodu różnych ciemnych sprawek, została zwolniona. Wiertelakówna ma już za sobą bogaty rejestr karny. Została bowiem dotąd już ośm razy karana. Niedawno wypłynęła nowa sprawka. Ukrywającą się kobietę poszukiwała policja.

Po przyjeździe Wiertelakówny pociągiem z Warszawy do Bydgoszczy, na tutejszym dworcu przytrzymał ją urzędnik policji śledczej p. Władysław Konon. Zaskoczona takim niemiłym przywitaniem na dworcu, Wiertelakówna zaofiarowała urzędnikowi śledczemu łapówkę w wysokości 1.100 złotych. Sumienny urzędnik jednak z miejsca odrzucił ofertę i zrobił doniesienie do władz prokuratorskich.

Za powyższe przestępstwo Wiertelakówna, przebywająca w bydgoskim więzieniu, odpowiadała przed sądem okręgowym. Na rozprawie oskarżona tłumaczyła się wykrętnie, że nie zamierzała przekupić urzędnika, lecz oświadczyła mu, że chętnie ofiarowałaby sumę 1.100 zł, bo zależało jej na tym, ażeby móc wyjechać na pewien termin do Warszawy. Sąd skazał Wiertelakównę po przesłuchaniu urzędnika policyjnego na karę siedmiu miesięcy bezwzględnego więzienia.

Emeryci zjednoczyli się.

Dnia 25 i 26 września **br. odbył się w** Warszawie wielki zjazd emerytów z całego kraju. Obrady toczyły się w tonie poważnym, ale i stanowczym, przy czym uchwalono rezolucję, domagającą się cofnięcia dekretów emerytalnych z listopada 1935 bez żadnej rekompensaty. Zjazd domaga się dalej od posłów wniesienia interpelacji w sprawie dekretów na najbliższej sesji Sejmu.

Na zjeździe dokonano też zjednoczenia wszystkich związków emerytalnych w kraju, tak, że stworzył się jeden silny blok i nowy zarząd główny **Polskich Zrzeszeń Emerytalnych z siedzibą w Warszawie.**

Do nowego zarządu głównego Związku Polskich Zrzeszeń Emerytalnych wybrano: jako prezesa p. **Iglickiego** z Warszawy, I-go wiceprezesa p. **Gizellę** z Poznania, II-go wiceprezesa p. **Kabata** z Krakowa, III-go wiceprezesa **dra Hutha** ze Lwowa, IV-go wiceprezesa **płk. Jodko** z Warszawy, sekretarza **dra Konceskiego** z Warszawy, skarbnika p. **Mierzejewskiego** z Warszawy. Ławnikami są pp.: **Kopff i dr Wielgus** z Krakowa, **Matuszkiewicz** z Poznania, **Gepfert** z Katowic, **Szkocki** z Bydgoszczy, **Zawojski** ze Lwowa, **Kacanik** z Przemyśla, **Dziekan** z Warszawy.

Pod koniec zebrania **wezwano wszystkich emerytów do wytężonej solidarnej pracy pod jednym sztandarem Związku Polskich Zrzeszeń Emerytalnych w Warszawie.**

(Dnia 5 października **br.** o godz. 16-tej **odbędzie się zebranie emerytów** w Bydgoszczy, na którym członek głównego zarządu p. Szkocki złoży obszerne sprawozdanie o obecnej sytuacji w sprawie emerytalnej i uposażeniowej).

Czy masz już zaproszenie?

Nie należy zapominać, że **w niedzielę 3. 10.** o godz. 18 odbędzie się **w salach Resursy Kupieckiej dancing towarzyski,** zorganizowany przez **I Bydgoską Drużynę Harcerską „Lotniczą".** Już zawczasu trzeba się zaopatrzyć **w zaproszenia,** które można otrzymać przy bufecie w Resursie Kupieckiej. Sympatyczni lotnicy-harcerze urządzają pierwszy jesienny dancing niezwykle starannie. Do tańca przygrywać będzie pierwszorzędna orkiestra, a sala została specjalnie udekorowana i przedstawi się imponująco. Nikogo nie powinno zabraknąć na dancingu I drużyny „lotniczej". (19268

Program Cyrku Staniewskich,

jakiego już dawno nie widziano w Bydgoszczy.

Po blisko czterotygodniowym pobycie w Poznaniu, a poprzednio rekordowym powo[illegible]dzeniu w Rumunii, zawitał wczoraj do Byd[illegible]goszczy specjalnym pociągiem złożonym [illegible] 42 wagonów, największy polski cyrk Bra[illegible] Staniewskich. Mimo, że przyjazd nastąp[illegible] dopiero w godzinach popołudniowych, ju[illegible] wieczorem mogło się odbyć pierwsze prze[illegible]stawienie. Bez przesady można powiedzie[illegible] że wszelkie produkcje stały na tak wyso[illegible]kim poziomie, iż już dawno nie widzian[illegible] w Bydgoszczy tak wspaniałego program[illegible] Doskonale zestawiony program musi zado[illegible]wolić w całej pełni każdego, nawet najwy[illegible]bredniejszego cyrkomana. Dużo niecodzien[illegible]nych wzruszeń, jak również i humoru.

Na czoło programu wysuwa się pierw[illegible]szorzędna, niespotykana dotąd tresura sie[illegible]dmiu bengalskich tygrysów, wspaniałych o[illegible]kazów, pogromcy Hiszpana Trubki. Zapie[illegible]rające oddech w piersiach są również pop[illegible]sy ekwilibrystyczne „na wysokim maszcie[illegible] pary sympatycznych Łotyszów jak i zdu[illegible]miewające wyczyny na ruchomej skoczn[illegible] z udziałem mistrza olimpijskiego, najlep[illegible]szego skoczka świata. Trzy miłe dziewczyn[illegible]ki, jak gdyby z gumy, Sisters Baby, poka[illegible]zują piękne produkcje taneczne. Z uśmie[illegible]chem na ustach czarnowłosa Hiszpanka wy[illegible]konuje salto i szpagat na linie. Tak sam[illegible] podziw budzi wspinaczka po pochyłej lini[illegible] Japończyka Hinomoto oraz wiele innyc[illegible] jeszcze ciekawych numerów. Szczególni[illegible] doskonali clowni potrafią rozweselić pu[illegible]bliczność. Słowem program godny widze[illegible]nia, jakiego już dawno nie widziano w Byd[illegible]goszczy. Jak się dowiadujemy, cyrk pozo[illegible]stanie w B[illegible]dgoszczy tylko do niedzieli.

W so[illegible] „Bal Reklamowy" [illegible] Kupieckiej.

Jak [illegible] początkuje Pomorski Zw[illegible] Handlowych w sobotę, dn[illegible] r. wielkim balem reklamo[illegible] piecki[illegible] jesienny sezon zab[illegible] kupcy, znani jako świe[illegible] prez zabawowych, doki[illegible] starań, aby swych gości w[illegible] dym względem zadowolić. [illegible] spotkają się wszyscy w Resu[illegible] kiej. Pierwszorzędna orkiestra — [illegible] spodzianek — niebywałe atrakcje.

Obniżenie opłaty za nadkontyngen[illegible] rozmowy telefoniczne w Bydgos[illegible]

Z wielką radością powitają niew[illegible] wie abonenci telefonów w Bydgoszcz[illegible] cyzję Polskiej Akcyjnej Spółki Telef[illegible] nej, mocą której od dnia 1 październi[illegible] **opłata za nadkontyngentowe rozmowy [illegible] foniczne obniżona zostanie z 8 gros[illegible] 7 groszy za rozmowę.** Zwracamy uwa[illegible] ogłoszenie Zarządu Telefonów Bydg[illegible] w dzisiejszym wydaniu „Dziennika B[illegible] skiego".

— Ku uwadze pań bydgoskich. Pows[illegible] nie znana pracownia trykotarska p. J. [illegible] kowskiej rozpoczyna w piątek, dnia 1 [illegible] ździernika o godz. 9-ej przed poł. w s[illegible] lokalu firmowym przy ul. Śniadeck[illegible] bezpłatny kurs robót ręcznych włóczk[illegible] Kurs odbywa się pod fachowym kiero[illegible] twem pierwszorzędnej instruktorki. [illegible] my skorzystać z nadarzającej się niew[illegible] wie pożytecznej okazji.

Kalendarzyk zebrań Ch. [illegible]

KOŁO PÓŁNOC.

Zebranie plenarne w sobotę 2 paź[illegible] nika br. o godz. 19 w lokalu p. Meller[illegible] Plac Piastowski.

Zebranie zarządu o godz. 18,30.

Ważne sprawy, interesujący refe[illegible] Gremialne przybycie konieczne.

Z ruchu Ch. Z. Z.

W sobotę, 2 października br. o godz. 1[illegible] odbędzie się zebranie **Chrześc. Związk[illegible] telowców** w lokalu p. Dzierżyńskiego [illegible] Wrocławska 1.

Sprawy bardzo ważne. Obecność wszystkich członków konieczna.

Zar[illegible]

KONKURS „Dziennika Bydgoskieg[illegible]

Ile egzemplarzy „Dziennika Bydgosk[illegible] 12-stronicowych zawierają obydwie p[illegible] gazetowe w oknach wystawowych na[illegible] Wydawnictwa przy ul. Poznańskiej 14, [illegible] Dworcowa 5?

Odpowiedzi ważne tylko na załącz[illegible] kuponie.

Kupon konkursu
„Dziennika Bydgoskiego"

Imię, nazwisko: ....
Adres: ....
Rozwiązanie: ....

Tabela loterii

18-ty dzień ciągnienia 4-ej klasy 39-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

1.000.000 zł.: 6424
30.000 zł.: 417
20.000 zł.: 65318
10.000 zł.: 116152 144121
5.000 zł.: 4019 34698 45909 63133 128851
2.000 zł.: 11493 18204 21486 40165 40962 52232 74914 79506 92581 123098 125558 127816 133762 135693 142415 150506 153348 171884 184169
1.000 zł.: 3037 7672 11467 11164 21577 22895 25822 34358 34722 35001 35247 41377 42572 51005 64258 66128 66353 67946 71502 78097 78721 81284 82247 89720 90135 92191 98907 106152 116537 118861 122823 124561 131490 140314 141882 140397 142092 144986 154231 156322 157340 171098 172807 175717 178980 180378 180371 184377 185741

Wygrane po 200 zł.

25 182 203 44 707 1186 745 47 81 974 2022 109 55 88 538 56 662 729 847 88 3055 84 119 27 254 66 84 323 53 573 654 60 747 53 844 67 4006 55 133 66 401 20 32 531 714 20 5088 183 207 402 665 78 762 851 6130 456 93 625 34 902 7140 298 83 326 58 432 721 93 607 751 97 934 59 8070 142 43 204 377 434 72 517 644 796 818 30 57 9021 168 362 407 504 615 23 807 941 53

10005 125 67 216 23 65 66 77 341 70 407 81 751 84 995 11029 78 86 333 968 12221 411 96 605 863 13018 140 330 440 515 711 873 14399 406 49 542 51 633 64 738 937 71 15012 225 333 43 63 508 67 648 763 918 74 16065 75 152 492 604 827 919 94 17135 223 25 432 833 75 73 85 961 18026 48 92 313 46 605 778 19052 342 463 516 46 654 87 792 809 44 64 929

20127 226 31 57 21166 87 97 577 638 984 87 22017 118 496 510 12 91 786 806 906 16 40 23335 452 54 596 606 704 61 24031 295 316 47 536 32 58 90 714 76 96 25102 416 45 93 630 917 21 26003 10 43 315 441 89 504 23 64 628 95 767 887 27066 99 131 53 74 226 49 348 55 515 802 28005 32 64 103 39 335 598 629 750 941 81 29179 381 551 621 91 711 56 70 861

30716 99 863 95 942 70 31340 534 687 843 912 16 32172 507 671 766 79 866 33029 210 333 466 928 32 34116 371 477 356 95 920 35217 394 597 672 780 39 961 36046 64 164 75 213 346 537 56 702 967 37020 100 71 558 627 719 45 890

38302 457 90 573 600 5 55 757 840 50 52 39032 56 161 265 421 39 73 669 709 77 40006 41 415 46 75 740 833 989 41308 7 25 438 75 63 9707 44 865 930 67 42220 77 426 508 35 958 65 43314 62 470 570 675 99 784 904 44154 300 83 512 13 997 45287 345 57 442 720 857 46001 94 128 290 93 600 5 814 39 47023 33 111 43 63 88 283 683 711 41 828 81 90 989 48106 11 27 828 867 922 49057 112 303 29 438 670 927 5008 6139 210 34 389 409 576 654 51153 21 6393 422 684 809 942 52134 342 528 657 894 934 53457 65 79 90 555 638 814 5409 3120 324 517 798 829 38 76 941 58078 926 652 778 801 19 59018 146 53 72 647 76 757 58 860 90 60211 477 549 703 67 881 61060 129 240 54 514 58 81 630 908 24 33 83 62170 304 86 556 683 732 74 97 847 54 63043 168 210 720 805 55 932 64139 350 65029 61 56 353 56 480 90 810 15 918 66090 335 84 454 589 943 67040 161 499 518 608 705 40 913 72 68004 104 224 621 60 845 910 69400 59 804 61 900 64 83 70030 58 228 81 413 57 518 72 636 811 51 58 984 71030 390 453 91 98 605 32 41 802 48 64 86 50 70 70 72003 4 307 423 27 899 909 73 73047 75 202 496 577 79 932 924 74383 504 613 821 75157 218 85 344 428 71 529 35 80 835.

62276 93 323 77 419 543 666 983 77087 450 626 823 65 939 99 78164 236 92 4 446 8 621 33 726 65 852 6 79138 78 443 558 633 923 50 80006 125 87 99 242 492 533 55 95 745 813 50 914 81140 239 63 407 605 724 30 867 997 82050 117 349 53 92 404 569 716 40 994 83133 228 456 740 843 84036 158 278 321 36 416 72 734 72 8961 85121 8 289 468 90 543 51 809 933 84 9 86170 90 425 7 60 860 87005 47 161 376 464 706 999 88155 87 86 159 449 75 689 689 709 811 3 87 910 90 89007 206 16 340 456 528

90154 68 422 34 6 62 689 732 91165 240 51 59 375 414 506 92016 35 137 224 303 24 548 53 739 854 8 99 93005 199 305 95 414 88 92 349 605 78 715 843 903 13 94010 245 80 353 588 704 53 88 952 6 95108 39 291 7 303 420 545 719 51 808 84 993 96101 58 366 501 97208 63 382 460 509 609 12 45 51 740 93 98253 46 313 402 64 755 157 287 418 87 524 6 637 61 7 752 7 826 49 919 100090 153 285 351 71 433 56 63 94 675 786 845 74 101479 544 59 68 698 759 964 102043 126 412 546 82 103089 124 7 345 69 463 663 85 94 701 104226 64 97 442 51 513 80 768 882 88 7 950 83 105052 42 355 487 592 691 819 956 106002 396 501 616 720 34 851 107066 372 444 63 518 62 686 724 51 857 108271 312 8 591 725 895 931 85 109167 112 3 72 284 456 73 579 768 802 86 90 110017 30 61 298 441 71 610 700 962 111224 7 43 437 541 97 659 776 880 112141 73 84 213 439 43 87 587 810 926 40 70 113371 96 567 72 607 768 917 46

114433 509 666 83 744 115119 70 220 54 88 326 437 61 778 94 822 76 93 611 116003 10 61 120 95 257 092 20 50 91 615 117033 106 97 252 94 414 549 888 118303 24 402 595 119201 61 531 617 73 842 60 85 912 73 80 120121 36 234 76 86 504 7 707 96 809 921 121369 480 782 817 82 122098 124 361 80 88 524 76 633 808 123025 88 115 32 201 353 63 424 616 790 124124 324 412 630 59 84 713 20 804 911 125056 79 92 401 39 57 664 73 542 126285 462 519 82 704 127017 85 97 311 75 821 978 88 128046 235 411 14 560 717 37 859 937 41 61 129089 292 461 527 908 130026 235 62 314 431 47 735 891 911 131071 244 392 519 44 718 67 876 132326 405 69 645 764 821 942 98 133180 202 329 455 590 652 725 67 912 134630 831 135027 195 460 573 646 67 918 136066 102 56 66 207 37 62 597 751 75 137172 229 94 418 42 84 859 95 984 138005 75 186 98 286 323 91 93 417 622 86 791 930 139127 35 74 444 519 789 811 919 40 140141 211 353 91 471 49 580 600 87 990 141085 442 83 991 142150 309 58 674 794 894 992 143173 391 627 78 703 39 87 898 974 144052 344 588 666 779 934 78 145180 207 301 21 22 479 761 146013 189 308 64 454 596 600 933 147018 20 202 148384 543 609 149001 130 359 465 682 85 150263 404 51 94 651 72 92 751 822 907 151013 184 218 425 518 718 31 847 49 52 922 53 55

152056 308 75 401 50 532 7 700 940 59 4 90 153005 344 521 77 891 918 57 154343 685 750 83 964 155084 371 6 730 7 16156 296 419 591 643 61 157051 083 391 803 87 902 158214 52 348 456 504 924 159015 44 101 229 91 336 540 623 45 63 732 868 955 160046 183 278 392 509 671 711 895 161124 398 418 586 675 99 763 919 162245 416 84 610 700 904 163007 18 143 444 500 630 749 910 90 164180 31 681 499 855 165003 12 304 33 95 485 636 754 846 926 16607 46 72 243 84 354 606 756 830 42 66 87 167131 374 91 489 636 43 54 83 861 914 168649 856 935 169046 58 179 737 95 917 49 170086 179 233 373 680 735 852 64 171043 433 6 45 500 14 86 944 172120 58 51 245 324 443 57 81 612 709 814 63 95 173023 124 226 33 77 335 633 714 87 929 75 85 93 174141 281 6 379 428 83 558 92 648 86 917 175117 78 83 325 421 63 503 667 757 176128 502 868 912 177058 74 137 280 368 439 515 663 819 47 54 178064 80 133 275 314 820 44 926 39 179024 72 292 322 428 609 829 180016 89 287 426 526 689 955 181421 867 986 95 182081 263 92 7 495 547 99 660 883 94 183042 52 268 393 540 71 684 772 888 184160 86 94 389 444 511 22 659 700 901 81 185073 312 580 186262 616 73 737 900 187161 593 820 988 188077 176 441 87 588 670 703 189062 143 73 242 439 698 828 31 87 190017 217 303 438 571 644 86 94 784 999 191128 45 79 219 70 88 505 616 34 706 46 89 801 192232 650 972 193038 241 346 70 402 504 88 835 83 194060 271 507 44 76 714

III ciągnienie

Wygrane po 2500 zł.

475 650 753 1406 871 2620 792 821 3607 4356 792 5081 759 926 6251 7309 8167 297 659 9405 10362 757 11169 230 318 12348 13109 681 14429 48 16385 422 17207 903 15 18272 608 19285 899.

20173 721 835 21304 693 22460 757 23072 136 730 891 979 24032 251 439 606 806 25582 26485 810 909 27117 410 28179 387 29554 30178 278 521 650 755 31765 32782 911 33435 34031 187 35752 939 36079 227 345 38298 701 39728 931.

40658 869 41666 42240 425 735 43031 273 45089 336 535 46656 47277 638 48721 49175 50191 356 831 51454 656 995 52286 628 53232 54366 516 844 55202 5 726 837 57026 770 58483 59112 60232 658 61463 701 62637 724 898 63388 64526.

65038 432 68544 722 839 69054 179 556 79 70012 613 71194 72134 58 98 73573 74305 529 95 602 78 76211 411 673 77703 906 78533 740 79599 763 884 80469 504 607 744 817725 951 82057 192 83375 86165 535 87716 88120 240 89057 202 413.

90063 91758 92941 94836 95642 96423 856 907 23 69 97076 92 331 719 98315 54 444 670 99350 62 814 100187 471 101112 590 607 761 102195 652 85 703 24 838 952 103871 937 105256 70 449 106133 107730 108090 263 109853 110075 411 798 881 992 111187 968 112290 312 428 557 92 774 113220 774 943.

114288 115207 116019 87 579 676 988 117314 118148 338 119304 458 120215 474 121335 638 122955 123295 125128 244 478 126738 818 127352 128092 853 901 129063 466 130328 477 553 131453 650 132558 133852 134235 787 135304 919 136069 219 652 137068 80 637 138326 547 823 139230 140359 141042 483 775 907 142110 98 143108 238 311 761 144389 529 145271 466 147061 459 537 664 804 148503 149548 852 151534 948

152941 153613 72 154748 155089 749 156400 157323 561 648 158168 689 883 159244 303 778 165560 903 74 161207 408 163052 185 164815 165064 588 166604 167655 168173 711 170917 86 173750 174273 587 175016 241 510 176876 177964 178575 655 180015 181196 182210 183067 355 982 185049 222 501 78 186118 247 532 188692 893 189259 459 755 820

190556 80 871 191087 192088 354 438 754 193134 61 364 662 732 831 194440 528 890

IV ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

11 14 207 357 774 973 1152 92 346 623 77 891 929 2007 45 265 396 714 31 811 946 3095 97 477 81 781 803 919 49 4154 56 250 356 578 605 13 744 895 5038 244 328 32 589 677 761 933 69 6021 68 186 267 397 663 724 891 986 7186 239 323 84 603 8257 363 825 9489 712 812

10208 321 406 45 60 73 522 642 812 11000 91 232 415 79 806 921 12186 360 73 535 59 920 13385 591 841 89 938 14135 240 63 323 890 15071 361 666 801 979 16183 461 90 565 659 714 17060 387 535 80 823 69 904 18283 558 799 835 19185 265 349 445 51 631 942 67

20129 280 326 17 707 829 40 976 21392 99 757 72 888 226825 75 958 74 98 23057 277 484 928 66 72 24026 51 507 85 669 722 812 21 96 25209 367 81 611 26086 756 27009 334 577 646 67 762 949 28669 783 29086 296 884

30010 153 225 55 325 489 540 654 781 31675 770 802 32004 229 49 875 967 93 33163 86 229 36 68 452 638 39 72 783 873 96 34141 63 241 343 45 54 89 97 781 957 71 35168 388 456 503 616 852 962 36099 222 96 325 436 751 37014 323 56 516 600 94 38204 50 581 82 854 987 39218 575 97 608 44 739 82 882

40112 348 491 813 41006 351 413 786 87 982 83 42037 856 43027 286 93 439 977 44024 137 273 381 562 709 14 45012 97 589 888 46003 113 254 302 83 91 511 92 662 897 47186 356 55 584 694 844 48184 91 307 675 786 49380 401 525 602 722 40

50096 161 249 354 446 523 601 51190 453 570 617 99 754 902 52635 95 953 53040 406 501 87 649 711 819 54696 875 980 55201 338 59 82 422 62 530 774 969 56047 77 164 84 321 440 539 50 629 85 901 57023 337 94 679 977 58006 65 173 75 400 40 690 710 16 59138 362 603 884 925 63

60194 369 482 734 61067 867 62319 574 771 863 63391 92 483 502 657 64151 619 89 844 65257 66078 103 24 205 43 99 443 531 37 61 671 77 857 67688 975 90 68132 241 368 477 728 69137 70 451 776 872

70131 32 221 67 440 64 627 827 900 71062 320 469 674 94 766 823 72035 280 428 506 943 73336 457 602 5 6 901 64 74086 405 617 96 813 64 926 75059 138 270 473 661 733 76436 75 511 63 741 62 887 916 77364 567 78126 813 51 79086 97 198 216 348 402 658

80259 386 92 429 512 729 32 81 879 969 81076 96 342 549 57 61 757 82159 549 52 721 38 918 83311 449 617 43 84256 314 443 41 715 857 959 77 85091 298 302 416 602 86109 528 968 920 24 87457 85 88209 340 78 418 25 788 865 89059 81 474 738 975 90047 162 63 73 275 81 85 482 778 870 91041 199 278 405 600 43 833 92018 121 92 301 510 682 726 21 942 93019 213 52 86 634 817 94194 202 484 571 606 25 724 958 95065 92 550 729 955 96428 603 197171 342 676 727 73 826 971 98078 232 67 393 642 742 867 99 99326 465 93 907 34

100009 176 453 90 744 63 805 101173 78 383 483 656 65 70 884 102186 256 322 429 585 95 647 103000 118 493 512 57 104020 159 412 617 25 743 916 105010 580 610 66 106535 701 3 88 859 107083 127 488 94 547 703 933 72 108182 97 454 66 562 85 699 721 54 868 921 109152 58 200 702

110049 229 84 310 88 646 844 965 67 111086 417 78 95 781 937 112078 90 218 42 387 422 30 725 947 113214 80 652 709 891 141340 45 421 529 656 757 942 81 115180 291 438 704 85 821 116214 53 328 431 733 117011 64 471 503 28 707 852 118009 184 209 52 320 77 407 16 594 880 943 119254 613 44 46 856

120203 28 326 450 674 121036 428 62 75 577 661 92 911 51 122188 287 97 614 27 913 15 19 123031 384 469 558 843 124088 282 84 87 125597 652 765 126088 106 453 776 955 127007 237 327 586 96 792 931 49 67 80 128238 61 423 34 591 956 129394 747

130025 246 432 787 867 934 94 96 131031 106 500 96 853 904 59 132468 763 133058 110 257 301 34 31 61 523 801 904 134182 693 895 925 135114 297 378 485 655 136296 608 9 890 137297 731 292 138148 290 461 80 599 812 139046 151 61 487 797

140123 91 564 816 141010 57 438 831 91 940 142253 493 705 143098 278 522 780 144017 768 804 145003 139 424 503 77 91 664 146211 56 322 482 83 517 726 147016 75 168 70 293 709 853 97 148004 445 741 957 149075 90 261 383 848

150424 658 807 50 984 151309 38 79 485 533 729 931 152089 140 327 37 40 825 955 153068 143 245 386 413 748 92 827 911 154071 436 667 79 713 155180 507 674 740 888 156315 59 417 78 533 38 678 753 157090 108 42 276 459 548 600 735 824 70 988 158285 465 159105 647 779 891 160022 517 613 876 906 161212 301 20 601 70 799 930 162058 347 616 721 83 89 893 163384 663 164247 49 350 407 570 830 901 99 165030 56 257 370 580 96 609 774 855 56 90 943 58 166073 161 219 92 390 412 640784 167255 459 688 974 168050 52 232 305 597 656 78 813 169056 61 95 415 540 75 669 865 905 54 61.

170064 442 47 764 171045 329 887 912 172046 399 535 63 828 94 173070 91 304 25 559 720 174034 204 302 910 175130 49 67 493 531 615 722 176040 233 85 444 96 773 835 177414 58 587 659 789 92 97 828 972 80 178057 357 99 736 974 179044 320 702 911 180120 80 230 482 527 181301 34 519 63 826 182194 407 534 733 817 62 183511 788 184111 356 428 40 602 737 88 185165 371 721 22 186311 46 887 96 187028 109 337 91 409 538 631 929 188184 208 189036 57 154 564 642 798 834 998 190227 327 40 417 32 78 501 622 743 47 885 97 191091 250 329 669 889 975 192172 269 394 735 85 910 48 193179 659 194160 206 16 469 570 657 926.

Ze sportu.

POLAK — MISTRZEM ŚWIATA.

Nowy Jork. Mistrzostwo świata w walce amerykańskiej wszystkich wag zdobył Polak z Minneapolis, 28-letni Bronisław Nagórski.

KOLARSKIE MISTRZOSTWA ŚWIATA W 1938 R. W POLSCE.

Organizator kolarskich mistrzostw świata w r. 1938 włoski związek kolarski zawiadomił PZK, iż skłonny byłby odstąpić od organizacji mistrzostw na r. 1938, gdyż będzie chciał przeprowadzić tę imprezę dopiero w r. 1942 podczas wystawy światowej, odbywającej się w tym czasie we Włoszech.

PZK uzależnia przyjęcie tej propozycji od stanowiska PUWF, który musiałby doprowadzić do porządku tor kolarski na stadionie Wojska Polskiego.

ŁADNE ZWYCIĘSTWO POZNAŃSKICH PIŁKARZY POD BERLINEM.

Berlin (PAT). Piłkarze HCP Poznań rozegrali w Luckenwalde (ok. 50 km od Berlina) towarzyski mecz z miejscowym L. S. V. Poznańczycy mieli w meczu **przygniatającą przewagę i zwyciężyli wysoko 7:0 (6:0).** Cztery bramki strzelił Musielak, dwie Narożny i jedną Graczyński. Drużyna polska sprawiła doskonałe wrażenie na widzach i otrzymała szereg pochwał w prasowych sprawozdaniach.

KRAUSER ZDOBYŁ ZŁOTY PAS MANCHESTERU.

Manchester. Po kilkutygodniowych walkach o złoty pas miasta Manchesteru, Polak **Maks Krauser** ze Stanisławowa obronił swój tytuł **mistrza Europy**, pokonawszy w finale w walce wolnoamerykańskiej słynnego olbrzyma z Nowej Zelandii George Moodricha. Jest to już drugi złoty pas, zdobyty przez Polaka. Pierwszy pas złoty wywalczył on od słynnego olimpijczyka Szweda Richthoffa z Göteborga.

Ran walczy z Hrubeszem

7 PAŹDZIERNIKA.

Świetny chirurg warszawski, dr Levitoux, badał wczoraj po raz drugi Rana i radził mu przełożyć projektowany mecz z Hrubeszem na dalszy termin. Mimo to, Ran wobec niegrożącego mu niebezpieczeństwa postanowił utrzymać termin projektowanej walki z Hrubeszem — w dn. 7 października. Mecz, jak wiadomo, odbędzie się w Pradze.

BKS — BKT 8:0.

W ub. niedzielę odbyło się na kortach BKS towarzyskie spotkanie pomiędzy BKS a BKT. Zwyciężył BKS w stosunku 8:0.

Wyniki były następujące: Laskowski — Mańczak 6:1, 6:0; Kamiński — Wyrwa 6:1, 6:3; Setowicz — Szumiński 6:2, 1:6, 6:1; Higersberger — Sznajdrowski 6:0, 6:1; Henrykiewicz — Dudziński 6:0, 6:1; Figurski — Grześkowiak 6:2, 7:5; Henrykiewicz, Wicikiewicz — Mańczak, Wyrwa 9:7, 6:1; Kamiński, Setowicz — Dudziński, Szumiński 6:1, 6:3.

Nie rozegrano gry pojedyńczej pań i gry mieszanej z powodu niestawienia się p. Omnieczyńskiej z BKT.

— **Najpiękniejsza zabawa, jak zwykle — u leśników.** Związek Leśników R. P. Koło w Bydgoszczy urządza w tę sobotę, dnia 2 października zabawę taneczną pod nazwą „Jesień w lesie" w sali „Pod Lwem" przy ulicy Marszałka Focha. Wstęp tylko za zaproszeniami. Początek zabawy o godzinie 20-ej. (19299

— **Dancing Polskiego Czerwonego Krzyża.** W niedzielę dnia 3 października o godzinie 17 odbędzie się w sali malinowej hotelu „Pod Orłem" dancing, z którego dochód przeznacza się na organizację i szkolenie drużyn ratowniczych. Ze względu na wzniosły cel, prosimy społeczeństwo o poparcie tej imprezy. (19336

— **O. P. W. „Gwiazda"** zaprasza wszystkich sympatyków i członków na zabawę jesienną w dniu 2 października br. w salach p. Kowalskiego (dawn. Kleinert) ul. Wrocławska. Początek o godz. 19. Doborowa orkiestra. (19332

Grudziądz.

— **Instytut Muzyczny (Konserwatorium)** im. St. Moniuszki w Grudziądzu, ul. Piłsudskiego 1/3 (róg placu 23 Stycznia), telefon nr 20-53, ogłasza wpisy na rok szkolny 1937/38. Przedmioty: fortepian, skrzypce, śpiew solowy, wiolonczela, instrumenty dęte, przedmioty teoretyczne. **Uczniowie, którzy nie mają fortepianu, mogą ćwiczyć w szkole.** Dla uczniów niezamożnych znaczna zniżka czesnego. Kancelaria otwarta od godz. 11—1 i od 4—7. (19327

Kronika toruńska

Toruń, dnia 30 września 1937 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Hieronima w. D. K.
Jutro: Jana z Dukli, Remigiusza.
Wschód słońca o godzinie 5,58.
Zachód słońca o godzinie 17,41.

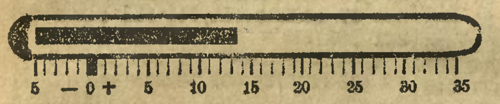
Stan pogody.

Przelotne deszcze i chłodniej.

Wschodnie dzielnice Polski miały jeszcze pogodę słoneczną i ciepłą, lecz już o zachmurzeniu wzrastającym. Na pozostałym obszarze Polski wskutek napływu wilgotnych i chłodnych mas powietrza polarnomorskiego było przeważnie pochmurno i miejscami padał deszcz przy jednoczesnym spadku temperatury. O godz. 14-ej termometr wskazywał: 3 st. na Kasprowym Wierchu, 5 na Hali Gąsienicowej, 12 w Kielcach, 13 w Poznaniu, 14 w Warszawie, 15 w Bydgoszczy, 16 w Gdyni, 17 w Siankach, 18 w Wilnie, 19 w Brześciu n/B., 20 w Pińsku i 21 w Kołomyi.

Termometr wskazywał dziś rano

Pogotowie straży pożarnej tel. 1244.

Telefon nr. 15-46 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Toruniu.

Pogotowie ratunkowe tel. 1991.

Biblioteka T. C. L. (ul. Wysoka 16) otwarta codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 11 do 11,30 i od 16 do 19.

REPERTUAR KIN:

ARIA: „Miłosne niespodzianki".
As: „Hrabina Władinow".
Mars: „Penny".
Świt: „Władca".

Nocny dyżur pełnią apteki:

„Radziecka" — śródmieście
Św. Anny — Bydgoskie Przedmieście.
Pod Łabędziem — na Mokrem
„Nadwiślańska" — Jakubskie Przedmieście.

Z TEATRU ZIEMI POMORSKIEJ.

Ostatnie przedstawienia Kazimierza Junoszy-Stępowskiego w Toruniu.

Od dnia dzisiejszego (czwartek) w Teatrze Ziemi Pomorskiej odbywają się ostatnie przedstawienia pożegnalne czołowego artysty sceny polskiej i polskiego filmu p. Kazimierza Junoszy - Stępowskiego. Dziś Teatr Ziemi Pomorskiej wystawia pełnowartościową sztukę Kittnera p. t. „Głupi Jakub".

Przedsprzedaż biletów teatralnych.

Raz jeszcze podajemy do wiadomości Szan. Czytelnikom, iż z dniem jutrzejszym przedsprzedaż biletów teatralnych odbywać się będzie w drogerii „Foto-Szady", tel. 1025.

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej.

Czwartek 30. 9. godz. 20 Toruń: „Głupi Jakub".
Piątek 1. 10. godz. 20 Toruń: „Papa".
Sobota 2. 10. godz. 20 Toruń: „Car Paweł I-szy".

Liga Morska i Kolonialna urządza dziś, w czwartek 30 bm. w kawiarni „Esplanada" dancing na budowę ścigacza morskiego. Wstęp wolne datki. Ponieważ dochód przeznaczony jest na budowę okrętów wojennych, uprasza się o liczne wzięcie udziału w tej imprezie, by poprzeć Fundusz Obrony Morskiej (FON).

Z cechu szklarskiego w Toruniu. Dnia 3 października br. odbędzie się uroczyste poświęcenie sztandaru cechu szklarskiego w Toruniu. Uroczyste poświęcenie nastąpi w kościele N M. Panny, po czym uczestnicy udadzą się pochodem przez miasto do sali „Tivoli" przy ul. Bydgoskiej, gdzie odbędzie się walne zebranie i wspólny obiad

Przebrała się miara naszej cierpliwości.

Społeczeństwo polskie energicznie protestuje przeciwko prześladowaniu Polaków w Niemczech i Gdańsku.

W dniu wczorajszym w wielkiej sali Domu Społecznego w Toruniu odbyło się zebranie przedstawicieli miejscowych organizacyj społecznych i zawodowych oraz prasy, na którym nacz. p. Jonaś przedstawił położenie Polaków w Niemczech i w W. M. Gdańsku oraz zapoznał, a właściwie przypomniał najważniejsze fragmenty ostatnich antypolskich wystąpień.

Po bardzo ożywionej dyskusji, w której poszczególni mówcy ostro piętnowali antypolskie wystąpienia i zalecali zdecydowane wystąpienie w obronie uciśnionej mniejszości polskiej w Niemczech, zebrani jednogłośnie uchwalili rezolucję następującej treści.

Rezolucja.

Społeczeństwo pomorskie, znające ducha i cele wojującej niemczyzny, gdyż ucierpiało pod anytpolskim terrorem w okresie zaboru — niejednokrotnie już stwierdzało publicznie, że system hitlerowski w Niemczech zmierza wytrwale do zupełnego zniszczenia polskości na odwiecznie polskich terenach, jak Ziemia Malborska, Warmia, Mazowsze Pruskie, Pogranicze Kaszubskie i Złotowskie, Śląsk Opolski. System germanizacyjny, stosowany przez hitleryzm, przypomina najgorsze wzory polityki Bismarcka i Kulturkampfu.

Stosunek hitleryzmu do elementu polskiego w Niemczech, mimo zapowiedzi kanclerza Hitlera o tolerancyjności narodowego socjalizmu, godzi w honor i dumę narodową Polaków. W hitlerowskiej Rzeszy niemieckiej młodzież polska musi odbywać w obozach pracy „służbę dla narodu niemieckiego", rolnik polski przez ustawę o zagrodzie dziedzicznej ma stanowić „źródło krwi niemieckiej", dziennikarz polski ma strzec „honoru Niemca".

Nie dość na tym! W parze z ustawodawstwem hitlerowskim, które z mniejszości narodowych w Niemczech, a więc i z Polaków, czyni niewolników niemieckiego interesu narodowego, idzie niesłychany i jawny terror gospodarczy i kulturalny. Rodacy nasi w Niemczech żyją w atmosferze ciągłych aresztowań i rewizyj, nie mają możności odbywania zebrań publicznych, odmawia im się sal i boisk sportowych, otacza się ich policją wywiadowczą. Akcja ta ma na celu zupełne zniszczenie żywiołu polskiego w Niemczech.

Tymczasem w Polsce mniejszość niemiecka nie tylko korzysta z wszelkich swobód, jakie jej zapewnia tolerancyjny i chrześcijański duch naszego ustawodawstwa, lecz nadużywa tych swobód dla prowadzenia w w wielu wypadkach szkodliwej i destrukcyjnej akcji antypaństwowej, czego dowodzą procesy śląskie i proces chojnicki.

W tych warunkach społeczeństwo pomorskie podnosi kategoryczny protest przeciw uciskowi Polaków w Niemczech i domaga się dla nich swobody pielęgnowania religii i ducha narodowego.

Miara cierpliwości Narodu Polskiego została przebrana, a Rzesza niemiecka winna pamiętać o tym, że na terenie Państwa Polskiego żyje 720.000 Niemców.

Zebrani odnoszą się do kompetentnych polskich czynników z wezwaniem zastosowania odwetu.

Wobec pojawiających się w prasie wiadomości o mającym nastąpić układzie między Polską a Niemcami w sprawie mniejszości narodowych, zebrani stwierdzają, że układ taki dla Rzeszy niemieckiej byłby jeszcze jednym „świstkiem papieru", a dla mniejszości niemieckiej w Polsce stwarzałby dodatkowe przywileje.

Społeczeństwo pomorskie oburzone do głębi prowokacjami wojującego hitleryzmu w starej stolicy Pomorza — Gdańsku, domaga się od czynników państwowych najbardziej zdecydowanych kroków, aby wreszcie położyć kres niemożliwym do tolerowania wystąpieniom dzisiejszych władz Wolnego Miasta przeciwko prawom i interesom Państwa Polskiego i Polaków w Gdańsku.

Ponadto zebrani wybrali delegację w osobach pp.: dr. Dziedzica, sędziego Glemmy, nacz. Jonasia, p. Makowskiej i prezesa Jabłońskiego, która to delegacja uda się do p. wojewody pomorskiego celem przedstawienia tej niezwykle ważkiej sprawy.

Ważne dla podlegających

zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskowemu roczn. 1911-1918

Zarząd miejski w Toruniu podaje do wiadomości o wyłożeniu listy pracy, osób podlegających zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskowemu.

Na podstawie par. 11 rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych z dnia 5 sierpnia 1937 r. lista pracy, podlegających zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskowemu roczników 1911—1916 wyłożona jest do przejrzenia dla zainteresowanych w zarządzie miejskim — ratusz pokój nr 6 w czasie od 27 września do 10 października br.

Osoby zainteresowane winny donieść zarządowi miejskiemu w tym terminie o mylnym lub niewłaściwym wciągnięciu ich do listy pracy.

Osoby wciagnięte do listy pracy podlegają zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskomeu i są obowiązane do wykodnywania pracy w przeciągu lat pięć po 6 (sześć) dni w roku kalendarzowym i mogą być powołane w każdym czasie do obowiązkowej pracy przy użyciu własnych narzędzi pracy.

Zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskowemu podlegają:

1) uznani za zdolnych do służby w pospolitym ruszeniu z bronią lub bez roni (kat. C lub D) z wyjątkiem osób które przesłużyły czynnie we wojsku ponad 5 miesięcy;

2) zwolnieni częściowo od służby wojskowej w myśl art. 62 ust. 3 i 4;

3) zaliczeni do rezerwy w myśl art. 75 bez odbywania służby wojskowej.

Uwaga rentobiorcy!

Urząd pocztowo-telekomunikacyjny Toruń 3 komunikuje, iż począwszy od dnia 1 października br. wypłacać się będzie renty ubezpieczeniowe dla rentobiorców zamieszkałych na terenie obszaru pocztowego Toruń 3 (Mokre) w lokalu tegoż urzędu przy ulicy Kościuszki nr 23. Wypłatę dokonywać się będzie w pierwszych dwóch dniach powszednich każdego miesiąca w godzinach od 9 do 15. Każdy rentobiorca winien przy wypłacie przedłożyć odpowiednio wypełniony kwit rentowy oraz dokumenty legitymacyjne jak: numer ewidencyjny Zakładu Ubezpieczeń i dowód osobisty. Zaznacza się, że kwity na renty Ubezpieczalni Społecznej oddział w Poznaniu należy podpisywać wobec urzędnika przy wypłacie, natomiast kwity rentowe innych Zakładów Ubezpieczeń winni rentobiorcy przedkładać podpisane i zaświadczone przez instytucje lub osoby, upoważnione do używania pieczęci urzędowej.

Pamiętajmy o lotach pasażerskich.

Aeroklub Pomorski organizuje w dn. 3 października br. o godz. 14 na lotnisku w Toruniu loty pasażerskie dla członków LOPP i niečzłonków. Loty, których ilość obliczona jest na 75, odbywać się będą na maszynach RWD8. Opłata za lot pasażerski wynosi dla członków LOPP 3 zł, dla niečzłonków 5 zł.

Ze względu na ograniczoną ilość lotów należy wcześniej postarać się o bilety — które nabywać można w biurze obwodu miejskiego LOPP, Dom Społeczny, przy ul. Mickiewicza, pokój 68, względnie o zarezerwowanie miejsca kolejności lotu, ponieważ w dniu odbywania lotów może zabraknąć biletów.

Dochód z lotów przeznacza się na rzecz obwodu miejskiego LOPP w Toruniu.

Hocki-klocki.

Zmieniam zawód.

Zdarzyło mi się, iż potrzebowałem przeprowadzić małe wybielenie brudów... w nieswoim zresztą lokalu. To się zdarza. Telefonicznie porozumiałem się z mistrzem podobnych prac, który wkrótce potem osobiście przyszedł i poddał oględzinom (przez okulary) wszystkie ściany. Marszczył się przy tym i długo rozmyślał, jak tu należy się zabrać do tej „wielkiej" pracy.

— Mistrzu — mówię ja do niego — chodzi mi tylko o wybielenie tych trochę już przybrudnych ścian. Myślę, że to nic strasznego i długo to nie potrwa. Ile mnie ta wątpliwa przyjemność będzie kosztować?...

— Zaraz obliczę... — odparł mistrz, po czym chwycił taśmę i zaczął mierzyć wysokość ścian, szerokość i długość. Poprosił potem o papier, chwycił ołówek i zaczął liczyć. Długo liczył, aż zacząłem niepokoić się i wreszcie, gdy mi podał kartkę, uczułem jak gdyby dreszcze... Gdym jednak zobaczył ogólny wydatek 35 zł — zdumienie moje nie miało granic. No, bo jakżeż? Według moich obliczeń, c[illegible] „przyjemność" nie powinna mnie więce[illegible] kosztować jak 10 do 15 złotych. Obliczeni[illegible] moje były prost[illegible] i chyba pracy nie było więcej ponad 5 godzin (włącznie z drzema[illegible]) — no więc ile należałoby zapłacić? 3[illegible] złotych? Za 5 godzin pracy? Czyli 6 złotych na godzinę. Kto dzisiaj tyle zarabia? A najważniejsze, kto dzisiaj może sobie pozwolić na taką płacę? Ja nie... Nic też dziwnego, że wyraziłem swoje powątpiewanie czcigodnemu mistrzowi. Powiedziałem krótko:

— Mistrzu, to stanowczo za drogo i myślę, że...

— To niech sobie pan sam zrobi!... — krzyknął nagle mistrz, zerwał się z krzesła i trzasnąwszy drzwiami poszedł.

Drogi Czytelniku, powiedz szczerze i otwarcie, czyby Cię jasny szlag nie trafił? W każdym razie zdumiałbyś się niepomiernie, dlaczego to mistrz w ten sposób postępuje. Dlaczego tak śmiesznie wy[illegible] obliczenia kosztów pracy przed oczy[illegible] ma cię za matoła? Widocz[illegible] cy i niezłe zarobki, skor[illegible] bie nie robi. Hm, jeśli [illegible] mi świtać w głowie... [illegible] Za godzinę 6 złotych gotówką. [illegible] świetny zawód, nie ma co mówić. Pacy[illegible]wać ściany, to chyba żadna filozofia. Pac — na lewo, pac — na prawo, aby szybko, aby żwawo... Niech tam sobie potem baby mordują się ze zmywaniem podłogi, okien i drzwi... grunt wymalować i pieniążki do kieszeni wziąć. Trzeba się zastanowić nad ewentualną zmianą zawodu.

Tak sobie mniej więcej myślałem przez kilka dni, aż zjawił się jakiś młodzieniec całkiem przystojny, uśmiechnięty, który dowiedział się o tym, że jest robota i przyszedł o nią pytać.

Wyjawiłem mu o co chodzi, a ten młody człowiek rozejrzał się na wszystkie strony i bez wyciągania taśmy, mierzenia ścian oraz bez obliczeń na papierze od razu powiada:

— Będzie to kosztować 15 złotych.

— Dobra nasza — rzekę ja — zabieraj się pan do roboty...

I oto ten miły chłopczyk, któremu robota po prostu paliła się w silnych łapskach, w ciągu kilku godzin wieczornych zarobił sobie na czysto 12 zł. Ja jestem zadowolony i on też. A mistrz? Sądzę, że nie bardzo, ale to już trudno...

(Rak).

Zapalnik pocisku artyleryjskiego wybuchł w ręku.

10-letni Kazimierz Tobiń[illegible] Brzeczce, pow. toruńskiego, z[illegible] gonie zapalnik pocisku arty[illegible] którym począł się lekkomyśl[illegible] pewnej chwili zapalnik wyb[illegible] chłopca tak poważnie, że m[illegible]tychmiast przewieźć do szpitala miejskiego w Toruniu, gdzie lekarz udzielił mu pierwszej pomocy. Jak się w ostatniej chwili dowiadujemy, chłopcu nie grozi żadne niebezpieczeństwo.

Spółdzielnia „Jedność" w nowej siedzibie.

Z dniem 26 bm. sklep spółdzielni spożywczej „Jedność" został przeniesiony z ul. Małe Garbary 30 na ul. Bydgoską 60. Sklep mieści się w gmachu Pomorskiej Izby Rolniczej. Poświęcenie nowego lokalu odbędzie się w dniu 7 października br.

Obrona przeciwlotnicza jest kwestią życia narodu.

Ofiara na biedne dzieci. Członkowie Towarzystwa Ogródków Działkowych i Małych Osiedli Podmiejskich im. Marsz. Piłsudskiego w Toruniu złożyli na ręce O. Solarza zamiast wieńca na trumnę śp. Grzechowiaka kwotę 10 zł z przeznaczeniem jej na dożywianie biednych dzieci tegoż osiedla.

Tabela loterii

18-ty dzień ciągnienia 4-ej klasy 39-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

1.000.000 zł.: 6424
30.000 zł.: 417
20.000 zł.: 65318
10.000 zł.: 116152 144121
5.000 zł.: 4019 34698 45909 63133 128851
2.000 zł.: 11493 18204 21486 40165 40962 52232 74914 79506 92581 123098 125558 127816 133762 135693 142415 150506 153348 171884 184169
1.000 zł.: 3037 7672 11467 11164 21577 22895 25822 34358 34722 35001 35247 41377 42572 51005 64258 66128 66353 67946 71502 78097 78721 81284 82247 89720 90135 92191 98907 106152 116537 118861 122823 124561 131490 140314 141882 140397 142092 144986 154231 156322 157340 171098 172807 175717 178980 180378 180371 184377 185741

Wygrane po 200 zł.

25 182 208 44 707 1186 745 47 81 974 2022 109 55 88 538 56 662 729 847 88 3055 84 119 27 254 66 84 323 53 573 654 60 747 53 844 67 4006 55 183 66 401 20 32 531 714 20 5088 183 207 402 665 78 762 851 6130 456 93 625 34 902 7140 298 83 326 58 432 721 93 607 751 97 934 59 8070 142 43 204 377 434 72 517 644 796 818 30 57 9021 168 362 407 504 615 23 807 941 53

10005 125 67 216 23 65 66 77 341 70 407 81 751 84 995 11029 78 86 333 968 12221 411 96 605 863 13018 140 330 440 515 711 873 14399 406 49 542 51 633 64 738 937 71 15012 225 333 43 63 508 67 648 763 918 74 16065 75 152 492 604 827 919 94 17135 223 25 432 833 75 73 85 961 18026 48 92 318 46 605 778 19052 342 463 516 46 654 87 792 809 44 64 929

20127 226 31 57 21166 87 97 577 638 984 87 22017 118 496 510 12 91 786 806 906 16 40 23335 452 54 596 606 704 61 24031 295 316 47 536 32 53 90 714 76 96 25102 416 45 93 630 917 21 26003 10 43 315 441 89 504 23 64 628 95 767 887 27066 99 131 53 74 226 49 348 55 515 802 28005 32 64 103 39 385 598 629 750 941 81 29179 381 551 621 91 711 56 70 861

30716 99 863 95 942 70 31840 534 687 843 912 16 32172 507 671 766 79 866 33029 210 333 466 928 32 34116 371 477 856 95 920 35217 394 597 672 730 39 961 36046 64 164 75 213 346 537 56 702 967 37020 100 71 558 627 719 45 890

38302 457 90 573 600 5 55 757 840 50 52 39032 56 161 265 421 39 73 669 709 77 40006 41 415 46 75 740 833 989 41308 7 25 438 75 63 9707 44 865 930 67 42220 77 426 508 35 958 65 43314 62 470 570 675 99 784 904 44154 300 83 512 13 997 45287 345 57 442 720 857 46001 94 128 290 93 600 5 814 39 47023 33 111 43 63 88 283 683 711 41 828 81 90 989 48106 11 27 828

867 922 49057 112 303 29 438 670 927 5008 6139 210 34 389 409 576 654 51153 21 6393 422 684 809 942 52134 342 528 657 894 934 53457 65 79 90 555 638 814 5409 3120 324 517 798 829 38 76 941 58078 926 652 778 801 19 59018 146 53 72 647 76 757 58 860 90 60211 477 549 703 67 881 61060 129 240 54 514 58 81 630 908 24 33 33 62170 304 86 556 683 732 74 97 847 54 63043 168 210 720 805 55 932 64139 350 65029 61 56 353 56 480 90 810 15 913 66090 335 84 454 589 943 67040 161 499 518 608 705 40 913 72 68004 104 224 621 60 845 910 69400 59 804 61 900 64 83 70030 58 228 81 413 57 518 72 636 811 51 58 984 71030 390 453 91 98 605 32 41 802 48 64 86 903 50 70 72003 4 307 423 27 899 909 73 73047 75 202 496 577 79 893 924 74383 504 613 821 75157 218 85 344 428 71 529 35 80 835.

62276 93 323 77 419 543 666 983 77087 450 626 823 65 939 99 78164 236 92 4 446 8 621 33 726 65 852 6 79138 78 443 558 633 923 50 80006 125 87 99 242 492 533 55 95 745 813 50 914 81140 239 63 407 605 724 30 867 997 82050 117 349 53 92 404 569 716 40 994 83133 228 456 740 843 84036 158 278 321 36 416 72 734 72 8961 85121 8 289 468 90 543 51 809 933 84 9 86170 90 425 7 60 860 87005 47 161 376 464 706 999 88155 87 86 159 449 75 689 689 709 811 3 87 910 90 89007 206 16 340 456 528

90154 68 422 34 6 62 689 732 91165 240 51 60 375 414 506 92016 35 137 224 303 24 548 53 739 854 9 89 93005 199 305 95 414 88 92 549 605 78 715 843 903 13 94010 245 80 353 588 704 53 88 952 6 95108 39 291 7 303 420 545 719 51 808 84 993 96101 58 366 501 97208 63 382 460 509 609 12 45 51 740 63 9 98231 63 362 508 99080 155 287 418 87 524 6 637 61 7 752 7 826 49 919 100090 153 285 351 71 433 56 63 94 675 786 845 74 101479 544 59 68 698 759 964 102043 126 412 546 82 103089 124 7 345 69 463 663 85 94 701 104226 64 97 442 51 513 80 768 82 883 7 950 83 105002 42 355 487 592 691 819 956 106002 396 501 616 720 34 851 107066 372 444 63 518 62 636 724 51 857 108271 312 8 591 725 895 931 85 109167 112 3 72 284 456 73 579 768 802 86 900 110017 30 61 293 441 71 610 700 962 111224 7 43 437 541 97 659 776 880 112141 73 84 213 439 43 87 587 810 926 40 70 113371 96 567 72 607 768 917 46

114433 509 666 83 744 115119 70 220 54 88 326 437 61 778 94 822 76 913 61 116003 10 61 120 95 257 479 707 24 60 915 117033 106 97 252 94 414 549 888 118303 24 402 595 119201 61 531 617 73 842 60 85 912 13 80 120121 36 234 76 86 504 7 707 96 809 921 121369 480 732 817 82 122098 124 361 80 88 524 76 633 808 939 123025 88 115 32 201 353 424 616 790 124124 324 412 630 59 84 713 20 804 911 125056 79 92 401 39 57 664 73 542 126285 462 519 82 704 127017 85 97 311 75 821 978 88 128046 235 411 14 560 717 37 859 937 41 61 129089 292 461 527 908

130026 235 62 314 431 47 735 891 911 131071 244 392 519 44 713 67 876 132326 405 69 645 764 821 942 98 133180 202 329 455 590 652 725 67 912 134630 831 135027 195 460 573 646 67 918 136066 102 56 66 207 37 62 597 751 75 137172 229 94 418 42 84 859 95 934 138005 75 186 98 286 323 91 93 417 622 86 791 930 139127 35 74 444 519 789 811 919 40 140141 211 353 91 471 49 580 600 87 990 141085 442 83 991 142150 309 58 674 794 894 992 143173 391 627 78 703 39 87 898 974 144052 344 588 666 779 934 78 145180 207 301 21 22 479 761 146013 189 308 64 454 596 600 933 147018 20 202 148384 543 609 149001 130 359 465 632 85 150263 404 51 94 651 72 92 751 822 907 151013 184 218 425 518 718 31 847 49 52 922 53 55

152056 308 75 401 50 532 7 700 940 59 4 90 153005 344 521 77 891 918 57 154343 685 750 83 964 155084 371 6 730 7 16156 296 419 591 643 61 157051 083 391 803 87 902 158214 52 348 456 504 924 159015 44 101 229 91 336 540 623 45 63 732 868 955 160046 183 278 392 509 671 711 895 161124 398 418 586 675 99 763 919 162245 416 84 610 700 904 163007 18 143 444 500 630 749 910 90 164180 31 681 499 855 165003 12 304 33 95 485 636 754 846 926 16607 46 72 243 84 354 606 756 830 42 66 87 167131 374 91 489 636 43 54 83 861 914 168649 856 935 169046 58 179 737 95 917 49 170086 179 233 373 680 735 852 64 171043 433 6 45 500 14 86 944 172120 58 51 245 324 443 57 81 612 709 814 63 95 173023 124 226 33 77 335 633 714 87 929 75 85 93 174141 281 6 379 428 83 558 92 648 86 917 175117 78 83 325 421 63 503 667 757 176128 502 868 912 177058 74 137 280 368 439 515 663 819 47 54 178064 80 133 275 314 820 44 926 39 179024 72 292 322 428 609 829 180016 89 287 426 526 689 955 181421 867 986 95 182081 263 92 7 495 547 99 660 883 94 183042 52 268 393 540 71 684 772 888 184160 86 94 389 444 511 22 659 700 901 81 185073 312 580 186262 616 73 737 900 187161 593 820 988 188077 176 441 87 588 670 703 189062 143 73 242 439 698 828 31 87 190017 217 303 438 571 644 86 94 784 999 191128 45 79 219 70 88 505 616 34 706 46 89 801 192232 650 972 193038 241 346 70 402 504 88 835 83 194060 271 507 44 76 714

III ciągnienie

Wygrane po 2500 zł.

475 650 753 1406 871 2620 792 821 3607 4356 792 5081 759 926 6251 7309 8167 297 659 9405 10362 757 11169 230 313 12348 13109 681 14429 48 16385 422 17207 903 15 18272 608 19285 899.

20173 721 835 21304 693 22460 757 23072 136 730 891 979 24032 251 439 606 806 25582 26485 810 909 27117 410 28179 387 29554 30178 278 521 650 755 31765 32782 911 33435 34031 187 35752 939 36079 227 345 38298 701 39728 931.

40658 869 41666 42240 425 735 43031 273 45089 336 535 46656 47277 638 48721 49175 50191 356 831 51454 656 995 52286 628 53232 54366 516 844 55202 5 726 837 57026 770 58483 59112 60232 658 61463 701 62637 724 898 63388 64526.

65038 432 68544 722 839 69054 179 556 79 70012 613 71194 72134 58 98 73573 74305 529 95 602 78 76211 411 673 77703 906 78533 740 79599 763 884 80469 504 607 744 817725 951 82057 192 83375 86165 535 87716 88120 240 89057 202 413.

90063 91758 92941 94836 95642 96423 856 907 23 69 97076 92 331 719 98315 54 444 670 99350 62 814 100187 471 101112 590 607 761 102195 652 85 703 24 838 952 103871 937 105256 70 449 106133 107730 108090 263 109853 110075 411 798 881 992 111187 968 112290 312 428 557 92 774 113220 774 943.

114288 115207 116019 87 579 676 988 117314 118148 338 119304 458 120215 474 121335 638 122955 123295 125128 244 478 126738 813 127352 128092 853 901 129063 466 130328 477 553 131453 650 132558 133852 134235 787 135304 919 136069 219 652 137068 80 637 138326 547 823 139230 140359 141042 483 775 907 142110 98 143168 238 311 761 144389 529 145271 466 147061 459 537 664 804 148503 149548 852 151534 948

152941 153613 72 154748 155089 749 156400 157323 561 648 158168 689 883 159244 303 778 165560 903 74 161207 408 163052 185 164815 165064 588 166604 167655 168173 711 170917 86 173750 174273 587 175016 241 510 176876 177964 178575 655 180015 181196 182210 183067 355 982 185049 222 501 78 186118 247 532 188692 893 189259 459 755 820

190556 80 871 191087 192088 354 438 754 193134 61 364 662 732 831 194440 528 890

IV ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

11 14 207 357 774 973 1152 92 346 623 77 891 929 2007 45 265 396 714 31 811 946 3095 97 477 81 781 803 919 49 4154 56 250 356 578 605 13 744 895 5038 244 328 32 589 677 761 933 69 6021 68 186 267 397 663 724 891 986 7186 239 323 84 603 8257 363 825 9489 712 812

10208 321 406 45 60 73 522 642 812 11000 91 232 415 79 806 921 12186 360 73 535 59 920 13385 591 841 89 938 14135 240 63 323 890 15071 361 666 801 979 16183 461 90 565 659 714 17060 387 535 80 823 69 904 18283 558 799 835 19185 265 349 445 51 631 942 67

20129 280 326 17 707 829 40 976 21392 99 757 72 888 226825 75 958 74 98 23057 277 484 928 66 72 24026 51 507 85 669 722 812 21 96 25209 367 81 611 26086 756 27009 334 577 646 67 762 949 28669 783 29086 296 884

30010 153 225 55 325 489 540 654 781 31675 770 802 32004 229 49 875 967 93 33163 86 229 36 68 452 638 39 72 783 873 96 34141 63 241 343 45 54 89 97 781 957 71 35168 388 456 503 616 852 962 36099 222 96 325 436 751 37014 323 56 516 600 94 38204 50 581 82 854 987 39218 575 97 608 44 739 82 882

40112 348 491 813 41006 351 413 786 87 982 83 42037 856 43027 286 93 439 977 44024 137 273 381 562 709 14 45012 97 589 888 46003 113 254 302 83 91 511 92 662 897 47186 356 55 584 694 844 48184 91 307 675 786 49380 401 525 602 722 40

50096 161 249 354 446 523 601 51190 453 570 617 99 754 902 52635 95 953 53040 406 501 87 649 711 819 54696 875 980 55201 338 59 82 422 62 530 774 969 56047 77 164 84 321 440 539 50 629 85 901 57023 337 94 679 977 58006 65 173 75 400 40 690 710 16 59138 362 603 884 925 63

60194 369 482 734 61067 867 62319 574 771 863 63391 92 483 502 657 64151 619 89 844 65257 66078 103 24 205 43 99 443 531 37 61 671 77 857 67688 975 90 68132 241 368 477 728 69137 70 451 776 872

70131 32 221 67 440 64 627 827 900 71062 320 469 674 94 766 823 72035 280 428 506 943 73336 457 602 5 6 901 64 74086 405 617 96 813 64 926 75059 138 270 473 661 733 76436 75 511 63 741 62 887 916 77364 567 78126 813 51 79086 97 198 216 348 402 658

80259 386 92 429 512 729 32 81 879 969 81076 96 342 549 57 61 757 82159 549 52 721 38 913 83311 449 617 43 84256 314 443 41 715 857 959 77 85091 298 302 416 602 86109 528 968 920 24 87457 85 88209 340 78 418 25 788 865 89059 81 474 738 975 90047 162 63 73 275 81 85 482 778 870 91041 199 278 405 600 43 833 92018 121 92 301 510 682 726 21 942 93019 213 52 86 634 817 94194 202 484 571 606 25 724 953 95065 92 550 729 955 96428 603 197171 342 676 727 73 826 971 98078 232 67 393 642 742 867 99 99326 465 93 907 34

100009 176 453 90 744 63 805 101173 78 383 483 656 65 70 884 102186 256 322 429 585 95 647 103000 118 493 512 57 104020 159 412 617 25 743 916 105010 580 610 66 106535 701 3 88 859 107083 127 488 94 547 703 933 72 108182 97 454 66 562 85 699 721 54 868 921 109152 58 200 702

110049 229 84 310 88 646 844 965 67 111086 417 78 95 781 937 112078 90 218 42 387 422 30 725 947 113214 80 652 709 891 141340 45 421 529 656 757 942 81 115180 291 438 704 85 821 116214 53 328 431 733 117011 64 471 503 28 707 852 118009 184 209 52 320 77 407 16 594 880 943 119254 613 44 46 856

120203 28 326 450 674 121036 428 62 75 577 661 92 911 51 122188 287 97 614 27 913 15 19 123031 384 469 558 843 124088 282 84 87 125597 652 765 126088 106 453 776 955 127007 237 327 586 96 792 931 49 67 80 128238 61 423 34 591 956 129394 747

130025 246 432 787 867 934 94 96 131031 106 500 96 853 904 59 132468 763 133058 110 257 301 34 31 61 523 801 904 134182 693 895 925 135114 297 378 485 655 136296 608 9 890 137297 731 292 138148 290 461 80 599 812 139046 151 61 487 797

140123 91 564 816 141010 57 438 831 91 940 142253 493 705 143098 278 522 780 144017 768 804 145003 139 424 503 77 91 664 146211 56 322 482 83 517 726 147016 75 168 70 293 709 853 97 148004 445 741 957 149075 90 261 383 848

150424 658 807 50 984 151309 38 79 485 533 729 931 152089 140 327 37 40 825 955 153068 143 245 386 413 748 92 827 911 154071 436 667 79 713 155180 507 674 740 888 156315 59 417 78 533 38 678 753 157090 108 42 276 459 548 600 735 824 70 988 158285 465 159105 647 779 891 160022 517 613 876 906 161212 301 20 601 70 799 930 162058 347 616 721 83 89 893 163384 663 164247 49 350 407 570 830 901 99 165030 56 257 370 580 96 609 774 855 56 90 943 58 166073 161 219 92 390 412 640784 167255 459 688 974 168050 52 232 305 597 656 78 813 169056 61 95 415 540 75 669 865 905 54 61.

170064 442 47 764 171045 329 887 912 172046 399 535 63 828 94 173070 91 304 25 559 720 174034 204 302 910 175130 49 67 493 531 615 722 176040 233 85 444 96 773 835 177414 58 587 659 789 92 97 828 972 80 178057 357 99 736 974 179044 320 702 911 180120 80 230 482 527 181301 34 519 63 826 182194 407 534 733 817 62 183511 788 184111 356 428 40 602 737 88 185165 371 721 22 186311 46 887 96 187028 109 337 91 409 538 631 929 188184 208 189036 57 154 564 642 798 834 998 190227 327 40 417 32 78 501 622 743 47 885 97 191091 250 329 669 889 975 192172 269 394 735 85 910 48 193179 659 194160 206 16 469 570 657 926.

Ze sportu.

POLAK — MISTRZEM ŚWIATA.

Nowy Jork. Mistrzostwo świata w walce amerykańskiej wszystkich wag zdobył Polak z Minneapolis, 28-letni Bronisław Nagórski.

KOLARSKIE MISTRZOSTWA ŚWIATA W 1938 R. W POLSCE.

Organizator kolarskich mistrzostw świata w r. 1938 włoski związek kolarski zawiadomił PZK, iż skłonny byłby odstąpić od organizacji mistrzostw na r. 1938, gdyż będzie chciał przeprowadzić tę imprezę dopiero w r. 1942 podczas wystawy światowej, odbywającej się w tym czasie we Włoszech.

PZK uzależnia przyjęcie tej propozycji od stanowiska PUWF, który musiałby doprowadzić do porządku tor kolarski na stadionie Wojska Polskiego.

ŁADNE ZWYCIĘSTWO POZNAŃSKICH PIŁKARZY POD BERLINEM.

Berlin (PAT). Piłkarze HCP Poznań rozegrali w Luckenwalde (ok. 50 km od Berlina) towarzyski mecz z miejscowym L. S. V. Poznańczycy mieli w meczu **przygniatającą przewagę i zwyciężyli wysoko 7:0 (6:0).** Cztery bramki strzelił Musielak, dwie Narożny i jedną Graczyński. Drużyna polska sprawiła doskonałe wrażenie na widzach i otrzymała szereg pochwał w prasowych sprawozdaniach.

KRAUSER ZDOBYŁ ZŁOTY PAS MANCHESTERU.

Manchester. Po kilkutygodniowych walkach o złoty pas miasta Manchesteru, Polak **Maks Krauser** ze Stanisławowa obronił swój tytuł **mistrza Europy,** pokonawszy w finale w walce wolnoamerykańskiej słynnego olbrzyma z Nowej Zelandii George Moodricha. Jest to już drugi złoty pas, zdobyty przez Polaka. Pierwszy pas złoty wywalczył on od słynnego olimpijczyka Szweda Richthoffa z Göteborga.

Ran walczy z Hrubeszem

7 PAŹDZIERNIKA.

Świetny chirurg warszawski, dr Levitoux, badał wczoraj po raz drugi Rana i radził mu przełożyć projektowany mecz z Hrubeszem na dalszy termin. Mimo to, Ran wobec niegrożącego mu niebezpieczeństwa postanowił utrzymać termin projektowanej walki z Hrubeszem — w dn. 7 października. Mecz, jak wiadomo, odbędzie się w Pradze.

BKS — BKT 8 : 0.

W ub. niedzielę odbyło się na kortach BKS towarzyskie spotkanie pomiędzy BKS a BKT. Zwyciężył BKS w stosunku 8:0.

Wyniki były następujące: Laskowski — Mańczak 6:1, 6:0; Kamiński — Wyrwa 6:1, 6:3; Setowicz — Szumiński 6:2, 1:6, 6:1; Higersberger — Sznajdrowski 6:0, 6:1; Henrykiewicz — Dudziński 6:0, 6:1; Figurski — Grześkowiak 6:2, 7:5; Henrykiewicz, Wicikiewicz — Mańczak, Wyrwa 9:7, 6:1; Kamiński, Setowicz — Dudziński, Szumiński 6:1, 6:3.

Nie rozegrano gry pojedyńczej pań i gry mieszanej z powodu niestawienia się p. Omnieczyńskiej z BKT.

Grudziądz.

Z Gdyni i Wybrzeża.

Gdynia, dnia 30 września 1937 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Hieronima w. D. K.
Jutro: Jana z Dukli, Remigiusza.
Wschód słońca o godzinie 5,58.
Zachód słońca o godzinie 17,41.

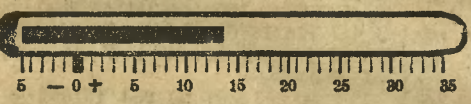
Stan pogody.

Przelotne deszcze i chłodniej.

Wschodnie dzielnice Polski miały jeszcze pogodę słoneczną i ciepłą, lecz już o zachmurzeniu wzrastającym. Na pozostałym obszarze Polski wskutek napływu wilgotnych i chłodnych mas powietrza polarnomorskiego było przeważnie pochmurno i miejscami padał deszcz przy jednoczesnym spadku temperatury. O godz. 14-ej termometr wskazywał: 3 st. na Kasprowym Wierchu, 5 na Hali Gąsienicowej, 12 w Kielcach, 13 w Poznaniu, 14 w Warszawie, 15 w Bydgoszczy, 16 w Gdyni, 17 w Siankach, 18 w Wilnie, 19 w Brześciu n/B., 20 w Pińsku i 21 w Kołomyi.

Termometr wskazywał dziś rano

POGOTOWIA.

Straż pożarna ☎ 17-08. Pogotowie Ratunkowe, lekarz dyżurny ☎ 12-40. Gł. Kom. Policji ☎ 16-11. Miejskie Zakłady Elektryczne ☎ 29-67.

DYŻUR APTEK.

Codziennie, prócz niedziel i świąt, wszystkie apteki śródmieścia i przedmieść Gdyni są czynne godz. od 8—20. Dyżur w nocy, od godz. 20—8 rano oraz w niedziele i święta mają w bieżącym tygodniu następujące apteki:

Apteka Centralna, plac Kaszubski 10.
Apteka mgr. Grodzkiego, ul. Morska 155.
Apteka Bałtycka ul. Śląska 42.
Apteka Nadmorska, ul. Orłowska w Orłowie Morskim.

AUTODOROŻKI.

Skwer Kościuszki ☎ 15-70. Plac Kaszubski ☎ 15-41; ul. Portowa ☎ 25-62; Dworzec kolejowy ☎ 15-40; Orłowo Morskie ☎ 92-04.

TRAGARZE

przy dworcu. ☎ 21-93.

Oddział

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" mieści się: Skwer Kościuszki 24 (nad cukiernią Fangrata), tel. 14-60.

—::—

REPERTUAR KIN:

BAJKA. Nowa edycja najpiękniejszego filmu, jaki kiedykolwiek zabłysnął na ekranie p. t. **„X 27".** W rolach gł. Marlena Dietrich i Victor Mac Laglen. Nadprogram: tygodnik PAT'a.

LIDO. Wielkie trio filmowe: Jean Crawford, William Powell, Robert Montgomery w kapitalnej komedii p. t. **„Koniec pani Cheyney".** Bogaty nadprogram.

MORSKIE OKO. Gwiazda gwiazd Simona Simon w wielkim arcydziele **„Siódme niebo"** i bogaty nadprogram.

POLONIA. Przodujący film polski produkcji 1937/38 p. t. **„Znachor".** W rolach gł. Junosza-Stępowski, Barszczewska, Zacharewicz, Ćwiklińska i inni. Nadprogram: kolorówka i tygodnik.

MIRAŻ Orłowo: „Burzliwa Młodzież" w roli gł. Wallace Beery i Lionel Barrymore. Nadprogram tygodnik.

—::—

— **Hojny dar na budowę koszar.** P. Franciszek Grzegowski, właściciel „Dworu Kaszubskiego", ofiarował na rzecz kaszubskieko komitetu budowy koszar wojskowych w Gdyni 1.200 złotych.

— **Wielka impreza Org. Przysp. Wojsk. Kobiet.** W sobotę 2 października o godz. 20 odbędzie się w Café Bałtyk wielki wieczór powitalny wirtuoza Eugeniusza Raabego z udziałem orkiestry Eugeniusza Raabego, artystów scen polskich i zagranicznych oraz amerykańską loterią i „Kupnem towarzysza wieczoru". Imprezę organizuje O. P. W. K. do O. K. w Gdyni. Wstęp bezpłatny, konsumcja słodka 2 zł, kolacja 3,50 zł.

— **Jesienny wieczorek Sokoła żeńskiego w Gdyni.** W nadchodzącą niedzielę 3. 10. o godz. 18 odbędzie się w sali Hotelu Centralnego przy ul. Starowiejskiej wieczorek jesienny z tańcami i pokazem ćwiczeń sokolic. Wstęp 2 zł, strój sokoli lub ciemny.

Zapomniana rocznica.

Młoda nasza „stolica nadmorska" niewiele dba o tradycje — znana rzecz. Okazało się to znowu, gdy — 23 września — przypadła bardzi ważna dla Gdyni rocznica — mianiwicie **15-lecie uchwalesia przez sejm ustawy i budowie portu w Gdyni.** W samej Gdyni rocznica ta przeszła niepostrzężenie — i gdyby nie odczyt, wygłoszony tegoż dnia w Radio Polskim przez dyrektora Instytutu Bałtyckiego, dr. Józefa Borowik, pt. „Zapomniana rocznica" rocznica ta byłaby poszła w zupełną niepamięć. A tak przynajmniej w gronie „rodziny radiowej" uczczono godnie ten dzień narodzin naszego portu.

W odczycie dyr. Borowika na szczególną uwagę zasługiwał pietyzm z jakim prelegent wspomniał o pionierach myśli morskiej w Polsce. Pienieramі tymi byli admirał **Kazimierz Porębski,** dyr. **Gabriel Chrzanowski i** poseł **Edward de Rosset.** Jak nadmienił prelegent, nie sądzono im oglądać dzisiejszej Gdyni, realizacji ich marzeń i wysiłków; nam za to przypadło przekazanie potomności świadectwa niecodziennych ofiar i zasług tych pionierów polskiej pracy na morzu.

Nawiązując do „zapomnianej rocznicy", prelegnt podkreślił w swym odczycie, że „od początku do dni dzisiejszych **stale posiadamy niedobór ludzi, obeznanydh z całokształtem gospodarstwa morskieyo,** a już zupełnie rażące braki w kadrach fachowców w poszczególnych dziedzinach morskich: technicznej, gospodarczej i administracyjnej." I dalej: „Wydaje się nam, że najlepszym uczczeniem dnia 15 rocznicy zdobycia przez port gdyński podstaw prawnycr swego istnienia będzie poświęcenie uwagi sprawie **„przysposobienia morskiego".**

Nazwy nowych gatunków ryb.

W związku z rozwojem naszego rybołówstwa dalekomorskiego, pojawiły się na rynku nowe gatunki ryb, nie mające dotychczas ustalonych nazw polskich. W związku z tym zaczęto operować nazwami spolszczonymi z języków obcych, a mianowicie z angielskiego lub niemieckiego. Dla zapobieżenia temu, została rozpisana przez prezesa Morskiego Instytutu Rybackiego, do osób interesujących się rybołówstwem ankieta, zawierająca nazwy ważniejszych gatunków ryb morskich, poławianych na północnych wybrzeżach Europy. W ankiecie podane są łacińskie nazwy ryb, polskie dotychczas używane w praktyce i literaturze oraz zaprojektowane przez prof. Siedleckiego, prezesa Morskiego Instytutu Rybackiego. Po zebraniu całego materiału ustalone zostaną przez specjalną komisję oficjalne nazwy, które będą obowiązywały w użyciu.

Skąd przywożą bawełnę do Gdyni.

Bawełna, tak poważny artykuł w życiu gospodarczym Polski, przychodzi do Polski wyłącznie przez Gdynię. W roku 1936 (według danych Urzędu Morskiego) przywóz bawełny stanowił 91.761 ton.

Głównymi dostawcami tego artykułu są: Stany Zjednoczone — 54.964 ton, Belgia — 10.223 ton, Niemcy — 10.011 ton, Egipt — 6.954 ton, Brazylia — 2.483 ton, Anglia — 2.318 ton, Indie Brytyjskie — 1.235 ton, Holandia — 1.123 ton. Pozostałe kraje przywożą bawełnę w ilościach mniejszych od 1.000 ton.

„Za mały stempelek"

6 miesięcy bezwzględnego więzienia.

Statki zawijające do portu gdyńskiego stanowią nielada atrakcję dla wszelakiego rodzaju kombinatorów. Jeden z nich zaopatrywał się na tych statkach (oczywiście drogą nielegalną) w karty do gry. Zdobyte w ten sposób karty sprzedawał z niezłym zyskiem przygodnym odbiorcom. Po pewnym czasie odbiorcy się połapali, że na kartach nie ma stempelka uiszczonego podatku. I na to znalazł kombinator p. C. J. sposób. Zamówił sobie „taką małą pieczątkę" w Gdańsku i przybijał ją na szmuglowanych kartach. Ktoś jednak wpadł na tę kombinację i dał znać policji. W rezultacie p. J. stanął przed sądem, który skazał go na 6 miesięcy bezwzględnego więzienia.

Ulica św. Piotra w dalszym ciągu jest zakorkowywana.

Ulica św. Piotra w Gdyni, stanowiąca dość poważną arterię komunikacyjną jest wyraźnie zapomniana przez władze miejskie. W połowie szeroka w połowie wąska zakorkowywana jest co chwila dla ruchu kołowego byle wózkiem. O chodniku nie ma co marzyć. A przy ulicy tej mieszczą się poważne firmy i korzystają z niej obcy marynarze i kapitanowie obcych statków. Rzecz mała a wstyd!

Harcerstwo polskie w Gdańsku obiektem szykan politycznych.

Komendy chorągwi harcerek i harcerzy w Gdańsku były zmuszone w roku ubiegłym do usunięcia — na mundurach harcerskich — napisu „Gdańsk" z pod herbu gdańskiego i przeniesienia go na prawe ramię munduru harcerskiego. Świeżo obie Komendy otrzymały od prezydenta policji nowe pismo, nakazujące w ogóle usunięcie herbu Gdańska z mundurów harcerskich.

W Gdyni więcej mężczyzn niż kobiet.

Odmiennym zjawiskiem niż w innych miastach Polski i świata jest to, że w Gdyni jest więcej mężczyzn niż kobiet. Procentowo biorąc wśród mieszkańców stałych mężczyźni stanowią 54%, kobiety 46%, podczas gdy we wszystkich miastach Polski jest odwrotnie; ogółem biorąc mężczyźni stanowią 47%, kobiety 53%.

Notowania cen na śledzie solone.

W porcie rybackim w Gdyni płacono w ubiegłym tygodniu za jedną dużą beczkę śledzi solonych, ocloną, albo z krajowych połowów, franco wagon port rybacki w złotych:

Polskie Połowy „Mewa" szkockie puste 8, pełne 82, milkersy 90.

Polskie Połowy „Pomorze" szkockie pełne 75, TB. 48.

Importowane Szkockie: I trade Lerwick, matis 86, PAF 8[illegible] **Importowane Holend**[illegible] nowe pełne 82, puste [illegible] **Importowane** oryginalr[illegible] we 66, pochodzenia [illegible] stare 45 do 50. **Norweskie Importowane** SLOO 40, VAAR 36.

—::—

— **Café Bałtyk nareszcie w rękach właściwego gospodarza.** Kilkakrotnie zajmowaliśmy się kawiarnią „Café Bałtyk", a to z jednej strony ze względu na inicjatywę Z. U. S. zakładania kawiarń i kabaretów, z drugiej ze względu na osobę dzierżawcy tej kawiarni, który występował na terenie Gdyni jako pionier żydowskiego piwa z browarów lwowskich. Ostatnio w „Café Bałtyk" nastąpiła nader korzystna zmiana, gdyż objął ten lokal znany fachowiec p. **Zygmunt Musiał,** b. długoletni właściciel kawiarni i dancingu „Hotel Morski" w Gdyni. Nowy właściciel wprowadził też nowe porządki. Ceny dostosował do kieszeni gości, a nie reprezentacyjnego wnętrza kawiarni, zaangażował wyśmienite siły artystyczne do kabaretu swego i z całą pewnością nie będzie usiłował „uszczęśliwiać" gdynian żydowskim piwkiem. Jednym słowem właściwy człowiek na właściwym miejscu. Ze swej strony życzymy p. Musiałowi powodzenia, którym się będzie z pewnością c[illegible] szył, gdyż potrafi zjednać sobie liczną i d[illegible] braną klientelę.

Z teczki „kurioza gdyńskie".

W jednym z wywiadów prasowych pan komisarz rządu m. Gdyni powiedział, iż największym urokiem Gdyni jest to, że obok nowoczesnej, ruchliwej ulicy i wielopiętrowych luksusowych domów, w bezpośredniej bliskości ciągną się łąki i orne pola, pasą się krowy i konie!

Nie możemy nie przyznać racji, że kontrasty gdyńskie są interesujące, a zestawienie drapacza chmur z małą chatką i poletkiem świadczy o pędzie i rozmachu z jakim „wybuchło" nasze miasto. Dalej miłe jest naszym mieszczuchom, że dla spędzenia paru wolnych chwil na łonie natury nie muszą jechać tramwajem, autobusem, czy pociągiem daleko za miasto, bo wystarczy zejść tylko w jedną z bocznych ulic, by po przebrnięciu strefy piasku znaleźć się na zielonej trawce.

W twierdzeniu tym jest jednak malutka doza przesady. Tak np. **gdynianie wcale nie wymagają, aby piękne łąki otaczające nasze miasto ozdobione były ładnymi biało-czerwonymi autobusami Miejskiego Towarzystwa Komunikacyjnego.** Dla wycieczkowiczów wystarczy parę drzewek, lub nawet krzewów, w cieniu których mogliby w porze letniej urządzić piknik lub uciąć sobie drzemkę. Autobusom zaś pobyt zimą i latem na łączce pod gołym niebem podobno szkodzi. Innego zdania są natomiast władze miejskie, gdyż uważają, że parę beczkowozów i wózków do zbierania śmieci wymaga większej pieczołowitości, niż autobus. Dla tych wozów i wózków budują się w przyśpieszonym tempie okazałe nowoczesne garaże, gdy autobusy mogą jedynie zazdrosnym okiem fioletowej bocznej latarni zerkać w strony „uprzywilejowanej" braci.

Podobnie odmiennego zdania z gminą miejską są gdynianie w sprawie **miejskiego muzeum. Nie wiemy, czy znajdzie się w całej Gdyni bodaj 300 obywateli, którzyby wiedzieli o egzystencji muzeum miejskiego, a jeszcze mniej osób wie, gdzie to muzeum się mieści.** Jedyną wskazówką jest skromna, wyblakła od deszczu mała tabliczka umieszczona przy jednym z przystanków autobusowych w Orłowie, która głosi, że przy ul. Świerkowej pod nr. 7 znajduje się miejskie muzeum m. Gdyni.

Gdyby któryś z kombinatorów chcący konkurować z państwową mennicą, szukał zacisznego schronienia, nie znalazłby bodaj nigdzie lepszego zakątka, jak właśnie przy tajemniczej ul. Świerkowej pod numerem siódmym.

Czyżby nasze muzeum wstydzić się musiało dziennego światła. Przecież jeśli chodzi o eksponaty, to tych chyba nie brak.

Tak więc nap ewno zainteresują szeroką publiczność zdjęcia i obrazy przedstawiające stopniowy rozwój Gdyni. Gmach poczty np. w okresie przed uwięzieniem budowniczego, po katastrofie i w obecnym stani[illegible] Model obecnego dworca kolej[illegible] wiającym stylu. Zdjęcie z „[illegible] (tylko dla widzów o silnych [illegible] del Grabówka z kolonią bar[illegible] woczesnym systemem kanal[illegible] jekt ustępów miejskich. Sc[illegible] nia w śródmieściu o trzech pokojach [illegible] złotych. Widok ulicy Starowiejskiej z u[illegible] cy Mościckich. Portret naturalnej wielkoś[illegible] pierwszego dyrektora rzeźni miejskiej (te[illegible] od gipsowych pieczęci), panorama gdy[illegible] skich Nalewek.

Na osobnej ścianie umieścić należy więszy obraz przedstawiający Wejherowo z pe[illegible] spektywy gmachu sądu gdyńskiego. W ogóle dział kryminologiczny muzeum miejsk[illegible] go zajmie z pewnością cały szereg sal. N[illegible] należy zapominać przy tym o nadzwycza[illegible] nych filmach propagandowych pewne[illegible] słynnego warszawisty, który dokonyw[illegible] zdjęć filmowych dla szeregu miejscowy[illegible] firm posługując się nowoczesną metodą t.[illegible] nie używając błon fotograficznych, pr[illegible] przyspieszonym kręceniu korbką i wie[illegible] szych zaliczkach. Obok tych filmów mo[illegible] być umieszczone w dziale „prasowym" e[illegible] merydy, kalendarze organizacyj polity[illegible] nych itp. wydawnictwa, służące do zap[illegible] niania kieszeni „dobrze poleconych" ak[illegible] zytorów. Może też w muzeum znajdzie [illegible] miejsce na celę dla wariatów, z którymi [illegible] wiadomo co robić, bo nikt ich nie ch[illegible] Zresztą inicjatywę w kierunku zapełnie[illegible] muzeum pozostawiamy czynnikom do te[illegible] powołanym, grunt — to przeniesienie m[illegible] zeum miejskiego z tymczasowej „przech[illegible] walni" do odpowiedniego lokalu w mieśc[illegible]

Wi.

Tabela loterii

18-ty dzień ciągnienia 4-ej klasy 39-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

1.000.000 zł.: 6424
30.000 zł.: 417
20.000 zł.: 65318
10.000 zł.: 116152 144121
5.000 zł.: 4019 34698 45909 63133 128851
2.000 zł.: 11493 18204 21486 40165 40962 52232 74914 79506 92581 123098 125558 127816 133762 135693 142415 150506 153348 171884 184169
1.000 zł.: 3037 7672 11467 11164 21577 22895 25822 34358 34722 35001 35247 41377 42572 51005 64258 66128 66353 67946 71502 78097 78721 81284 82247 89720 90135 92191 98907 106152 116537 118861 122823 124561 131490 140314 141882 140397 142092 144986 154231 156322 157340 171098 172807 175717 178980 180378 180371 184377 185741

Wygrane po 200 zł.

25 182 203 44 707 1186 745 47 81
974 2022 109 55 88 538 56 662 729
847 88 3055 84 119 27 254 66 84 323
53 573 654 60 747 53 844 67 4006 55
133 66 401 20 32 531 714 20 5088
183 207 402 665 78 762 851 6130 456
93 625 34 902 7140 298 83 326 58
432 721 93 607 751 97 934 59 8070
142 43 204 377 434 72 517 644 796
818 30 57 9021 168 362 407 504 615
23 807 941 53

10005 125 67 216 23 65 66 77 341
70 407 81 751 84 995 11029 78 86
333 968 12221 411 96 605 863 13018
140 330 440 515 711 873 143999 406
49 542 51 633 64 738 937 71 15012
225 333 43 63 508 67 648 763 918 74
16065 75 152 492 604 827 919 94
17135 223 25 432 833 75 73 85 961
18026 48 92 313 46 605 778 19052 342
463 516 46 654 87 792 809 44 64 929

20127 226 31 57 21166 87 97 577
638 984 87 22017 118 496 510 12 91
786 806 906 16 40 23335 452 54 596
606 704 61 24031 295 316 47 536 32
58 90 714 76 96 25102 416 45 93 630
917 21 26003 10 43 315 441 89 504 23
34 628 95 767 887 27066 99 131 53
74 226 49 348 55 515 802 28005 32
4 103 39 335 598 629 750 941 81
9179 381 551 621 91 711 56 70 861

30716 99 863 95 942 70 31340 534
87 843 912 16 32172 507 671 766
9 866 33029 210 333 466 928 32
4116 371 477 856 95 920 35217 394
97 672 730 39 961 36046 64 164 75
3 346 537 56 702 967 37020 100
558 627 719 45 890

38302 457 90 573 600 5 55 757
0 50 52 39032 56 161 265 421 39
669 709 77 40006 41 415 46 75
740 833 989 41308 7 25 438 75
63 9707 44 865 930 67 42220 77
426 508 35 958 65 43314 62 470 570
675 99 784 904 44154 300 83 512
13 997 45287 345 57 442 720 857
46001 94 128 290 93 600 5 814 39
47023 33 111 43 63 88 283 683 711
41 828 81 90 989 48106 11 27 828

867 922 49057 112 303 29 438 670
927 5008 6139 210 34 389 409 576
654 51153 21 6393 422 684 809 942
52134 342 528 657 894 934 53457
65 79 90 555 638 814 5409 3120
324 517 798 829 38 76 941 58078
926 652 778 801 19 59018 146 53
72 647 76 757 58 860 90 60211
477 549 703 67 881 61060 129 240
54 514 58 81 630 908 24 33 83
62170 304 86 556 683 732 74 97
847 54 63043 168 210 720 805 55
932 64139 350 65029 61 56 353 56
480 90 810 15 913 66090 335 84
454 589 943 67040 161 499 518 608
705 40 913 72 68004 104 224 621
60 845 910 69400 59 804 61 900
64 83 70030 58 228 81 413 57 518
72 636 811 51 58 984 71030 390
453 91 98 605 32 41 802 48 64 86
903 50 70 72003 4 307 423 27 899
909 73 73047 75 202 496 577 79
893 924 74383 504 613 821 75157
218 85 344 428 71 529 35 80 835.

62276 93 323 77 419 543 666 983
77087 450 626 823 65 939 99
78164 236 92 4 446 8 621 33 726
65 852 6 79138 78 443 558 633 923
50 80006 125 87 99 242 492 533 55
95 745 813 50 914 81140 239 63 407
605 724 30 867 997 82050 117 349
53 92 404 569 716 40 994 83133 228
456 740 843 84036 158 278 321 36
416 72 734 72 8961 85121 8 289 468
90 543 51 809 933 84 9 86170 90
425 7 60 860 87005 47 161 376 464
706 999 88155 87 86 159 449 75
689 689 709 811 3 87 910 90 89007
206 16 340 456 528

90154 68 422 34 6 62 689 732
91165 240 51 60 375 414 506 92016
35 137 224 303 24 548 53 739 854
9 89 93005 199 305 95 414 88 92
549 605 78 715 843 903 13 94010
245 80 353 588 704 53 88 952 6
95108 39 291 7 303 420 545 719 51
808 84 993 96101 58 366 501 97208
63 382 460 509 609 12 45 51 740
63 9 98231 63 362 508 99080 155
287 418 87 524 6 637 61 7 752 7
826 49 919 100090 153 285 351 71
433 56 63 94 675 786 845 74 101479
544 59 68 698 759 964 102043 126
412 546 82 103089 124 7 345 69
463 663 85 94 701 104226 64 97 442
51 513 80 768 82 883 7 950 83
105002 42 355 487 592 691 819 956
106002 396 501 616 720 34 851
107066 372 444 63 518 62 636 724
51 857 108271 312 8 591 725 895
931 85 109167 112 3 72 284 456
73 579 768 802 86 900 110017 30
61 293 441 71 610 700 962 111224
7 43 437 541 97 659 776 880 112141
73 84 213 439 43 87 587 810 926
40 70 113371 96 567 72 607 768
917 46

114433 509 666 83 744 115119 70
220 54 88 326 437 61 778 94 822 76
913 61 116003 10 61 120 95 257 479
707 24 60 915 117033 106 97 252
94 414 549 888 118303 24 402 595
119201 61 531 617 73 842 60 85 912
13 80 120121 36 234 76 86 504 7 707
96 809 921 121369 480 732 817 82
122098 124 361 80 88 524 76 633 808
939 123025 88 115 32 201 353 424
616 790 124124 324 412 630 59 84 713
20 804 911 125056 79 92 401 39 57
664 73 542 126285 462 519 82 704
127017 85 97 311 75 821 978 88
128046 235 411 14 560 717 37 859
937 41 61 129089 292 461 527 908

130026 235 62 314 431 47 735 891
911 131071 244 392 519 44 713 67 876
132326 405 69 645 764 821 942 98
133180 202 339 455 590 652 725 67
912 134630 831 135027 195 460 573
646 67 918 136066 102 56 66 207 37
62 597 751 75 137172 229 94 418 42
84 859 95 984 138005 75 186 98 286
323 91 93 417 622 86 731 930 139127
35 74 444 519 789 811 919 40 140141
211 353 91 471 49 580 609 87 990
141085 442 83 991 142150 309 59 674
794 894 992 143173 391 627 78 703
39 87 898 974 144052 344 588 666
779 934 78 145180 207 301 21 22 479
761 146013 189 308 64 454 596 609
933 147018 20 202 148384 543 609
149001 130 359 465 632 85 150263 404
51 94 651 72 92 751 822 907 151013
184 218 425 518 718 31 847 49 52
922 53 55

152056 308 75 401 50 532 7 700 940
59 4 90 153005 344 521 77 891 918 57
154343 685 750 83 964 155084 371 6
730 7 16156 296 419 591 643 61 157051
083 391 803 87 902 158214 52 348 456
504 924 159015 44 101 229 91 336 540
623 45 63 732 868 955 160046 183 278
392 509 671 711 805 161124 398 418
586 675 99 763 919 162245 416 84 610
700 904 163007 18 143 444 500 630
749 910 90 164180 31 681 499 855
165003 12 304 33 95 485 636 754 846
926 16607 46 72 243 84 354 606 756
830 42 66 87 167131 374 91 489 636
43 54 83 861 914 168649 856 935
169046 58 179 237 82 91 95 47 170086
179 233 373 683 735 852 64 171043
433 6 45 500 14 86 944 172120 58 51
245 324 443 57 81 612 709 814 63 95
173023 124 226 33 77 335 633 714 87
929 75 85 93 174141 281 6 379 428
83 358 92 648 86 917 175117 78 83 325
421 63 960 667 757 176128 502 868 912
177058 74 137 280 368 439 515 663 819
47 54 178064 80 133 275 314 820 44
926 39 179024 72 292 322 428 609 829
180016 89 287 428 526 689 955 181421
867 986 95 182081 263 92 7 495 547 99
660 883 94 183042 52 268 393 540 71
684 772 888 184160 86 94 389 444 511
22 659 700 901 81 185073 312 580
186262 616 73 737 90 187161 593 820
988 188077 176 441 87 588 607 730
189062 143 73 242 439 698 828 31 87
190017 217 303 348 571 644 86 94 784
999 191128 45 79 219 70 89 505 916 54
706 46 89 801 192232 650 979 72 193038
241 346 70 402 504 88 835 83 194060
271 507 44 76 714

III ciągnienie

Wygrane po 2500 zł.

475 650 753 1406 871 2620 792 821
3607 4356 792 5081 759 926 6251 7309
8167 297 659 9405 10362 757 11169
230 313 12348 13193 681 14429 48
16385 422 17207 903 15 18272 608
19285 899.

20173 721 835 21304 693 22460
757 23072 136 730 891 979 24032 251
439 606 806 25582 26485 810 909
27117 410 28179 387 29554 30178
278 521 650 755 31765 32782 911
33435 34031 187 35752 939 36079 227
345 38298 701 39728 931.

40658 869 41666 42240 425 735
43031 273 45089 336 535 46656
47277 638 48721 49175 50191 356 831
51454 656 995 52286 628 53282 54366
516 844 55202 5 726 837 57026 770
58483 59112 60232 658 61463 701
62637 724 898 63388 64526.

65038 432 68544 722 839 69054 179
556 79 70012 613 71194 72134 58 98
73573 74305 529 95 677 76022 64 114
673 77703 906 78533 740 79599 763
884 80469 504 607 744 817725 951
82057 192 83375 86165 535 87716
88120 240 89057 202 413.

90063 91758 92941 94836 95642
96423 856 907 23 69 97076 92 331 719
98316 54 444 670 99350 62 814
100187 471 101112 590 607 761
102195 652 85 703 24 838 952 103871
937 105256 70 449 106133 107730
108090 263 109853 110075 411 798
881 992 111187 968 112290 312 428
557 92 774 113220 774 943.

114288 115207 116019 87 579 676
988 117314 118148 338 119364 458
120215 474 121335 638 122955 123295
125128 244 478 126738 813 127352
128092 853 901 129063 466 130329 477
131453 650 132558 133852 134235
787 135304 919 136069 219 652 137068
80 637 138326 547 823 139230 140359
141042 483 775 907 142110 98 143168
238 311 761 144389 529 145271 466
147061 459 537 664 804 148503 149548
852 151534 948

152941 153613 72 154748 155089 749
156400 157323 561 648 158168 689 883
159244 303 778 165560 903 74 161207
408 163052 185 164815 165054 588
166604 167655 168173 711 170917 86
173750 174273 587 175016 241 510
176876 177964 178575 655 180015
181196 182210 183067 355 982 185049
222 501 78 186118 247 532 188692 893
189259 459 755 820

190556 80 871 191087 192088 354
438 754 193134 61 364 662 782 831
194440 528 890

IV ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

11 14 207 357 774 973 1152 92 346
623 77 891 929 2007 45 265 396 714
31 811 936 3095 97 477 81 781 803
919 49 4154 56 250 356 578 605 13
744 895 5038 244 328 32 589 677 761
933 69 6021 68 186 267 397 663 724
891 986 7186 239 323 84 603 8257 368
825 9489 712 812

10208 321 406 45 60 73 522 642 812
11000 91 232 415 76 806 921 12186
360 73 535 59 920 13385 591 841 89
938 14135 240 63 323 890 15071 361
666 801 979 16183 461 90 565 659 714
17060 387 535 80 823 69 904 18283
558 799 835 19185 265 349 445 51 631
942 67

20129 280 326 17 707 829 40 976
21392 99 757 77 888 226825 75 958
74 98 23057 277 484 928 66 72 24026
51 507 85 669 722 812 21 96 25209 367
81 611 26086 756 27009 334 577 646
67 762 949 28669 783 29086 296 884

30010 153 225 55 325 489 540 654
781 31675 770 802 32004 229 49 875
967 95 33165 28 90 503 17 34 343
39 72 783 873 96 34141 63 21 343
45 54 89 97 781 957 71 35168 388 456
508 616 852 962 36099 222 96 325 436
751 37014 333 56 516 600 94 38204 50
581 82 854 987 39218 575 97 608 44
46 64 809

40112 348 491 813 41006 351 413
786 87 982 83 42037 856 43027 286
93 439 977 44024 137 273 381 562 709
14 45012 97 589 888 46003 113 254 302
83 91 511 92 662 897 47186 356 55
49380 401 525 609 722 49 786

50096 161 249 354 446 523 601
51190 453 570 617 99 754 902 52635
95 953 53040 406 501 83 649 711 819
54696 875 980 55201 338 59 92 422
62 530 774 969 56047 77 164 84 321
440 539 60 629 85 901 57023 377 94
679 977 58006 65 173 75 400 40 690
71 16 59136 382 603 884 925 63

60194 369 487 734 61067 867 62319
574 771 863 63391 92 483 502 657
64151 619 89 844 65257 66078 103 24
305 43 98 443 531 37 61 671 77 857
67 445 752 820 68293 515 837 477 728
69137 70 451 776 872

70131 32 221 67 440 64 627 827 900
71062 320 469 674 94 766 823 72035
280 428 506 943 73336 457 602 5 6
901 64 74086 405 617 96 813 64 926
75059 138 270 473 661 733 76436 75
511 63 741 62 887 916 77364 567 78126
813 51 79086 97 198 216 348 402 658

80259 386 92 429 512 729 32 81
879 969 81076 96 342 549 57 61 757
82159 549 52 721 38 913 83311 449
617 43 84256 314 443 41 715 857 959
77 85091 298 302 416 602 86109 528
968 920 24 87457 85 88209 340 78 418
25 788 865 89059 81 474 738 975

90047 162 63 73 275 81 85 482 778
870 91041 199 278 405 600 43 833
92018 121 92 301 510 682 726 21 942
93019 213 52 86 634 817 94194 202
484 571 606 25 724 953 95065 92 550
729 955 96428 603 197171 342 676 727
73 826 971 98078 232 67 393 642 742
867 99 99326 465 93 907 34

100009 176 453 90 744 63 805 101173
78 383 483 656 65 70 884 102186 256
322 429 585 95 647 103000, 118 493
512 57 104020 159 412 617 25 743 916
105010 580 610 66 106535 701 3 88
859 107083 127 488 94 547 703 933
72 108182 97 454 66 562 85 699 721
54 868 921 109152 58 200 702

110049 229 84 310 88 646 844 965
67 111086 417 78 95 781 937 112078
90 218 42 387 422 30 725 947 113214
80 652 709 891 141340 45 421 529 656
757 942 81 115180 291 438 704 85 821
116214 53 328 431 733 117011 64 471
503 28 707 852 118009 184 209 52 320
77 407 16 594 880 943 119254 613 44
46 856

120203 28 326 450 674 121036 428
62 75 577 661 92 911 51 122188 287
97 614 27 913 15 19 123031 384 469
558 843 124088 282 84 87 125597 652
765 126088 106 453 776 955 127007
237 327 586 96 792 931 49 67 80
128238 61 423 34 591 956 129394 747

130025 246 432 787 867 934 94 96
131031 106 500 96 853 904 59 132468
763 133058 110 257 301 34 31 61 523
801 904 134182 693 895 925 135114
297 378 485 655 136296 608 9 890
137297 731 292 138148 290 461 80
599 812 139046 151 61 487 797

140123 91 564 816 141010 57 438
831 91 940 142253 493 705 143098 278
522 780 144017 768 804 145003 139
424 503 77 91 664 146211 56 322 482
83 517 726 147016 75 168 70 293 709
853 97 148004 445 741 957 149075 90
261 383 848

150424 658 807 50 984 151309 38
79 485 533 729 931 152089 140 327 37
40 825 955 153068 143 245 386 413
748 92 827 911 154071 436 667 79
713 155180 507 674 740 888 156315
59 417 78 533 38 678 753 157090 108
42 276 459 548 600 735 824 70 988
158285 465 159105 647 779 891

160022 517 613 876 906 161212 301
20 601 70 799 930 162058 347 616
721 83 89 893 163384 663 164247 49
350 407 570 830 901 99 165030 56 257
370 580 96 609 774 855 56 90 943 58
166073 161 219 92 390 412 640784
167255 459 688 974 168050 52 232
305 597 656 78 813 169056 61 95 415
540 75 669 865 905 54 61.

170064 442 47 764 171045 329 887
912 172046 399 535 63 828 94 173070
91 304 25 559 720 174034 204 302
910 175130 49 67 493 531 615 722
176040 233 85 444 96 773 835 177414
58 587 659 789 92 97 828 972 80
178057 357 99 736 974 179044 320
702 911 180120 80 230 482 527 181301
34 519 63 826 182194 407 534 733
817 62 183511 788 184111 356 428
40 602 737 88 185165 371 721 22
186311 46 887 96 187028 109 337 91
409 538 631 929 188184 208 189036
57 154 564 642 798 834 998 190227
327 40 417 32 78 501 622 748 47 885
97 191091 250 329 669 889 975
192172 269 394 735 85 910 48 193179
659 194160 206 16 469 570 657 926.

Ze sportu.

POLAK — MISTRZEM ŚWIATA.

Nowy Jork. Mistrzostwo świata w wal-e amerykańskiej wszystkich wag zdobył olak z Minneapolis, 28-letni Bronisław Na-órski.

KOLARSKIE MISTRZOSTWA ŚWIATA W 1938 R. W POLSCE.

Organizator kolarskich mistrzostw świa-a w r. 1938 włoski związek kolarski za-wiadomił PZK, iż skłonny byłby odstąpić d organizacji mistrzostw na r. 1938, gdyż będzie chciał przeprowadzić tę imprezę do-piero w r. 1942 podczas wystawy światowej, odbywającej się w tym czasie we Włoszech.

PZK uzależnia przyjęcie tej propozycji od stanowiska PUWF, który musiałby doprowadzić do porządku tor kolarski na stadionie Wojska Polskiego.

ŁADNE ZWYCIĘSTWO POZNAŃSKICH PIŁKARZY POD BERLINEM.

Berlin (PAT). Piłkarze HCP Poznań rozegrali w Luckenwalde (ok. 50 km od Berlina) towarzyski mecz z miejscowym L. S. V. Poznańczycy mieli w meczu **przygniatającą przewagę i zwyciężyli wysoko 7:0 (6:0).** Cztery bramki strzelił Musielak, dwie Narożny i jedną Graczyński. Drużyna polska sprawiła doskonałe wrażenie na widzach i otrzymała szereg pochwał w prasowych sprawozdaniach.

KRAUSER ZDOBYŁ ZŁOTY PAS MANCHESTERU.

Manchester. Po kilkutygodniowych walkach o złoty pas miasta Manchesteru, Polak **Maks Krauser** ze Stanisławowa obronił swój tytuł **mistrza Europy,** pokonawszy w finale w walce wolnoamerykańskiej słynnego olbrzyma z Nowej Zelandii George Moodricha. Jest to już drugi złoty pas, zdobyty przez Polaka. Pierwszy pas złoty wywalczył on od słynnego olimpijczyka Szweda Richthoffa z Göteborga.

Ran walczy z Hrubeszem

7 PAŹDZIERNIKA.

Świetny chirurg warszawski, dr Levitoux, badał wczoraj po raz drugi Rana i radził mu przełożyć projektowany mecz z Hrubeszem na dalszy termin. Mimo to, Ran wobec niegrożącego mu niebezpieczeństwa postanowił utrzymać termin projektowanej walki z Hrubeszem — w dn. 7 października. Mecz, jak wiadomo, odbędzie się w Pradze.

BKS — BKT 8 : 0.

W ub. niedzielę odbyło się na kortach BKS towarzyskie spotkanie pomiędzy BKS a BKT. Zwyciężył BKS w stosunku 8:0.

Wyniki były następujące: Laskowski — Mańczak 6:1, 6:0; Kamiński — Wyrwa 6:1, 6:3; Setowicz — Szumiński 6:2, 1:6, 6:1; Higersberger — Sznajdrowski 6:0, 6:1; Henrykiewicz — Dudziński 6:0, 6:1; Figurski — Grześkowiak 6:2, 7:5; Henrykiewicz, Wicikiewicz — Mańczak, Wyrwa 9:7, 6:1; Kamiński, Setowicz — Dudziński, Szumiński 6:1, 6:3.

Nie rozegrano gry pojedyńczej pań i gry mieszanej z powodu niestawienia się p. Omnieczyńskiej z BKT.

— **Najpiękniejsza zabawa, jak zwykle — u leśników.** Związek Leśników R. P. Koło w Bydgoszczy urządza w tę sobotę, dnia 2 października zabawę taneczną pod nazwą „Jesień w lesie" w sali „Pod Lwem" przy ulicy Marszałka Focha. Wstęp tylko za zaproszeniami. Początek zabawy o godzinie 20-ej. (19299

— **Dancing Polskiego Czerwonego Krzyża.** W niedzielę dnia 3 października o godzinie 17 odbędzie się w sali malinowej hotelu „Pod Orłem" dancing, z którego dochód przeznacza się na organizację i szkolenie drużyn ratowniczych. Ze względu na wzniosły cel, prosimy społeczeństwo o poparcie tej imprezy. (19336

— **O. P. W. „Gwiazda"** zaprasza wszystkich sympatyków i członków na zabawę jesienną w dniu 2 października br. w salach p. Kowalskiego (dawn. Kleinert) ul. Wrocławska. Początek o godz. 19. Doborowa orkiestra. (19332

Grudziądz.

— **Instytut Muzyczny (Konserwatorium)** im. St. Moniuszki w Grudziądzu, ul. Piłsudskiego 1/3 (róg placu 23 Stycznia), telefon nr 20-53, ogłasza wpisy na rok szkolny 1937/38. Przedmioty: fortepian, skrzypce, śpiew solowy, wiolonczela, instrumenty dęte, przedmioty teoretyczne. **Uczniowie, którzy nie mają fortepianu, mogą ćwiczyć w szkole.** Dla uczniów niezamożnych znaczna zniżka czesnego. Kancelaria otwarta od godz. 11—1 i od 4—7. (19327

PROGRAMY RADIOWE.

Piątek 1 października.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

6,15: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". **6,18:** Gimnastyka. **6,38:** Muzyka (płyty). **7,00:** Dziennik poranny. **7,10:** Muzyka (płyty) **8,00:** Audycja dla szkół. **11,15:** „Budujemy nowe szkoły" — audycja z okazji Tygodnia Szkoły Powszechnej. **11,40:** Antoni Dworzak: Tańce słowiańskie (płyty). **11,57:** Sygnał czasu. **12,03:** Dziennik południowy. **12,15:** Skrzynka rolnicza. **12,25:** Mała orkiestra P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego. **15,45:** Wiadomości gospodarcze. **16,00:** Rozmowa z chorymi ks. kapelana M Rękasa (ze Lwowa). **16,15:** Koncert rozrywkowy w wyk. tria salon. rozgłośni katowickiej. **16,45:** „W Rio i w interiorze" — reportaż. **17,00:** Utwory skrzypcowe i pieśni (z Krakowa). Wykonawcy: Ada Kluz-Kubiczkowa (sopran) i Alfred Schenker (skrzypce). Akomp. Maryla Schenkerówna i Wacław Geiger. **17,50:** Świecące rośliny — pogadanka (z Krakowa). **18,00:** Skrzynka ogólna. **18,10:** Program na jutro. **18,15:** Lekkie piosenki przy akomp. fortepianu (płyty). **18,50:** Pogadanka aktualna. **19,00:** Recital fortepianowy Aleksandra Kagana. **19,30:** Fr. Schubert: Sonata (Arpeggione) w wyk. Jana Rakowskiego (altówka). Przy fortep. Wł. Raczkowski (z Poznania). **19,50:** Wiadomości sportowe. **20,00:** Ze starych i nowych operetek. Wykonawcy: mała orkiestra P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego, Helena Warpechowska, Marian Demar-Mikuszewski i chór P. R. W przerwie koncertu o godz. **21,45** dziennik wieczorny i pogadanka aktualna. **21,45:** Kwadrans poezji Maurycego Maeterlincka z okazji 75-lecia poety w przekładzie Miriama (Zenona Przesmyckiego) i Korab-Brzozowskiego. Recytuje Wł. Woźniak (z Krakowa). **22,00:** Koncert wieczorny w wyk. wileńskiej orkiestry pod dyr. Wł. Szczepańskiego (z Wilna). **22,50:** Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.

PROGRAM LOKALNY.

TORUŃ. 11,40: Antoni Dworzak: Tańce słowiańskie (płyty) z Warszawy. **12,15:** Wiadomości gospodarcze. **13,00:** Orkiestra Marka Webera i chór Dana (płyty). **15,00:** Z oper Rossiniego (płyty). **15,40:** Wiadomości z Pomorza. **18,00:** Latarnia na Rozewiu — felieton. **18,15:** Nowojorska orkiestra symfoniczna pod dyr. A. Toscaniniego (płyty). **18,40:** Program na jutro. **18,45:** Wiadomości sportowe z Pomorza. **23,00:** Tańce i piosenki (płyty).

— **Uwaga, rodzice!** Jeszcze przyjmuje zapisy dzieci od lat 3—7 wzorowe przedszkole znanej autorki bajeczek Marii Boruniowej. Wysoki poziom programu kładzie nacisk na rozwój fizyczny i psychiczny dziecka. Opieka macierzyńska, ogród. Zapisy od godz. 12—15, Jagiellońska 24. (19274

Samobójstwo kobiety.

Dzisiejszej nocy targnęła się na życie żona stolarza Stanisława Rabskiego, zam. przy ul. Stawowej 13. Wypiła ona w celu samobójczym większą ilość kwasu solnego. Przywołany lekarz stwierdził zgon desperatki. Przyczyna popełnienia samobójstwa nie została jeszcze wyjaśniona.

— **Dzień 11 listopada świętem państwowym.** W roku bieżącym po raz pierwszy obchód święta Niepodległości 11 listopada zorganizowany zostaje w ramach wydanej ustawy o uznaniu dnia tego za święto państwowe. Poza zawieszeniem całkowitym pracy we wszystkich urzędach państwowych i samorządowych, dzień 11 listopada wolny będzie od zajęć zarówno w szkolnictwie powszechnym i średnim, jak i na wyższych uczelniach.

Sprawy sokole.

Sokół żeński.

Dziś, w czwartek ćwiczenia młodzieży oddziału II o godz. 5-ej, oddziału I o godz. 6-ej, drużyny oddziału I o godz. 7-ej, drużyny oddziału II o godz. 8-ej w sokolni.

Szachiści Sokoła I.

Rozgrywki szachowe odbywają się w poniedziałki, środy i piątki od godz. 18-ej w świetlicy Sokolni (dawn. Strzelnica). Uprasza się wszystkich szachistów o liczne przybycie. Sympatycy mile widziani.

Z życia towarzystw.

Czwartek 30 września.

Godz. 20,00: **Klub wioślarski „Gryf".** Z nie plenarne „Pod Lwem". Sprawa mknięcia sezonu i inne ważne spr

— **Tow. śpiewu „Lutnia".** Lekcja śpiew rest. „Sportowej". Obecność i punkt przybycie wszystkich konieczne.

*

Związek Powstańców Śląskich. Sek riat czynny jest we wtorki i piątki od 17 do 18. Tamże należy składać wniosl weryfikacji.

Bank Polski płacił w dniu 30. 9. 19

dolary amerykańskie	
dolary kanadyjskie	
funty szterlingów	
franki szwajcarskie	1
franki francuskie	
belgi belgijskie	
liry włoskie	
floreny holenderskie	2
korony czeskie	
szylingi austriackie	
marki niemieckie	1
guldeny gdańskie	

Stan wody w Wiśle w dniu 29 wrze Kraków —2.73, Zawichost 1.36, Wars 0.93, Płock 0.47, Toruń 0.36, Fordon Chełmno 0.29, Grudziądz 0.49, Korzen 0.63, Piekło 0.00, Tczew 0.09, Einlage Schievenhorst 2.60. Temp. wody 12,5 s

Obwieszczenie. Na podstawie art. 50 prawa o postępowaniu układowym celem rozpatrzenia propozycyj układowych dłużnika Józefa Hancyka zwołuję zgromadzenie wierzycieli, które odbędzie się dnia **9 października 1937 r.** o godz. 8,45 w lokalu dłużnika w Bydgoszczy, ul. Grunwaldzka nr 25. (19312

Bydgoszcz, dnia 28 września 1937 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy
Sędzia Komisarz (—) Dr W. Hordyński

Nadleśnictwo Państwowe Trzebciny

poczta i stacja kolejowa Łążek, pow. tucholski

wydzierżawi w drodze pisemnego przetargu (submisji) **w dniu 5 listopada 1937 r.**

prawo rybołówstwa

na jeziorze „Okonińskie" o pow. 113,83 ha położone w leśnictwie Jeziorno, oddział 216 b na okres lat 10-ciu t. j. od 1. X. 1937 do 30. IX. 1947 r.

Cenę oferowaną należy podawać w złotych w złocie za 1 ha pow. wody cyframi i słownie.

Pisemne oferty w zalakowanych kopertach z napisem „Submisja na jezioro Okonińskie" należy nadsyłać do Nadleśnictwa do dnia **5 listopada 1937 roku** do godziny 12-tej, po czym o godz. 12,30 nastąpi otwarcie ofert w obecności ewentualnie przybyłych oferentów.

Jako wadium, oferent winien złożyć w gotówce w kasie Nadleśnictwa 10% oferowanego czynszu rocznego. Koszty ogłoszenia submisji ponosi przyszły dzierżawca.

Przetarg odbędzie się na zasadzie obowiązujących warunków na dzierżawę rybołówstwa na państwowych jeziorach, wodach i rzekach w drodze pisemnego przetargu.

Zatwierdzenie wyniku submisji zastrzega sobie Dyrekcja Lasów Państwowych. Warunki submisji, jak również warunki dzierżawne przejrzeć można w Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu i w Nadleśnictwie.

19313) **Nadleśniczy.**

POLECENIA

Szprychy (19273
dęb., dzwona bukowe i dykty klejone oddaje. K. Suligowski, Gdańska 128.

Nagrobki (19320
wielki wybór bardzo tanio wykonuje wszelkie prace budowlane w zakres kamieniarstwa. Raczkowski, Marsz. Focha 35.

Długie (11699
buty wybór. Jezuicka 10.

SPRZEDAŻE

Nieruchomość
ze składem kolonialnym, ogrodem, plac budowlany, ubikacjami na składnice z powodu podeszłego wieku i choroby sprzedam. Bydgoszcz, Pierackiego 77 właściciel. 19278

Piece
kaflowe, przenośny, stały i kąpielowy—gazowy. Gdańska 22—6.

Place (11696
budowlane położone nad Brdą na sprzedaż. Czerska 8.

Futro
czarne brązowe tanio sprzedam. Gdańska 152/12 podwórzu. (19283

Skład
kolonialny dobrze zaprowadzony sprzedam. Wiadomość Sowińskiego 26 w składzie. (19308

Parcela
1000 m² narożnik sprzedam zaraz z powodu wyjazdu. Oferty Dziennik Bydgoski **Gdynia** „Korzystne kupno". 19322

Oberża
w której mieszczą się dwa składy rzeźnicki, kolonialny, 10 mórg ornej ziemi, zabudowania masywne — wolny skład dogodnym mieszkaniem, w dużej wsi kościelnej na sprzedaż. — Wpłata 8—10.000.— Franciszek Poznański. Rywałd Szlachecki powiat Grudziądz. (19326

Kopalnia (19321
złota! Z powodu śmierci właściciela wydzierżawię zaraz zaprowadzony, duży skład towarów kolonialnych i artykułów budowlanych, z wielkim zajazdem, przy ożywionej ulicy. Miasto garnizonowe, duży powiat. Warunki wedle ugody. Zgł. pod „Okazja" do admin. Dz.

Skład
delikatesów, z powodu wyjazdu korzystnie sprzedam. Kieliszek, Plac Piastowski 15. (11713

Motor
3, prąd zmienny, maszyny stolarskie, warsztat sprzedam lub wydzierżawię. Gnieźnieńska 23. (19305

Rower
prawie nowy. Śniadeckich 41—5. 11721

KUPNA

Każdą
ilość jęczmienia sur. większe i mniejsze partie kupuje palarnia kawy Św. Trójcy 16, tel. 35-09. (19331

Miód
pszczelny kupuje każdą ilość Lukullus, Fabryka Cukrów i czekolady, cacao Bydgoszcz, Poznańska 16. (19319

Kilka wagonów
słomy
kupi (19338
Impregnacja
Bydgoszcz
Marszałka Focha 4.

POSADY WOLNE

Dziewczyna
czysta z dobrym gotowaniem potrzebna. 20 Stycznia 43—7. 11720

Kucharka
potrzebna. Jadłodajnia. Pomorska 21. (11729

Służąca
znająca usługę, gotowanie potrzebna od 1. X. lub później. Zgłoszenia odpisem świadectw, podaniem pensji do Dziennika Bydg. **Gdynia** pod „Służąca". 19329

Przychodnią (19318
zaraz. Konarskiego 9—1.

Przychodnia
potrzebna, Kordeckiego 21 m. 1. (19285

Fryzjer
potrzebny zaraz na stałe. Henryka Dietza 4. (19293

Młodsza
dziewczyna czysta praniem potrzebna. Pomorska 42—19. 11680

Technik-dentysta
starszy, dobry fachowiec zaraz potrzebny. Oferty „Dentysta" Dzien. Bydg. (19330)

Chłopak
do składu mebli silny potrzebny. Skład mebli, Wełniany Rynek 8. 19297

Poszukuje
się od zaraz sumienną wychowawczynię do czworga dzieci w wieku od 6—1 roku oraz energicznego praktykanta gospodarczego. Resztówka Stararuda, poczta Rywałd, powiat Grudziądz. 19325

Ekspedientka
do składu rzeźnickiego potrzebna zaraz. **Gdynia,** Morska 143. 19323

Krawcowa (11722
lub uczennica potrzebna od zaraz. Pomorska 46/2a.

Fryzjer
młodszy potrzebny. Grunwaldzka 64. (19287

Chłopiec (11718
do posyłek, do warsztatu z własnym wózkiem, potrzebny. Gdańska 108.

Przychodnia
z gotowaniem potrzebna zaraz. Poznańska 19, restauracja. 19334

Uczciwą
pilną służącą na wieś zaraz poszukuję. Krasińskiego 21—3. (19298

Uczeń
do piekarni potrzebny. Piekarnia i Cukiernia, Grunwaldzka 29/31. (19302

Starszy
czeladnik stolarski lub werkmistrz potrzebny. Skład Mebli Wełniany Rynek 8.

Krawiec
potrzebny. Długa 32. (19333

NAUKA

Muzyki
fortepianowej udziela dyplomowana nauczycielka. Gdańska 51—3. 11705

Szkoła Języków
Marii Romington. Sienkiewicza 12—4. (11711

POSADY POSZUKUJĄ

Gosposia
z większego gospodarstwa z gotowaniem, praniem, wolnym utrzymaniem, poszukuje posady od 1. X. Adres Dziennik. 19335

DZIERŻAWY

Garaż
i warsztat od zaraz. Gdańska 77 — o 17-tej. (11704

Wezmę
piekarnię w dzierżawę. pisemne oferty z podaniem warunków Agentura gazet Kcynia. 19314

Piekarnia
w Toruniu tanio do wydzierżawienia. Zgłosz. Bogacki, Toruń, Chełmińska Szosa 98. (19328

Garaże
nowe. Podolska 1, róg Pomorskiej. (19280

MIESZKANIA SZUKA

Poszukuję
pokoju z kuchnią lub jeden pokój. Oferty pod „Cholewkarz". 19286

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr

2 pokojowe:
zaraz, wolne od podatku. Grunwaldzka 40—4.

4 pokojowe:
Libelta 10.

3, 4 pokojowe:
komfort. Floriana 9.

6 pokojowe:
ogródek. Petersona 12.

Lokale
biurowe. Jagiellońska 7.

3 pokoje
i kuchnia zaraz. Karpacka nr 28. (19235

3 pokojowe (11688
Lelewela 19, I piętro.

3 pokojowe
II ptr. odremontowane, rok z góry, przy ulicy Gdańskiej. 2 pokojowe parter dla bezdzietnego emeryta, rok z góry. Zgł. Śniadeckich 43, piekarnia. (11645

3 pokoje
z pełnym komfortem przy ul. Asnyka. Zgłosz. filia Dzien. Bydg. pod „A. K. 127". 11715

3 pokoje
komfort. centrum. Zgłosz. pod „70" filia. 11724

Ładne (19300
czteropokojowe mieszkanie niedrogie do wynajęcia. Wiatrakowa 12.

3 pokoje (19292
kuchnia dla bezdzietnego małżeństwa. Jasna 16.

2 pokoje (19277
kuchnia, elektryczność, parter. Łokietka 40—4.

Trzy
pokoje kuchnia zaraz do wynajęcia, gospodarz Poznańska 19. 19279

2 pokoje
i kuchnia do wynajęcia. Leszczyńskiego 132. (19295

Pokój (19309
kuchnia, słoneczne, warsztat wydzierżawię. Toruńska 15, gospodarz.

Dwa (19282
pokoje na biuro — jeden pokój kuchnia. Jezuicka 9.

Pokój
z kuchnią do wynajęcia. Adres Dziennik. (19291

POKOJE WOLNE

Pokój
miły. Wileńska 6—6. (11719

Pokój
słoneczny umeblowany. Kołłątaja 6-3. (11702

Umeblowany
Mostowa 3-5. (11701

Pokój
ładny, utrzymaniem bez, także przyjezdnym. Cieszkowskiego 4—3. (11726

Pokój
bez kuchni, dla samotnej osoby. Zgłoszenia Dworcową 8. (11725

Umeblowany
niekrępujący, Mazowiecka 5—1. (19317

Pokój (11700
osobny. Jagiellońska 22/6.

Pokój (11690
Cieszkowskiego 12—4.

Pokój
umeblowany łazienką. Kościuszki 4—5. (11698

Pokój (11730
elegancki, wszelkie wygody. Cieszkowskiego 8/3.

Pokój
umeblowany. Dworcowa 84—6. (11712

Pokój
umeblowany. Dworcowa 47 m. 10. (11710

Umeblowan
pokój kuchnią, be nym. Kościuszki 33

Pokój
Śniadeckich 63—1, Dworcowej.

Tani
pokój. Śniadeckich

Dwa
pokoje umeblowane, wejście. Kołłątaja 6-3

3 pokoje
komfort. Gdańska

Umeblowan
Wileńska 3—1.

Pokój
Pl. Piastowski 17-7

Pokój
umeblowany. Dług

RÓŻNE

Jasnowidz
Lewando przyjm Bydgoszczy tylko października, od z Mostowa 3—5,

Auto-transpo
uskutecznia przepr ki, przewozy to Codzienne wyjazdy runia i z Torunia przewozowe okazyj Jagiellońska 25, tel
19315

Koncesja
na wyszynk pot Of. do Dziennika pod „400".

Poradź
się grafologa Kró wigi 13—6.

MATRYMONJALNE

Dla
siostrzenicy lat 20, dającej dom z inte z powodu braku mości, szukam męża stojnego urzędnika stwowego, najchętn uczyciela. Zgłosz fotografią pod „W praca".

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo
i, w, z, a = każde stanowi jedno słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9.
Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

SŁUŻBA INFORMACYJNA.

— Czy gazety wieczorne już nadeszły?
— Jeszcze nie. Ale pani Gadulska właśnie wchodzi.

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszuknjących pracy oraz na nekrologi 20 % zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50 % drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za wiadomości z Gdyni i wybrzeża odpowiedzialny: Witold Wasilewski w Gdyni; za kronikę toruńską: Roman Kobierski w Toruniu; za wszystkie inne działy: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.